

Yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ

YIL: 31 • SAYI: 367 • EYLÜL 2018

YENİ EKONOMİ PROGRAMI

DENGELENME-DİSİPLİN-DEĞİŞİM

2019-2021

FED'İN 2008 KRİZİ SONRASINDA
UYGULADIĞI POLİTİKALAR ve
TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİSİ

KONYA'DA MOTORLU TAŞIT SAYISI BİR YILDA

28 BİN ADET ARTTI

ÇEKTE DİJİTALLEŞME:

**KAREKODLU
ÇEK UYGULAMASI**

FİYAT ETİKETLERİNE
“YERLİ ÜRETİM” LOGOSU

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

**DÜNYA TİCARETİNE
AÇILAN KAPINIZ**

listofcompany

Siz de bu adreste yerinizi alın
www.listofcompany.com

İHRACATÇI FİRMA REHBERİ

"dünya ticaretine açılan pencere"

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE
DIŞ TİCARET SERVİSİ

www.kto.org.tr/disticaret

/konyato

#konyato

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

BAŞLARKEN

Geçtiğimiz ay kurların aşırı yükselmesi ile birlikte Merkez Bankası enflasyon yüksekliğini öne sürerek (Ağustos ayında enflasyon yüzde 17,90'a kadar yükselmiş ve 14 yılın en yüksekini görmüştü) sert bir faiz artış yaptı.

MB, politika faizi olan bir hafta vadeli repo faizini yüzde 17,75'ten yüzde 24'e yükseltti. Böylece faizde 625 baz puan artış yapılmış oldu.

2018 Mayıs ve Haziran ayında, bir ayda iki kez faiz artırım kararı alan MB Eylül'de de politika faizini 24'e yükselterek son on dört yılın en yüksek seviyeye getirmiş oldu. Yani Merkez Bankası'nın politika faizi Şubat 2004'ten bu yana en yüksek seviyesine çıkmış oldu.

Dolar 6,43 seviyesine 6,01 seviyesine doğru sert düşüş gösterdi. Buna rağmen dolar kuru tekrar yükselerek 6,40 seviyesini aştı. Eylül ayı sonunda 6.00 seviyesine geri çekildiğini görmekteyiz.

Faiz artışı döviz kurunu indirir gibi bir beklentinin şu anki çerçevede bir karşılığı bulunmamaktadır. Çünkü kurun şu anda teknik olarak olması gereken seviyenin çok üstünde ve spekülasyon olduğunu düşünmekteyiz.

Değerli üyelerimiz, geçen ay içinde Yeni Ekonomi Programı (Orta Vadeli Program 2018 - 2021) açıklandı. Programda önemli kararlar ve konular yer almıştır. Enflasyon konusunda gerçekçi bir öngörü yapılmıştır. Bu yıl %21, gelecek yıl %16 enflasyon çok güzel bir durum değildir, fakat sorunun görülmüş olduğuna işaret etmektedir.

Piyasanın çok uzun zamandan beri

beklediği Orta Vadeli Program (OVP) ya da yeni adıyla "Yeni Ekonomi Programı" geçtiğimiz hafta açıklandı. Ekonominin 3 yıllık haritasını dengeli ve gerçekçi bir yapıda görmekteyiz.

Yeni ekonomik program üç ana temel üzerine oturuyor; dengeleme, disiplin ve değişim.

Programda büyüme hedefleri düşürüldü. Bu yıl %3,8, gelecek yıl ise %2,3 oranında büyüme öngörüldü. Bu yıl %3,8 büyüme şu anda iyimser bile görünmektedir. Yine de rakamlar şunu göstermektedir. Türkiye enflasyonu ve döviz düşürmek için yüksek büyümeden vaz geçmiştir.

Gelecek yıl büyümenin %2,3 hedeflenmesi, devletin hem kemer sıkacağı hem de ekonomide frene basacağı anlamına gelmektedir. İşimiz zorlaşacak, işsizlik artacak gibi görünüyor. İnşallah yapısal reformlar hızlanır ve çabuk toparlanırsınız.

Programa göre 2018 için büyüme tahminleri 2020'ye kadar düşürülüyor ancak 2021'den itibaren yüzde 5 büyümeyi sağlayarak sürekli hale getirmek hedefleniyor. Öte yandan enflasyonla topyekün mücadele programı hayata geçiriliyor. Gıda enflasyonu ile çok daha etkin mücadele edilmesi ve 2021 yılında enflasyonun yıllık yüzde 6'ya kadar indirilmesi hedefleniyor.

Özellikle ciddi tasarruf tedbirleri, mali disiplinin devamı, kayıt dışı ekonomi ile mücadele, vergi politikaları, yüksek katma değerli üretimin desteklenmesi ve cari açığın azaltılması yönündeki kararlılığı memnuniyetle karşılıyoruz.

Programda bütçe hedefi, cari açık

hedefi, kur tahminleri iyimser görünmektedir. Ancak programda yer alan makroekonomik hedefler gerçekçi tahminlere dayansa da, programın başarısı iş dünyası başta olmak üzere toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesiyle sağlanacaktır.

Konya Türkiye ortalaması üzerinde büyüyen bir şehirdir. Konya'nın farklı kalemlerde geliri bulunmaktadır. Yurt içi ticaret, ihracat, turizm, eğitim gibi sektörlerde girdi sağlaması Konya'nın bu dönemde avantajıdır. Aynı zamanda çalışkan üretken müteşebbislerimiz de daha çok çalışma konusunda inanca sahip. Bu inançla güçlüklerle mücadele etme direncini bugüne kadar fazlasıyla ortaya koyan Konyalı müteşebbislerimiz bu dönemde de ülkesi ve şehri için fedakâra çalışmaya devam edecektir. Geçtiğimiz dönemde meslek komitelerimizin tamamından üyelerimizi odamıza davet ederek sektörleri ile ilgili sorunları dinledik. Toplantılar sonucunda hazırladığımız raporu ilgili kurumlarla paylaştık.

Konya Ticaret Odası olarak bu dönemde de sektörel sorunların tespiti için bir çalışma yürüteceğiz. Şehrimiz reel sektör temsilcileri ile görüşerek sorunlarını, çözüm önerilerini ve taleplerini dinleyeceğiz. Toplantı sonuçlarını da ekonomi yönetimimizle, ilgili kurumlarla paylaşarak sektörlerimiz için faydalı olacak bir çalışma gerçekleştireceğiz. Tüm üyelerimizden toplantılara katılmalarını, ayrıca her türlü talep ve önerileri bizimle paylaşmalarını istiyoruz.

Selçuk ÖZTÜRK
KTO Yönetim Kurulu Başkanı
TOBB Başkan Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

İMTİYAZ SAHİBİ

Konya Ticaret Odası Adına Yönetim Kurulu Başkanı
Selçuk ÖZTÜRK

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Özhan SAY

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Mustafa AKGÖL

GÖRSEL SANAT YÖNETMENİ

M.Fatih ÖZSOY

GRAFİK-TASARIM

ÇİZGİ MEDYA

Mehmet ÇAKIR

www.cizgimedya.net • cizgimedyakonya@gmail.com
Tel: 0507 443 81 07

BASKI-CİLT

Anadolu Ofset – İbrahim GÜVENÇ
Matbaacılar Sitesi Muhabir Caddesi
6. Blok No: 13 • Karatay/KONYA
Telefon: 0332 342 01 60 (pbx) • 0332 342 03 76
www.anadolumatbaa42.com
anadolumatbaa42@hotmail.com
Sertifika No: 34796

DAĞITIM

EKİN Kurye Dağıtım Ltd. Şti.
0332 236 36 12
ekinkurye@hotmail.com • www.ekindagitim.com

YAYIN TÜRÜ

Yerel, Süreli, Aylık
Ayda bir yayınlanır.

Bu dergideki yazı ve resimler kaynak belirtilmek sureti ile kullanılabilir. Dergimizde yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir. Dergimizde yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, yayınlanmasın veya yayınlanmasın iade edilmez.

Basım Tarihi: Ekim/2018

YAYIN KURULU

Abdullah ACIBADEM
Arif AYYILDIZ
Mustafa KARAMERCAN
Salih ÖZKAN
Teoman YILMAZ

İLETİŞİM ADRESİ

KONYA TİCARET ODASI
Vatan Caddesi No.1 Selçuklu-KONYA
www.kto.org.tr
Tel: 0332 221 52 52 • Faks: 0332 353 05 46

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ

Tel: 0332 221 52 94-221 52 67

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Bayram SADE
Prof. Dr. Çağatay ÜNÜSAN
Prof. Dr. Kerim ÇINAR
Prof. Dr. Haşim KARPUZ
Prof. Dr. Önder KUTLU
Prof. Dr. Abdülkadir BULUŞ
Prof. Dr. Caner ARABACI
Dr. Hasan ÖZÖNDER
Dr. Öğr. Üyesi Aziz AYVA

22

FİYAT ETİKETLERİNE “YERLİ ÜRETİM” LOGOSU

ALMANYA İLE TİCARİ İLİŞKİLERDE YENİ DÖNEM

6

YILIN AHİSİ KONYA'DAN SEÇİLDİ

9

61. TOBB TÜRKİYE TEKNOLOJİ BULUŞMALARI YAPILDI

11

KTO KARATAY, A PLUS ÜNİVERSİTELER ARASINDA

16

KONYA'DA MOTORLU TAŞIT SAYISI BİR YILDA 28 BİN ADET ARTTI

25

ÇEKTE DİJİTALLEŞME: KAREKODLU ÇEK UYGULAMASI

26

FED'İN 2008 KRİZİ SONRASINDA UYGULADIĞI POLİTİKALAR

40

YENİ EKONOMİ PROGRAMI 2019-2021

32

UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ MESLEKLERE SAHİP ÇIKILACAK

20

FAS DAKHLA TİCARET VE SANAYİ ODASI İLE PROTOKOL İMZALANDI

12

ÜLKE PANORAMA BULGARİSTAN

44

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MESLEKLER - 4

50

MERKEZİ VE ÇOK İŞLEVLİ AKILLI ULAŞIM SİSTEMİ ÜZERİNE TÜRKİYE ÖRNEĞİ

56

ALMANYA İLE TİCARİ İLİŞKİLERDE YENİ DÖNEM

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Türkiye ve Almanya'nın Avrupa'nın iki önemli ekonomik gücü olduğunu belirterek, "Almanya ile dostluğumuz ve ortaklığımız köklüdür. Bugün Türkiye'ye yatırım yapanlar, yarının kazananları olacak. Türkiye'ye güvenmeye devam edin." dedi. Hisarcıkloğlu, Almanya'nın başkenti Berlin'de düzenlenen Türkiye-Almanya Ekonomi Diyaloğu toplantısında yaptığı konuşmada, Gümrük Birliği'nin modernizasyonunun, Türk-Alman iktisadi ilişkilerine yeni bir ivme kazandıracaklarını söyledi. Korumacılık ve popülizmin iş dünyasının önündeki en büyük engel olduğunun altını çizen Hisarcıkloğlu, Avrupa Birliği'ni (AB) de İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan en iyi dayanışma örneği olarak gösterdi. Alman iş adamlarının 15 Temmuz darbe girişiminde Türkiye'nin yanında yer alarak yatırımlarına devam ettiğini vurgulayan Hisarcıkloğlu, şöyle devam etti:

"Almanya Türkiye'nin en önemli ticaret ortağıdır. Bir numaralı ticaret ortağı. Ticaret hacmimiz yaklaşık 35 milyar avrodur. Aynı zamanda Almanya, Türkiye'deki en önemli yatırımcı ülkedir. Halen 7 bin 110

Alman sermayeli şirket, Türkiye'de faaliyet göstermektedir. 2002-2017 arasında Almanya'dan Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırım tutarı 8 milyar avroya ulaşmıştır. Aynı dönemde Türkiye'den Almanya'ya 2 milyar avro civarında doğrudan yatırım gerçekleşmiştir. Almanya'da yaşayan 3,5 milyon civarındaki, büyük çoğunluğu Alman vatandaşı olan Türkler, ülkelerimiz arasında köprü görevini yerine getiriyor. Onların Alman toplumuna ve Alman ekonomisine entegre olmasıyla gurur duyuyoruz. Türk insanının en büyük özelliğini bu 3,5 mil-

yon insanda görebilirsiniz. Dün işçi olarak gelenlerin torunları bugün girişimci olmuş durumda, iş yeri açıyor, üretim tesisi kuruyor. Bu büyük başarı. Almanya'nın üretimini, istihdamını artırıyor, ekonomik büyümesine katkı sağlıyor. 80 bin civarında Türk kökenli Alman girişimci, Almanya'da 50 farklı sektörde faaliyet gösteriyor. 2017 yılı itibarıyla, Türk kökenli girişimcilerimiz yaklaşık 52 milyar avro ciro gerçekleştiriyor. Almanya da kazanıyor, Alman ekonomisine katkı sağlıyorlar. Aynı zamanda, 500 binin üzerinde istihdam sağlıyor."

"Türkiye'ye güvenmeye devam edin"

Türkiye'nin Avrupa ile entegre hale gelmiş olmasının, bu dönemde hem Türkiye, hem de başta Almanya olmak üzere tüm Avrupa için önemli olduğunu vurgulayan Hisarcıkloğlu, "Bununla ilgi tek bir çarpıcı örnek vereyim. Bugün AB en çok otomobili nereden ithal ediyor, biliyor musunuz, Türkiye'den. Japonya bizim arkamızda ikinci sırada, Kore üçüncü, ABD ise beşinci. Öte taraftan, AB'nin en çok oto ihrac ettiği ülkeler içinde Türkiye, ABD ve Çin'den sonra üçüncü sırada. İki ülkenin ekonomisi birbiriyle iç içe. Beraber çalışırsak, kazanırız. Yani gerçekten birbirimizin ortağı durumundayız, birbirimize destek olup birlikte kazanmalıyız" diye konuştu.

Hisarcıkloğlu, Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, Türk-Alman iktisadi ilişkilerine yeni bir ivme katacağına işaret ederek, "Dün Türkiye'ye güvenip yatırım yapanlar kazandı. İş birliğimizi, ticaretimizi artırmaya devam edelim. Bu fir-

satları kaçırmayın. Alman iş adamlarını Türkiye'de yatırım yapmaya davet ediyorum. Türkiye ve Almanya Avrupa'nın iki önemli ekonomik gücü. Dostluğumuz ve ortaklığımız köklü. Bugün Türkiye'ye yatırım yapanlar, yarının kazananları olacak. Türkiye'ye güvenmeye devam edin." mesajını verdi.

"Korumacılık bizi endişelendiriyor"

Alman Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği (DIHK) Başkanı Eric Schweitzer de Türkiye-Almanya Ekonomi Diyaloğu gibi günlerin önemine dikkati çekerek, "Bugün Alman ekonomisinin evini sizlere açtığımız gibi yüreğimizi de açtık" ifadesini kullandı.

İş insanları için önemli olanın refah, istikrar ve barış olduğunu vurgulayan Schweitzer, birbirine güvenmenin bunların arasındaki en önemli olan faktör olduğunu belirtti. Schweitzer, küreselleşme ve dijitalleşme çağında çoğu ekonominin korumacılığa dönüş yönünde

olduğuna dikkati çekerek, bunun kendilerini endişelendirdiğini ifade etti.

"Alman iş insanları Türkiye'ye ilgilerini kaybetmedi"

Türkiye'nin Berlin Büyükelçisi Ali Kemal Aydın da ekonomik diyalog toplantısının önemine işaret ederek, "Sadece ekonomik alanda değil bizlerin, Türklerin ve Almanların daha fazla konuşması ve diyalog içinde olması gerekiyor. Birbirimize empati duymamız, dayanışma göstermemiz lazım. İlişkilerimiz son birkaç yıldır zorlu sınavlardan geçiyor. İlişkilerde başlayan normalleşme süreci yapılacak ziyaretlerle daha da ivme kazanacak. Ekonomik alanda yeni ve yoğun bir döneme giriyoruz." diye konuştu.

İlişkilerin zor döneminde bile Alman iş insanlarının Türkiye'ye ilgilerini kaybetmediklerini gördüklerini kaydeden Aydın, Türkiye'nin iş ve yatırım potansiyelinin Almanya'da daha iyi bilinirliğinin sağlanması gerektiğini vurguladı.

Bosch Türkiye ve Ortadoğu Başkanı Steven Young da 1910 yılında Sirkeci'de Bosch olarak Türkiye'deki faaliyetlerine başladıklarını, "Bugün 19.000 kişiyi istihdam ediyoruz. 41 ülkeye Türkiye'den ihraç ediyoruz. Türkiye çok güzel bir coğrafi konumda. Biz Türkiye'den toplam 17 ülkeyi yönetiyoruz. Sadece Bosch olarak biz geçen sene 2200 kere İstanbul'dan Stuttgart'a seyahat etmişiz. Bosch globalde 65 Türk arkadaşımız yönetim kadrolarında. 61 ülke için Türkiye'den AR GE yapıyoruz" dedi.

Young, Türkiye'nin çok cazip bir Pazar olduğunu vurgulayarak, "Yıllardır Türkiye'de çok kriz gördük ama Türkiye sapaşlam çıktı. Biz de hep krizleri fırsata çevirdik" ifadelerini kullandı.

AHK Türkiye Başkanı Markus Slevogt ise kriz kelimesini kullanmayı basın çok sevdiğini vurgulayarak, "Biz Türkiye'yi biliyoruz. Ekonomisinin ne kadar sağlam temellere dayandığını biliyoruz" dedi.

TATSO Başkanı Rolf A. Königs de şunları kaydetti: "Benim çok sevdiğim bir söz vardır. 'Biz ticaret yapmıyoruz, iş yapıyoruz'. Türkiye'deki işlerim bugün 400.000 kişiye istihdam sağlıyor ve ben TL'nin değer kaybetmesiyle yaratılan zorlu şartlara prim vermememiz gerektiğini düşünüyorum. Tam tersine yatırım yapmanın tam zamanıdır diyorum. Soma'ya yeni bir yatırımım oldu. Türkiye'ye değer kazandırmaya devam edeceğim".

TATSO Genel Kurulu Berlin'de yapıldı
TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası (TATSO) üyesi oda/borsa başkanlarından

oluşan yaklaşık 100 kişilik TOBB heyeti ile birlikte, Berlin'de gerçekleştirilen Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası 13. Olağan Genel Kurul toplantısına katıldı.

Berlin Büyükelçisi Aydın'a ziyaret
Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası (TATSO) 13. Olağan Genel Kurul toplantısına katılan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcık-

lıoğlu ve beraberindekiler, Türkiye'nin Berlin Büyükelçiliğini ziyaret ederek, Büyükelçi Ali Kemal Aydın ile görüştü. Ziyarete Hisarcıklıoğlu'na, TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları Ali Kopuz, Selçuk Öztürk, Salih Zeki Murzioğlu, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Faik Yavuz ile TOBB Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz eşlik etti.

YILIN AHİSİ KONYA'DAN SEÇİLDİ

31'nci Ahilik Haftası Kutlamaları kapanış töreni Kırşehir'de yapıldı. Törenlere bu yıl Konya damgasını vururken, 2018 Yılı'nın Ahisi seçilen Bozkırlı tahin üreticisi Osman Kalay ödülünü Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın elinden aldı. Kırşehir'in Cacabey Meydanı'nda bu yıl 31'si düzenlenen Ahilik Haftası kutlamaları kapanış törenine Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan yaptı, TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in yanı sıra Türkiye genelinden 84 ilin Esnaf Odaları Birlik Başkanları, protokol üyeleri ve Kırşehirliler katıldı.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın konuşmasıyla başlayan programda Bakan Pencilan yerli üretimin önemine vurgu yaparak, "Yerli üretimimize sahip çıkmak, alın terimize sahip çıkmak, çocuklarımızın zengin geleceğine sahip çıkmaktır. Bunun sonucu olarak Ahiliğin temeli, hilesiz iş, sağlam mal ve ölçülü kazançtır" dedi. Pekcan, tüketicinin korunmasına yönelik çalışmalar yaptıklarını da belirterek, "İç piyasada spekülasyon yaparak fiyat

artışlarına sebep olan, tüketicimize zarar veren esnafı ve firma sahiplerini cezalandırıyoruz. Tüketicimize zarar verilmesine izin vermiyoruz ve vermeyeceğiz" dedi. Daha sonra kürsüye gelen Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay da konuşmasında, "Ahiliği oluşturan ruhu ne kadar güçlü tutarsak, yeni nesillere ne derece güçlü aktarabilirsek, geleceğimize de o derece güvenle bakabiliriz. Böyle bir ekonomik düzende insanı merkeze alan ilkeleriyle Ahilik kültürü çoğu sıkıntının çözüm yolunu bünyesinde barındırmaktadır. Ecdadımızın en güzel şekliyle uyguladığı Ahilik sistemi; yıkan değil yapan,

dağıtan değil toparlayan bir kurumdur. Düsturlarını dinimizden alması Ahilik teşkilatını büyük bir kurumsal çatı yapar" dedi. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in konuşmasının ardından ödül törenine geçildi ve sahneye ilk çıkan isim Yılın Ahisi seçilen Konyalı tahin üreticisi Osman Kalay oldu. Kalay ödülünü Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay'ın elinden aldı. Törenin sonunda Bendevi Palandöken, Abdülkadir Akgül ve Selçuk Öztürk Fuat Oktay'a şed kuşattı.

KTO BAŞKANI ÖZTÜRK AHİLİK ÇALIŞTAYINDA KONUŞTU: “BU GÜÇLÜ YAPIYI GELECEK NESİLLERE AKTARMALİYİZ”

Konya Valiliği, Konya Büyükşehir Belediyesi, KTO Karatay Üniversitesi ile Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (KONESOB) tarafından düzenlenen “Ahilik Kültürü Haftası ve Esnaf Bayramı” kutlama etkinlikleri gerçekleştirildi.

Hafta kapsamında Konya Büyükşehir Belediyesi, KTO Karatay Üniversitesi ile Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği işbirliğiyle “Ahilik Çalıştayı” da yapıldı.

Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, devletin ve milletin bekası için geleneklere bağlı kalmanın öneminden söz ederek, “Bu açıdan ahilik kültürünü yaşatan ve nice yüzyıllarca yaşatılmasına katkı sağlayan herkese teşekkürlerimi sunuyorum. Ahiliği devletin ana omurgası olarak görmekteyiz. Bugün de bu yapıyı ne kadar güçlü tutarsak ve bu yapıyı ne kadar güçlü bir şekilde gelecek nesillere aktarabilirsek geleceğe de o denli güvenle bakarız” dedi. Öztürk, ülke olarak ekonomik anlamda zor bir süreçten geçildiğini belirterek, moral bozmadan inancımızı kaybetmeden çalışmaya devam edilmesi gerektiğine vurgu yaptı. Öztürk, “Bizim inancımızda ümitsizliğe yer yok. Bin yıldır devlet ne zaman zor bir döneme girse ahiler en önde biz buradayız diyerek zorluktan kurtulmaya öncülük etmişlerdir. Bugünün ahileri ve müteşebbislerinin de bu zorlukları aşmak için öncülük edeceklerine inanıyoruz. Geçmişte çok daha zor dönemlerden geçtik. O günlerde ne yaptysak bugünlerde de aynı şeyi yapacağız ve çok daha güçlü bir Türkiye olacağımıza inanıyorum” ifadelerini kullandı.

Konya Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk İyibildiren de Anadolu'nun Türkleşmesine ve Müslümanlaşmasına büyük katkı sağlayan, ecdadımızın dünyaya hükmeden bir devlet haline gelmesini sağlayan önemli teşkilatlardan biri olan Ahilik Teşkilatı'nın yüzyıllardır bu toprakların özünü ve nüvesini oluşturduğunu belirtti.

Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Muharrem Karabacak ise, bu yıl ilk defa Alâeddin'den itibaren Mevlana Bulvarı ve Tarihi Bedesten Çarşısı içerisinden Kapu Camii'ne kadar bir yürüyüş gerçekleştirdiklerini hatırlatarak “Ahilik salondan çıktı ve ahilik bizzat esnafın bayramı olarak esnafın içinde kutlanmış oldu. Bundan dolayı çok mutluyum. Ahilik, Selçuklu ve Osmanlı Devletleri'nin kuruluşunda toplumun ekonomi başta olmak üzere sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda örgütlenmesini sağlamış yüzyıllar boyunca milletimizin birlik ve beraberliğinin korunmasında etkin bir rol oynamıştır” dedi.

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, konuşmasına Ahi Evran'ın, ‘Elin, kapın, sofran açık; belin, dilin, gözün kapalı gerek’ sözü ile başladı. Altay, “Geçmişimizin kilometre taşlarından biri olan Ahilik Teşkilatı, günümüzün esnaf birlikleri ve meslek odalarının da temelini oluşturmuştur. Sahip oldukları iş ahlakı ve çalışma disipliniyle esnaf ve sanatkarlarımız, bu güçlü mirası evrensel değerlerle bütünleştirerek yüzyıllardır

medeniyetimizin ilerlemesine ve ülkemizin kalkınmasına önemli katkılar sağlamaktadır” ifadelerini kullandı.

AK Parti Konya Milletvekili Gülay Samancı, ahiliğin kardeşlik, cömertlik, dostluk, yardımlaşmak ve paylaşmak olduğuna dikkati çekerek, “Bu yönden bakıldığında ahilik sadece bir ticaret esası ile kalmamış aynı zamanda bir yardımlaşma anlayışı olarak da karşımıza çıkmıştır. Ülke olarak zor bir süreçten geçiyoruz. Ama bu sürdürülebilir değil. Elhamdülillah 16 yıldır Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile birlikte devlet ve millet arasındaki anlayış değişti ve bu anlayış sayesinde pek çok mesafe kat edildi. Tabii ki milleti ve devleti ile barışık bir lider birilerinin işine gelmedi. Bugüne kadar birliğimizi ve dirliğimizi bozmak üzere çok fazla operasyon ve senaryolara maruz kaldık. Ama Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizde yapılmak istenen tüm operasyonlara da dur dedik” diye konuştu.

Konuşmalarından ardından geçilen Çalıştayda “Geçmişten Günümüze Ahilik” ile “Şehir ve Ticaret” başlıkları ele alındı.

61. TOBB TÜRKİYE TEKNOLOJİ BULUŞMALARINI ANKARA'DA YAPILDI

TOBB İkiz Kuleler Toplantı Salonu'nda TOBB ve Ticaret Bakanlığının destekleriyle e-Ticaret Sürekli Eğitim Merkezi (e-TicaretSEM) ve e-Ticaret Merkezi AŞ tarafından düzenlenen “61. TOBB Türkiye Teknoloji Buluşmaları”nın açılışında konuşan TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Selçuk Öztürk, dünyada elektronik ticaret devrimi yaşandığını söyledi. Türkiye’de verimlilik artışının anahtarının dijitalleşme olduğunu aktaran Öztürk, Ticaret Bakanlığıyla e-ticaret sitelerinin tescili ve e-ticaret lojistik merkezi kurulumu konularında da çalıştıklarını anlattı.

Öztürk, şunları kaydetti: “Dijital okuryazarlığı ve KOBİ’lerimizin dijital altyapılarını geliştirmek için projeler üretiyoruz. Sadece firmadan tüketiciye değil, firmadan firmaya yapılan e-ticareti de geliştirmek istiyoruz. Ekimden itibaren 81 ilde KOBİ’lerimize yönelik kitlesel bir dijitalleşme eğitim programını başlatacağız. İnanıyoruz ki Ticaret Bakanlığımızın liderliğinde kamu ve özel sektör elbirliğiyle bu alanda dünyanın önde gelen ülkeleri arasına gireceğiz.”

Bakan Yardımcısı Metin

Ticaret Bakan Yardımcısı Fatih Metin de hükümet olarak görevlerinin özel sektörden gelecek talepleri karşılamak olduğunu söyledi.

“Eylül, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin

eylül ayları itibarıyla bugüne kadar en fazla ihracatın yapılacağı ay olacak” diyen Metin, Türkiye’nin üretmeye, ihracata ve büyümeye devam ettiğinin altını çizdi.

Metin, KOBİ’lerin dijital dönüşümünü önemsediklerine ve buna destek ver-

diklerine işaret ederek, “Çünkü dünya ticareti geliyor, değişiyor, büyüyor. Bizim katma değerli ürün ihracatına ihtiyacımız var. Biz yüksek teknolojiyi yakalamış ve bunu sürdürebilmiş bir yapı istiyoruz” değerlendirmesinde bulundu. Ticareti ve ihracatı artırmanın en önemli hedefleri arasında olduğuna işaret eden Metin, şöyle devam etti: “Bunun için destekler veriyoruz. KOBİ’lerimize yurt dışında ihracat yeteneği kazanması için e-ihracat ve e-ticaret sitelerine üye olabile imkanı tanıdık. İhracatta, yeni ihracatçı, yeni ürün ve yeni pazarlar gibi hedeflerimiz var. Bunun için e-ihracat yapmak isteyen KOBİ’mizin cebinden bir kuruş çıkmadan tamamını destekliyoruz. Biz, sektörümüzün talebine göre desteklerimizi şekillendiriyoruz. Bakanlığımız ‘İhracatçı olmak istiyorum.’ diyen herkesin yanında.”

FAS DAKHLA TİCARET VE SANAYİ ODASI İLE İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ İMZALANDI

Konya ile Fas arasında ticari işbirliğini artırmak amacıyla düzenlenen ikili iş görüşmeleri toplantısı Konya Ticaret Odası'nda gerçekleştirildi. Konya Ticaret Odası'nın ve AS-KON Konya Şubesi'nin organizasyonu ile gerçekleştirilen toplantı kapsamında Konya Ticaret Odası ve Dakhla Ticaret ve Sanayi Odası arasında işbirliği protokolü imzalandı.

Dakhla Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı Mohamed EL BATTAH, Dakhla Tarım ve Ziraat Odası Başkanı Bou Ighiden IBRAHİM ve Dakhla Geleneksel El Ürünleri ve Endüstri Odası Başkanı Chagaf SIDATTI ile birlikte 12 kişilik işadamı heyeti programın ilk gününde Konya Ticaret Odası'nın ziyaret ederek KTO Başkanı Selçuk Öztürk ve KTO Yönetim Kurulu üyeleriyle bir araya geldi.

Protokol töreninde konuşan Başkan Öztürk, Fas Dakhla heyetine Konya ekonomisi hakkında bilgi verdi. Başkan Öztürk, "Halklarımız arasında güçlü bir gönül bağı bulunurken, ülkelerimiz arasındaki ilişkilerde de benzer şekilde samimi ve sıcak bir tablo görüyoruz. İkili ilişkilerin sağlam ve sürdürülebilir bir zemine oturtulması amacıyla ülkelerin temsilcileri sık sık bir araya geliyor. İş dünyası olarak bizler ticari adımlar atmaya yönelik çalışırken, diplomatik ve siyasi hamlelerle de yeni yollar ve yöntemler aranmaktadır. İlişkilerimizi daha iyi bir seviyeye getirmenin zorunluluk olduğunu da unutmamamız gerekmektedir. Çünkü, Türkiye ve Fas arasında kardeşlik hukuku var. Bu hukuka dayanarak içinde bulunduğumuz dönemde daha fazla işbirliği

sergilemek için görev biz tüccar ve sanayicilere düşmektedir. Bildiğiniz gibi dünya ekonomisinde; bir yandan büyük ekonomiye sahip devletlerin korumacı politikaları, bir yandan serbest ticaret anlaşmaları ve bir yandan da yakın dönemde başlayan ticaret savaşları dolayısıyla oluşan yeni düzende birbirimize daha çok ihtiyaç duymaktayız. İşte bu sebeple ilişkileri belirli seviyenin de üstüne çıkarmaya mecburuz diyoruz. Fas Dakhla

şehrinden değerli Oda Başkanlarımızla birlikte 12 kişilik işadamı heyetini misafir ediyoruz. Yarın da Konya'dan 100'ün üzerinde firma temsilcisi sizlerle görüşmeye gelecek. Görülüyor ki istersek ve çalışsak başarabiliriz. Türkiye ve Fas arasındaki ticaret hacminde Konya'nın payı sadece yüzde 6 civarındadır. Konya'nın dış ticaretinde Fas, toplam 17 milyon dolar seviyesinde hacme sahiptir. Çok düşük gördüğümüz bu oranı işbirliğiyle artırabiliriz. Konya olarak Fas'la ikili ilişkilerimizi artırma konusunda inanç ve kararlılığa sahibiz, bugün düzenlenen toplantının da ikili ilişkilerin geldiği noktayı artıracığına inanıyorum. İki Akdeniz ülkesi Türkiye ve Fas'ın bu dönemde ticari işbirliğini artıracığını düşünmekteyiz. Bu açıdan Dakhla Sanayi ve Ticaret Odası ile işbirliği içerisinde çalışmalarımıza devam edeceğiz" dedi.

Konuşmaların ardından Konya Ticaret Odası ve Dakhla Ticaret ve Sanayi Odası arasında işbirliği protokolü imzalandı. Programın ikinci gününde Fas ticaret he-

yetinde yer alan firma temsilcileri Konya'da işbirliği yapabilecekleri sektörlerde yer alan Konyalı firma temsilcileriyle ikili iş görüşmelerini gerçekleştirdi. Konya Ticaret Odası ev sahipliğinde yapılan programda Fas ticari alım heyetinden oluşan 12 masada Konya'dan katılan 132 Konyalı ihracatçı firma temsilcisi iş görüşmelerini gerçekleştirdi. Toplantılarda firma temsilcileri karşılıklı işbirliği imkânları

çerçevesinde görüş alışverişinde bulundu. Firmalar arasındaki görüşmelerde iki odanın işbirliği iş birliği içerisinde olmasının iş bağlantıları kurulması açısından olumlu yansıdığı ifade edildi. Görüşmelerde Fas'ın ihracat yaptığı ürün kalemleri içerisinde yer alan gıda, mobilya, tarım alet ve makineleri, otomotiv yan sanayi ve işlenmiş demir-çelik ürünleri sektörleri ağırlıklı olarak yer tuttu.

TSE'NİN İLK "HIJYEN VE SANİTASYON YÖNETİM SİSTEMİ" BELGESİ VERİLDİ

Uluslararası alanda ilk kez Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından başlatılan "TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Standardı" belgesi, Konya'daki Helvacızade Grubu'na verildi.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, dünyada hijyen ve sanitasyon eksikliğine bağlı olarak ortaya çıkan enfeksiyon hastalıkları ölüm sebeplerinde ilk sıralarda yer alıyor. Toplum sağlığında hayati öneme sahip olan hijyen, insan yaşamının her alanında vazgeçilmez bir unsur olması ile işletmelerde de bir kalite göstergesi olarak kabul ediliyor.

Uluslararası alanda ilk kez TSE tarafından başlatılan "TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Standardı" belgelenmesi kapsamında, TSE yetkilileri Konya'daki Zade Bitkisel Yağ Rafinasyon Tesisleri, Zade Vital İlaç Üretim Tesisleri ve Ar-Ge merkezlerini denetledi. Yapılan incelemeler sonunda, TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Standardı belgesi, dünyada ilk kez Helvacızade Grubu'na verildi.

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin törendeki konuşmasında, "2018 yılı Ocak ayında milli standart olarak yürürlüğe giren 'Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi', henüz uluslararası alanda uygulaması olmayan bir standarttır. TSE, bu önemli konuyu, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatının (ISO) gündemine getirerek uluslararası standart olarak kabul edilmesi yönünde çalışmaktadır" dedi. Helvacızade Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil ise "Zade Global

şirketimizle ABD pazarına açıldığımız 130. hizmet yılımızda "TS13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Standardı Belgesi" ile şereflendirilmesi bizim için ayrı bir anlam taşıyor" dedi.

"HİÇBİR KARANLIK YAPININ EKONOMİMİZİ DURDURMAYA GÜCÜ YETMEYECEKTİR"

Konya'nın kalite ve standart konusunda derin bir kültür ve tarihe sahip olduğunu dile getiren Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, "Türk Standartları Enstitüsü tarafından dünyada ilk kez uy-

gulanan Hijyen ve Sanitasyon Yönetimi Standardını taşıyarak dünyada ilk kez bu belgeyi almaya hak kazanan Helvacızade grubunun değerli yöneticilerini tebrik ediyorum. Bildiğiniz gibi küresel finans odakları Türkiye ekonomisine saldırmakta, özellikle Anadolu ekonomisini hedef alarak firmalarımızın yükselişini durdurmaya çalışmaktadır. Ahilik kültüründen gelen müteşebbislerimiz ülkesi ve milleti için her şartta çalışmaya devam etmektedir. Ekonomimize yapılan tüm saldırılara rağmen vefakârca çalışmaya devam eden firmalarımız yatırım yapmakta, üretmektedir. Her ne şartta olursa olsun inançla ve azimle çalışan müteşebbislerimiz sayesinde hiçbir karanlık yapının ekonomimizi durdurmaya gücü yetmeyecektir. İşte bugün de bunun çok güzel bir örneğini görmekteyiz. Bu vesile ile tüm tüccar, sanayici ve girişimcilerimizden bir istirhamım olacak. Ülkemiz zor bir dönemden geçiyor. Elbette her dönemde olduğu gibi bir zorluktan etkilenmeyeceğiz. Fakat moralimizi bozmadan, inancımızı kaybetmeden çalışmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

Konuşmaların ardından TSE Başkanı Şahin, belgeyi Büyükhelvacıgil'e takdim etti. Törenin ardından Şahin ve beraberindeki heyet, firmanın üretim tesisleri ile Ar-Ge merkezini inceledi.

AİLE İŞLETMELERİNDE KURUMSALLAŞMA SEMİNERLERİNİN ÜÇÜNCÜSÜ KONYA TİCARET ODASI'NDA GERÇEKLEŞTİ

Bu yıl 3.sü gerçekleştirilen "Kurumsallaşma Her Derde Deva mıdır?" konulu seminer, Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Akif Çini'nin sunumu ile, Konya Ticaret Odası'nda aile işletmelerin temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirildi.

Kurumsallaşmanın bazı işletmelerce para kazanma yöntemi olduğunu belirten Çini şunları söyledi; "Biz kurumsallığı bir hap zannediyoruz. Hapı içtiğimizde kurumsallaşma gerçekleşecek zannediyoruz, böyle bir şey yok. Kurumsallaşma yanlış anlaşılmalıdır. Muazzam yatırımları olan bir firmaya dışarıdan baktığımız zaman bu firma kurumsalmış diye düşünüyoruz. Oysa ki kurum, kendine has bir ekolü ve kültürü olan bir mecradır. Kurumsallaşma ise kuruma bu özellikleri kazandırma sürecidir. Kurumsallaşma bu Kültürü oturtmak ile başlar. Bazı işletme ve yöneticiler ise kurumsallaşmayı bir rant kapısı olarak görmekteler, bunlar işletmenin kurumsallaşma amacına hizmet etmemektedir." dedi

NEDEN KURUMSALLAŞMALIYIZ?

Dr. Öğretim Üyesi Çini; "Dünyada yaygın bir düşünce vardır; "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir." Bu felsefe günümüzde ekonominin temel yapı taşıdır. İşletmeler de kendisini yeni düzene göre değiştirmelidir. Dünyaya ayak uyduramayan ve kendisini değiştiremeyen işletmeler yok olmaya mahkûmdur." diye ekledi.

KURUMSALLAŞMAYA NE ZAMAN BAŞLANMALI?

"Bir işletme kurulduğunda işler büyümeye başladığı andan itibaren yapı oluşturulmaya başlanmalıdır ki bu yapı ile beraber kurum kültürü de artsın. Kurumsallaşma her firma için aynı değildir, Firmanın çapı, ekonomik büyüklüğü, yaptığı faaliyetler ve faaliyet alanına göre değişiklik gösterir ve kurumsallaşma sürecinde sürdürülebilirlik esastır."

Çini, konuşmasını şöyle sürdürdü; "Aile İşletmelerinde güven faktörü çok önemlidir. Kurumsallaşmanın en önemli fak-

törlerindenidir. Ailede güven olgusu konuşulmaya başladığı andan itibaren çok büyük kavgalar yaşanır ve sarsıntı başlar. Aile üyeleri genişledikçe kaynak yetersizliği meydana gelir."

"Küreselleşmenin dört temel amacı vardır; istikrar kazanmak, kaynakları arttırmak, meşrulaşma, ve tahmin edilebilirlik."

"Değişim ve gelişime bağlı olarak dünyada küreselleşme kavramı ortaya çıkmıştır, küreselleşme ile birlikte, kültürde, dinde ve hatta ekonomide sınırlar ortadan kalkmıştır. Bugün bakkallar, terziler ve küçük işletmelerin çoğu değişime ayak uyduramamıştır. Yerlerini Avm'ler ve büyük çaplı işletmeler almıştır."

"Kurumsallaşma sizin esnek olmanızı sağlar, esneklik ayak uydurabilmektir. Bir firma piyasa kurallarına kendisini ne kadar uydurabilirse o kadar meşrulaşır."

"Bizim aile işletmelerimizin çoğu dışarıdan kurumsal gibi görünüyor. Oysa biz sadece formalleşiyoruz, kurumsallaşmıyoruz. Türkiye'de dördüncü nesle kadar ulaşabilen aile işletmelerinin oranı %3 veya %4'tür."

"Aile işletmelerindeki en büyük sıkıntı iletişimin yetersiz kalmasıdır. İletişimsizlik işletmenin büyümesini ve kurumsal hale gelmesini engeller. Tek başına karar almak işletme içi ilişkileri olumsuz etkiler. Bunun önüne geçebilmek için Aile Meclisleri kurulmalıdır. Meclis ortamında herkesin fikri ve düşüncesi alınarak iletişim kopukluğunun önüne geçilebilir. Ayrıca belirlenecek olan Aile Anayasası ile işletme içinde atılan her adım bir kurala bağlanacaktır."

"Bir firma kurumsal olsa da bataabilir. Bir işletme sürdürülebilirliğini sağlamak için kurumsallaşmak zorundadır. Ancak kurumsallaşma bir silah olarak, çıkarları korumak için kullanıldığı için kurumsallaşmaya hep bir korku, hep bir angarya olarak bakıldı."

KTO KARATAY, A PLUS ÜNİVERSİTELER ARASINDA YERİNİ ALDI

Gün geçtikçe akademik, bilimsel, kültürel ve sosyal alanda ulusal ve uluslararası arenada adını duyuran KTO Karatay Üniversitesi, başarılarına bir yenisi daha eklemenin haklı gururunu yaşıyor.

Üniversite Araştırmaları Laboratuvarı (ÜniAr) tarafından yapılan ve Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin üniversite deneyimleri hakkında geniş bir bakış açısı sunan "Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması'nda" (TÜMA) Konya Ticaret Odası (KTO) Karatay Üniversitesi 2 kategoride daha memnuniyet düzeyi yüksek üniversitelerden biri oldu. Üniversite, "Yerleşkenin ve Yaşamının Doyuruculuğu" ve "Öğrenim Deneyim ve Tatminkarlığı" puanlamasında A Plus üniversiteler içerisinde yer aldı.

Öğrenciler KTO Karatay'ın Yerleşkesinden Memnun

Her geçen gün yerleşke alanını genişleten, sosyal imkân ve donatılarla öğrencilerin mutluluğunu hedefleyen ve onları iş hayatına hazırlayan KTO Karatay Üniversitesi "Yerleşkenin ve Yaşamının Doyuruculuğu" sıralamasında öğrencilerin vermiş oldukları puanlar neticesinde, A Plus değerlendirmesine layık görülerek, öğrenciye vermiş olduğu önemi bu araştırma ile bir kez daha gösterdi.

"Öğrenim Deneyim ve Tatminkarlığı'nda" A Plus

Öğrencilerine değer veren ve onların talepleri doğrultusunda faaliyetlerini şekillendiren, uzman akademik kadrosu ve modern laboratuvarlarıyla nitelikli mezunlar yetiştiren üniversite, TÜMA 2018'de, öğrencilerin puanlaması sonu-

cunda "Öğrenim Deneyim ve Tatminkarlığı" kategorisinde de A Plus üniversite olmaya hak kazandı.

"İş Hayatına Açılan Kapı" sloganıyla eğitim faaliyetlerini sürdüren ve öğrencilerinin memnuniyetine de son derece önem veren KTO Karatay Üniversitesi, "Vakıf Üniversitelerinin Öğrenci Memnuniyeti Genel Sıralamasında" 20. sırada yer alarak, 63 vakıf üniversitesi arasında ayrıcalığını korumuş, "Üniversitelerin Genel Memnuniyet Genel Sıralamasında" ise 172 üniversite içerisinde 33. Olmuştu.

"KTO Karatay Dünyanın En İyi Üniversiteleri Arasında Yer Alacaktır"

KTO Karatay'ın başarısından duyduğu gururu dile getirerek üniversitenin emin adımlarla ilerlediğini aktaran KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Selçuk Öztürk, "Gün geçtikçe büyüyen üniversitemiz insana yapılan yatırıma en değerli yatırım olarak görmektedir. Merkezinde daima öğrenci bulunan ve kıstası başarı olan KTO Karatay Üniversitesi, akademik birikimi, geniş burs imkanları, sosyal olanakları ve modern kampüsü ile öğrencilerine her türlü imkânı sunmaya devam etmektedir. Araştırmalar da emeklerimizin bir sonucu olarak karşımıza çıkmakta ve KTO Karatay ailesini gururlandırmaktadır. Köklü bir eğitim kurumunun devamı olarak öğrencilerimize en iyi eğitim olanaklarını sunmak için var

gücümüzle çalışmaktayız. Bu doğrultuda üniversitemizin 800. kuruluş yılı olan 2051 yılında dünyanın en iyi üniversiteleri arasında yer alacağımıza da inancımız tamdır" diye konuştu.

"Bugün de Bölgemize ve Ülkemize Işık Saçan Bir KTO Karatay Var"

Üniversitenin yüzyıllar önce olduğu gibi bugün de bölgemize ve ülkemize ışık saçmaya devam ettiğini belirten KTO Karatay Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bayram Sade ise "Günümüz dünyasında en büyük güç, eğitilmiş insan gücüdür. Toplumsal sermayesine önem veren ülkelerdeki gelişim diğer ülkelerin çok daha ötesinde olmaktadır. Kişilerin bireysel refahlarını sağlamanın yolu da eğitimden geçmektedir. Gelişen birey hem kendisine hem de ülkesine daha fazla yarar sağlayacak bir kapasiteye ulaşacaktır. Bu bağlamda ülkemizdeki üniversitelere önemli sorumluluklar ve görevler düşmektedir. Üniversitemiz, modern ve yeni binaları, şehir merkezine yakınlığı, şehrin tümüne ulaşan toplu ulaşım ağının ortasında yer alması gibi birçok olumlu özelliği bünyesinde barındıran, ülkemizdeki en seçkin vakıf üniversitelerinden biridir. KTO Karatay Üniversitesi olarak araştırmalarla da bu iddiamızı kanıtlamış bulunuyor, KTO Karatay ailesine ve öğrencilerimize teşekkür ediyoruz" ifadelerini kullandı.

URSI-TÜRKİYE 2018 BİLİMSEL KONGRESİ KTO KARATAY'DA

Türkiye'de radyo biliminin kuram ve uygulamaları ile meslek olarak ilgilenen her türlü kurum ve kişiyi bünyesinde toplayan ve radyo bilimi ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası düzeydeki bilimsel araştırma ve uygulamaları teşvik etmek; üretilen bilginin uluslararası düzeyde, insanlık yararına kullanılmasını sağlamak amacıyla bu yıl 9. gerçekleştirilen URSI-Türkiye 2018 Bilimsel Kongresi, Konya Ticaret Odası (KTO) Karatay Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümünün ev sahipliğinde Konya'da devam ediyor. Yurt içi ve yurt dışından akademisyen ve firmaların katılımıyla 6 Eylül'de başlayan kongre, birbirinden değerli çalışmalara sahne oluyor.

URSI-Türkiye 2018 Bilimsel Kongresi açılış konuşmasında KTO Karatay Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bayram Sade, "Uluslararası Radyo Bilimleri Birliği Konferansı'nın üniversitemizde gerçekleşecek olması bizlere heyecan ve gurur veriyor. Ülkemizin dışa bağımlılığını azaltacak savunma sanayi, kablosuz haberleşme, biyomedikal gibi birçok alanda yüksek katma değerli üstün teknoloji ürünlerinin geliştirilmesine temel teşkil eden konularda Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde ve araştırma merkezlerinde yapılan araştırmaların sonuçlarının üniversitemizde gerçekleştirilecek olan URSI-Türkiye 2018 Bilimsel Kongresi'nde sunulacak ve tartışılacak olması şehrimiz, bölgemiz ve ülkemiz için büyük önem arz etmektedir. Ülkemizin tanın-

mış akademisyen ve araştırmacılarının yanında, uluslararası arenada yetkin davetli konuşmacıların aramızda olması da kongreyi daha da önemli hâle getirmektedir. URSI-Türkiye 2018 Bilimsel Kongresi'ne destek veren ASELSAN, Tümosan, Türk Telekom, TÜBİTAK ve diğer tüm sponsorlarımıza çok teşekkür ediyoruz." şeklinde konuştu. Ayrıca Prof. Dr. Sade, konferansta öğrenci bildirilerinin yer almasının genç zihinlerin kendine güvenlerini geliştirmesinde önemli olduğunu vurguladı.

Prof. Dr. Bayram Sade'nin ardından konuşmasını gerçekleştiren URSI Türkiye Ulusal Komitesi Başkanı Prof. Dr. Ayhan Altıntaş ise "KTO Karatay Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilen 9. konferansımızda sizlerle bir arada olmaktan mutluluk duyuyoruz ve katkılarınızdan dolayı sizlere teşekkür ediyoruz." ifadelerini kullandı. Kongrenin herhangi bir maddi kaynağının olmadığını ifade eden Prof. Dr. Altıntaş, organizasyonun gerçekleşmesinde emeği geçen herkese de teşekkürlerini iletti.

Elektromanyetik Metroloji, Alanlar ve Dalgalar, Sinyaller ve Haberleşme Sistemleri, Elektronik ve Fotonik, Elektromanyetik Gürültü ve Girişim, Dalga Yayılımı ve Uzaktan Algılama, İyonosferik Radyo Yayılımı, Dalgalar ve Plazma, Radyo Astronomi, Biyoloji ve Tıpta Elektromanyetik gibi konuların tartışıldığı URSI-Türkiye 2018 Bilimsel Kongresi 8 Eylül'de son bulacak.

KONYA TİCARET ODASI MESLEK KOMİTELERİ ÜYE ZİYARETLERİNE BAŞLADI

Konya Ticaret Odası Meslek Komiteleri KTO üyelerinin sorunlarını dinlemek ve çözüm üretmek amacıyla üye ziyaretlerine başladı. 2018-2022 döneminde toplamda 70 Meslek komitesinde bulunan tüm üyeleri ziyaret etmeyi hedefleyen KTO meslek komiteleri, bu kap-

samda üyelerin sorunlarını dinleyecek. Konya Ticaret Odası'nın faaliyetleri ve hizmetleri hakkında bilgi verecek. Gelen istek ve şikayetleri değerlendirerek komite toplantılarında çözüm üretmeye yönelik çalışmalar yapacak. Komite ziyaretleri sürekli olarak devam edecek.

26. MESLEK KOMİTESİ (ELEKTRONİK MALZ. İMALATI İLE TELEKOMÜNİKASYON EKİP. TOPTAN VE PERAK. TİC.) ÜYE ZİYARETİ

26. Meslek Komitesi Ağustos ayında üye ziyareti gerçekleştirmiştir.

KADIR ERÖLMEZ - ERÖLMEZ ELEKTRONİK MAKİNA İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

GÜROL ÇETİN - GÜROL GSM

AHMET PARLAK-PARLAK ELEKTRONİK

MEHDİ DÖLEKÇAP - SEDA RADYO

MUSTAFA ELDENİZ - BURAK ELEKTRONİK

OSMAN KIŞIŞÇI - İLERİ TEKNOLOJİ İLETİŞİM

SADETTİN ERÖLMEZ - SER ELEKTRONİK İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

HAKAN COŞKUN - TEKBİR BİLİŞİM ELEKTRONİK GIDA OTOMOTİV İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

AHMET TEMİZCİ - TEMİZCİ TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM OTOMOTİV İNŞAAT GIDA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

AHMET YÜCE - AHMET YÜCE ELEKTRONİK BEYAZ EŞYA DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

34. MESLEK KOMİTESİ (ALÜMİNYUM, METAL VE DEMİR ÜRÜNLERİN İMALATI) ÜYE ZİYARETİ

34. Meslek Komitesi Ağustos ayında üye ziyareti gerçekleştirmiştir.

AYDIN ATICI - DETSELİLER METAL PETROL ÜRÜNLERİ İNŞAAT GIDA NAKLİYE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

HASAN HÜSEYİN DOĞRU - DOĞRU METAL EV GEREÇLERİ ANONİM ŞİRKETİ

HÜSEYİN ERVURAL-ADNAN ERVURAL TAKDİR ENDÜSTRİYEL MUTFAK EKİPMANLARI SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

NAZMİ OK - OKLAR METAL BACA SİSTEMLERİ

AHMET BÜYÜK ÖZKAN - AHMET BÜYÜKÖZKAN METAL

AZİZ ASAR - ASARSAN MAKİNA İNŞAAT DOĞRAMA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

RECEPYARAR - RECİNOKS ENDÜSTRİYEL MUTFAK EKİPMANLARI GIDA İNŞAAT İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

NİHAT GÜZEL-ENİNOKS ENDÜSTRİYEL MUTFAK CİHAZLARI

AKİF SEVİNÇ - AKSEVİNÇ PARK LTD.ŞTİ.

41. MESLEK KOMİTESİ (PLASTİK VE KAUÇUK ÜRÜNLERİN İMALATI VE TOPTAN TİCARETİ) ÜYE ZİYARETİ

41. Meslek Komitesi Ağustos ayında üye ziyareti gerçekleştirmiştir.

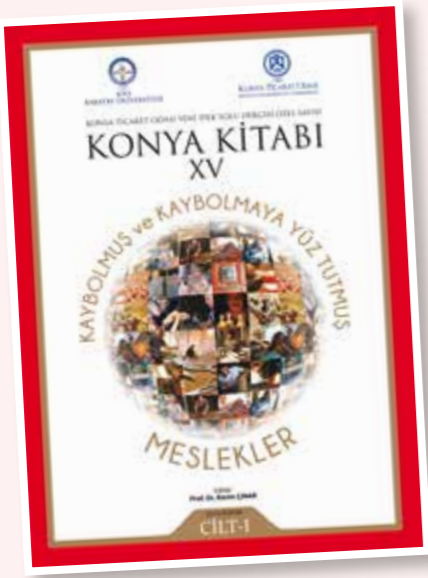

ZEYNEL ABİDİN ŞİMŞEK - ŞİMŞEK PLASTİK SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

KTO'nun yayınları Konya'nın el sanatları ve meslekler konusunda büyük bir zenginliğe sahip olduğunu ortaya çıkardı

UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ GELENEKSEL EL SANATLARI VE MESLEKLERE SAHİP ÇIKILACAK

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Unutulmaya yüz tutmuş geleneksel el sanatlarını; yaygınlaştırmak, öğretmek, yaşatmak ve icra eden ustalara sahip çıkarak, yeni nesillere aktarmak amacı ile çalışma başlattı. İl etapta bu el sanatlarının ve mesleklerin tespit edilmesi, raporlanması noktasında illerde komisyon oluşturulmasına karar verildi. Bunun üzerine Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü; KTO, KSO, Mesleki ve Teknik Lise temsilcileri, Olgunlaşma Enstitüsü, Üniversiteler, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Esnaf ve Sanatkarlar odalarından oluşan bir komisyon oluşturdu. İl Millî Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü Nadir Soylu tarafından düzenlenen bir toplantı ile bu komisyon çalışmalarına başladı. Mesleklerin tespiti ve yapılacak çalışmalarla ilgili KTO'nun daha önce yayınlanmış eseri başta Yeni İpek Yolu Konya Kitabı 16; Kaybolmuş ve Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler ve Yeni İpek Yolu Dergisi'nde yapılmış çalışmalar ile bu alanda yayınlanan kitaplar ve kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin belirlenmesine ve ileri de yapılacak projelerin hayata geçirilmesine katkı sağlayacak.

BAYIR DIAMOND
HOTEL & CONVENTION CENTER
KONYA

Eşsiz Lezzetleri, Bay ve Bayanlar için ayrı 2500 m² SPA Merkezi, Olağanüstü Konaklama, Kongre, Toplantı ve Organizasyon Deneyimi ile **Hizmetinizdeyiz.**

FIYAT ETİKETLERİNE “YERLİ ÜRETİM” LOGOSU

Yerli ürün kullanımını artırmak ve özendirmek amacı ile başlatılan çalışmalar sonucunda Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 28/6/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre; Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

MADDE 1- 28/6/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir:“d) Malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başlandığı tarih, e) Üretim yeri Türkiye olan mallar için Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaret.”

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Etiketlerin” ibarelerinden sonra gelmek üzere “; tarife ve fiyat listelerinin” ibareleri eklenmiştir.

MADDE 3- Bu Yönetmelik yayımı tarihinden on beş gün sonra yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Fiyat Etiketlerinde “Yerli Üretim” Logosu Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar
Etiket, tarife ve fiyat listelerinde bulunması zorunlu hususlar, Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinin “Etiket bulundurma zorunluluğu” başlıklı 5 inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre perakende olarak satışa sunulan mal veya hizmetlere ilişkin etiket, tarife ve fiyat listelerinde, malın üretim yeri, ayırıcı özelliği, tüm vergiler dahil satış fiyatı ve birim fiyatının

belirtilmesi zorunludur.

18/9/2018 tarihli ve 30539 ve sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak, 3/10/2018 tarihinde yürürlüğe girecek olan düzenleme ile anılan Yönetmelik maddesinde değişikliğe gidilerek etiket ve listelerde bulunması zorunlu bilgilere;

“ d) Malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başlandığı tarih, e) Üretim yeri Türkiye olan mallar için, Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaret.” hususları eklenmiştir.

Bu doğrultuda tüketicilere yönelik mal satışlarında, ürünün ülkemizde üretildiğini göstermek üzere tüketicilerin dikkatini ilk bakışta çekecek nitelikte “YERLİ ÜRETİM” logosu hazırlanmıştır.

Üretimi Türkiye’de yapılan ürünlerin etiket, tarife ve fiyat listelerinde kullanılması zorunlu “YERLİ ÜRETİM” logosunun Bakanlıkça belirlenmiş şekline ve kullanımında dikkat edilmesi gereken hususla-

ra aşağıda yer verilmiştir.

1. “YERLİ ÜRETİM” logosunun Türkiye’de üretilen tüm ürünlerin etiketlerinde, tarife ve fiyat listelerinde kolaylıkla görünebilir ve okunabilir şekilde bulunması zorunludur.

2. Logo, tüketicilerin rahatça görebileceği şekilde ve orijinal renklerinde yerleştirilmelidir.

3. Logonun küçültülmesi veya büyütülmesi gereken durumlarda “YERLİ ÜRETİM” Logosu Kurumsal Kimlik Kılavuzunda yer alan oranlara uyulmalıdır.

Konu ile ilgili düzenlenen toplantıya katılan Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan 19/09/2018 Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye’de üretilen ürünlerin fiyat etiketlerinde kullanılacak yerli üretim logosunu da tanıttı. Artık yerli ürünler için raflarda Ticaret Bakanı Pekcan’ın açıkladığı yeni logo kullanılacak.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Yerli Üretim Logosu tanıtımı amacıyla düzenlenen toplantıda, etiketlerde yeni bir dönemin başladığını dile getirdi.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, bugün Türkiye ekonomisi için önemli bir gün olduğunu ifade etti. Pekcan, “Türkiye’de

ürettiğimiz ürünler için yerli üretim logosu geliştirdik. Böylece vatandaşlarımız, etiketlerden, bu ülkede üreten, yatırım yapan, istihdam sağlayan insanlarımızın ürettikleri ürünlerin ayırımı yapabilecekler. Yerli üretimimize sahip çıkmak, çocuklarımızın zengin geleceğine sahip çıkmak demektir. Vatandaşlarımıza bu ülkede üretilmiş ürünleri gösterecek yerli üretim logomuzun hepimize hayırlı olmasını diliyorum.” dedi.

Pekcan, Türkiye’de yatırım yapan, istihdam yaratan, Türkiye ekonomisine inanan, ürünlerini Türkiye’de üreten yabancı firmaların ürünlerinin de yerli kabul edileceğine dikkati çekerek, “Onların da Türkiye’de üretilen ürünlerde alın teri vardır. Onlar da yerli üretim logosu kullanacaktır, onların da buradaki varlıklarını destekliyoruz. Dünya pazarında rüzgar gibi geçen Türk ürünleri ile insanımızın tüketicimizin gurur duymasını istiyoruz, kalitesiyle onurlanmasını istiyoruz. Bu topraklarda üretilen ürünleri hep beraber tüketip tükettiklerimizi hep beraber üretmek için buradayız. Çünkü yerli üretim bizim zenginliğimiz, mirasımız, gücümüz, çocuklarımızın mutlu geleceğidir.” değerlendirmesinde bulundu.

Yerli üretim logosunun amacı nedir?

Ticaret Bakanlığı’nın ‘Fiyat Etiketleri Yönetmeliği’nde yaptığı değişikliğe göre Türkiye’de üretilen malların etiketlerinde, Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo

veya işaretleri kullanmak zorunlu olacak. Etiket, malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başlandığı tarihin de bulunması gerekecek. Uygulama Resmî Gazete yayımlanma tarihinden 15 gün sonra başlayacak.

OKUNABİLİR OLACAK

Yeni düzenlemeyle etiketlerin daha okunabilir olması da sağlanacak. Buna göre etiketlerin fiyat listesinin üzerindeki rakam ve harflerin okunabilir, eksiksiz, gerçeğe uygun, yeterli büyüklükte ve başka rakam, kelime ve işaretlerle karıştırılmayacak şekilde olması, yanıltıcı ve aldatıcı bilgiler içermemesi zorunlu olacak. Ayrıca etiketin hangi ürüne ait olduğu da açıkça belli olacak.

TÜKETİCİ KORUNACAK

Ticaret Bakanlığı’nın yaptığı yazılı açıklamada, değişiklikle ekonomik istikrara katkı sağlanmasının amaçlandığı belirtildi. Açıklamada, “Son zamanlarda yaşanan fiyat dalgalanmaları, fiyat etiketinde tüketici lehine düzenlemeler yapılarak ek tedbirlerin alınması gerekliliğini doğurdu. Tüketicilerin ekonomik çıkarları korunacak” denildi.

TEŞVİK EDİLECEK

Düzenlemenin tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi açısından önemli olduğu vurgulanan açıklamada, şunlar kaydedildi: “Tüketicinin yerli ürünler hakkında bilgi sahibi olması, yerli ürün tüketiminin özendirilmesi, teşvik edilmesi ve farkındalık

oluşturulması amaçlandı. Bakanlığımız bu konudaki tüketici mağduriyetlerini önlemek için gerekli tedbirleri alıyor."Türkiye'de üretilen malların etiketlerinde, Ticaret Bakanlığına tespit ve ilan edilecek şekil, logo veya işaretleri kullanmak zorunlu olacak. Uygulama 15 gün sonra başlayacak.

Kaynaklar:

- 1- <https://www.ticaret.gov.tr/haberler/fiyat-etiketlerinde-yerli-uretim-logosu-kullanimina-iliskin-usul-ve-esaslar>
- 2- <https://www.gidahatti.com/iste-yerli-urun-logosu-124828/>
- 3- <http://www.milliyet.com.tr/ticaret-bakani-aciklamalarda-ekonomi-2745111/>
- 4- <https://www.milligazete.com.tr/haber/1690091/1296-urunde-haksiz-fiyat-artisi-bakan-pekcan-yerli-uretim-logosunu-tanitil>
- 5- <https://www.trthaber.com/haber/ekonomi/yerli-uretim-logosu-tanitil-di-385412.html>

di-385412.html

6- <http://www.milliyet.com.tr/resmen-aciklandi-yerli-urunlere-ekonomi-2744317/>

7- <http://www.posta.com.tr/yerli-uretim-logosunun-amaci-nedir-yerli-uretim-logosunun-ozellikleri-nedir-2050424>

KONYA'DA MOTORLU TAŞIT SAYISI BİR YILDA 28 BİN ADET ARTTI

Türkiye İstatistik Kurumu Konya Bölge Müdürlüğü 2018 yılı Temmuz ayı Motorlu Kara Taşıtları İstatistiklerinden "Konya ili, trafiğe kayıtlı bulunan motorlu kara taşıtları" konusunda bir çalışma yaptı.

Konya'da Motorlu Kara Taşıtları Bir Yılda 26 bin 32 Adet Arttı

Konya ilinde 2018 yılı Temmuz ayı sonunda toplam trafiğe kayıtlı motorlu kara taşıtları sayısı bir önceki aya göre 902 adet (%0,1) ve bir önceki yılın aynı ayına göre 26 bin 32 adet (%3,7) artarak 721 bin 689 adede ulaşmıştır. TÜİK Konya Bölge Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre; 2018 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla Konya'daki toplam 721 bin 689 motorlu kara taşıtlarının; %48,9'u (353 bin 13 adet) otomobil, %1,5'i (11 bin 7 adet) minibüs, %0,8'i (5 bin 897 adet) otobüs, %16,7'si (120 bin 833 adet) kamyonet, %5'i (36 bin 292 adet) kamyon, %14,5'i (104 bin 309 adet) motosiklet, %0,3'ü (2 bin 66 adet) özel amaçlı taşıtlar ve %12,2'si (88 bin 272 adet) de traktörlerden oluşmaktadır.

Konya'da Temmuz ayında 23 bin 655 adet taşıtlar devri yapıldı. Devri yapılan taşıtlar içinde otomobil %73,1 ile ilk sırada yer aldı. Otomobili sırasıyla %16,2 ile

Kamyonet ve %3,4 ile Motosiklet takip etti.

2018 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla Türkiye genelinde toplam 22 milyon 731 bin 759 adet trafiğe kayıtlı araç bulunmaktadır. Konya ili toplam 721 bin 689 trafiğe kayıtlı motorlu kara taşıtları ile Türkiye genelindeki motorlu kara taşıtlarının yüzde 3,2'sine sahiptir.

TÜİK Konya Bölge Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre; Konya ilinde 2018 yılı Temmuz ayı itibarıyla, trafiğe kayıtlı motorlu kara taşıtlarında bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış sırasıyla; özel amaçlı taşıtlar (%7,8), kamyonet (%5,4) ve otomobil (%4,4) şeklinde gerçekleşmiştir.

Ülkemizde trafiğe en fazla beyaz renkli otomobillerin kaydı yapıldı

Ocak-temmuz döneminde trafiğe kaydı yapılan 367 bin 115 adet otomobilin %56,5'i beyaz, %21,2'si gri, %7,3'ü siyah ve %5,6'sı kırmızı iken %9,4'ü diğer renklerde.

Ülkemizde trafiğe kayıtlı LPG'li otomobil oranı %38 oldu

Temmuz ayı sonu itibarıyla trafiğe kayıtlı 12 milyon 334 bin 56 adet otomobilin %38'i LPG, %36,3'ü dizel, %25,3'ü benzin yakıtlıdır. Yakıt türü bilinmeyen otomobillerin oranı ise %0,4'tür.

Motorlu Kara Taşıtları (Konya)	2017 Temmuz	2018 Temmuz	Değişim (%)
Otomobil	338 262	353 013	4,4
Minibüs	10 736	11 007	2,5
Otobüs	5 860	5 897	0,6
Kamyonet	114 602	120 833	5,4
Kamyon	35 777	36 292	1,4
Motosiklet	103 182	104 309	1,1
Özel amaçlı	1 916	2 066	7,8
Traktör	85 322	88 272	3,5
Toplam	695 657	721 689	3,7

TİCARET BAKANLIĞI'NDAN YERLİ ÜRETİM AÇIKLAMASI

Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü'nün yerli üretim logosu ile ilgili açıklaması: "Bilindiği üzere perakende olarak satışa sunulan mal ve hizmetleri ilişkin satış fiyatı, birim fiyatı, malın ayırcı özelliği ve üretim yeri hususları 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 54 üncü maddesinde ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinde düzenlenmektedir. Temel amacı "perakende olarak satışa sunulan mal ve hizmetlerin etiket, tarife ve fiyat listelerin şekli, içeriği, kullanılması ile indirimli stajlara ilişkin usul ve esasları düzenlemek" olan Yönetmelik, tüketicilerin "ekonomik çıkarlarının korunması" ve "doğru ve

eksiksiz olarak bilgilendirilmesi" açısından önem arz etmektedir. Bununla beraber son zamanlarda yaşanan fiyat dalgalanmaları, fiyat etiketi mevzuatından tüketici lehine düzenlemeleri yapılarak ek tedbirlerin alınması gerekliliğini doğurmuştur. Bu doğrultuda 18/9/2018 tarihli ve 30539ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, bu tarihte itibaren on beş gün sonra yürürlüğe girecek olan düzenleme ile anılan Yönetmelik maddesinde değişikliğe gidilerek etiket, tarife ve fiyat listelerinde bulunması zorunlu bilgilere; "d) Malın satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başlandığı tarih, e) üretim yeri Türkiye olan mallar için,

Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaret." Bu değişikliklerle, satış ve birim fiyatının uygulanmaya başlandığı tarihin fiyat etiketlerinde belirtilmesi zorunluluğu getirilerek, tüketicilerin bilgilendirilmesi hakkının korunması konusunda bir adım daha ileri gidilmesi hedeflenmiştir. Diğer yanda, tüketicilerin hem yerli ürünler hakkında bilgi sahibi olması hem de bu ürünlerin tüketimine yönlendirilmesi amacı ile ürünün ülkemizde üretildiğini göstermek üzere tüketicilerin dikkatine ilk bakışta çekecek nitelikte "YERLİ ÜRETİM" logosu konulması zorunluluğu getirilerek, ekonomik istikrara katkı sağlanması amaçlanmıştır."

ÇEKTE DİJİTALLEŞME:

KAREKODLU ÇEK UYGULAMASI

1. GİRİŞ

Ekonomi içerisinde istenilen mal ve hizmetin satın alınmasında nakit dışında kabul gören ve nakit paradan farklı ödeme imkanları yaratan çeşitli araçlar bulunmaktadır. Bu araçların kullanım kolaylığı ile beraber yapılan ödemelerde farklı vade ve maliyet imkanları getirmesi nakit para dışında bu araçların kullanımında teşvik edici unsurlardır. Bu çerçevede ülkemizde ve dünyada gelişen teknolojinin de kullanılmasıyla beraber nakit dışındaki ödeme yöntemlerinin kullanımının giderek arttığı gözlemlenmektedir. Ülkemizde nakit dışı ödeme aracı kullanımında düşük tutarlı bireysel ödeme ve alışverişler için daha çok POS ve Banka-Kredi kartları tercih edilirken, tacirler arasında gerçekleşen ve yüksek tutarlı nakit dışı ödemelerde çek tercih edilmektedir.

Bununla birlikte piyasamızdaki uzun ödeme vadelerinden ötürü, çek lehtarları için çeki keşide eden kişinin ödeme kabiliyetinin bilinmesi, imkânsız olmasa bile oldukça zorlaşmaktadır. 2016 yılında Türk ekonomisinin canlandırılması amacıyla alınan bir dizi önlem kapsamında çekin unsurları arasına ilgili banka tarafından

verilen seri numarası ve karekodu eklenmiş ve Karekod Okutma ve Bilgi Paylaşım Sistemi getirilmiştir. Karekod uygulaması sayesinde çekte olan güvenin artırılması ve keşidecinin ödeme kabiliyeti hususundaki istihbarat eksikliğinin giderilmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışmada Türkiye'de çek kullanım oranları ve çekte karşılaşılan sorunlar, yeni getirilen Karekodlu Çek Sisteminin kullanımı ve avantajları ele alınmıştır.

2. TÜRKİYE'DE ÇEK KULLANIMI VE YAŞANAN SORUNLAR

Türkiye'de özellikle ticaretle uğraşan vandaşın önemli ödeme ve dolayısıyla borçlanma araçlarından biri bankalardan

alınan çeklerdir. Türkiye'de her yıl ortalama 20 milyon adet çek kullanılmakta, yani bankalara ibraz edilmektedir. Bu sayı zaman zaman daha da artabilmektedir. Örneğin 2009 yılında 25 milyon adetten fazla çek bankalara ibraz edilmişti.

Geçen yıl bankalara ibraz edilen çek tutarı 785 milyar lirayla ticari kredilerin yarısını geçmiştir. Ulaştığı tutar ve dolaşım hızı ile çek piyasası ticaret ve ekonomi dünyasının barometresi gibidir. Çeklerin karşılıksız çıkması kötüleşmenin, ödeme oranının artması da iyileşmenin göstergesidir.

Toplam çek tutarı 2016 yılında 708 milyar liradan 2017 yılında 785 milyar liraya çıkmıştır ve yüzde 10,8 artmıştır. İlk 6 ay-

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi

lık döneme bakıldığında ise 2018 yılında çek tutarı 2017'ye göre %14,8 artarak 434 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Tutardaki artış işlerin iyi gittiğini, büyüdüğünü, şirketlerin mal alıp sattığını ve birbirine güvenerek çek kestiğini gösterir.

Ülkemizde çek, özellikle vadeli alım satımlar için çok yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Fakat bu durum karşılıksız çeklerden dolayı sıkıntılara yol açmaktadır. Birçok firma alacaklarını gününde tahsil edemediği için üretim yapmakta sıkıntı yaşamakta ve bu sorun uzunca bir süre devam edince firmalar yok olup gitmektedir. Bu, sadece o firmaları değil ülke ekonomisini de ciddi şekilde etkilemektedir.

Diğer yandan karşılıksız çek sorunu tacirlerin çekte olan güvenini de sarsmaktadır. Her ne kadar tacirler çekten uzaklaşmak

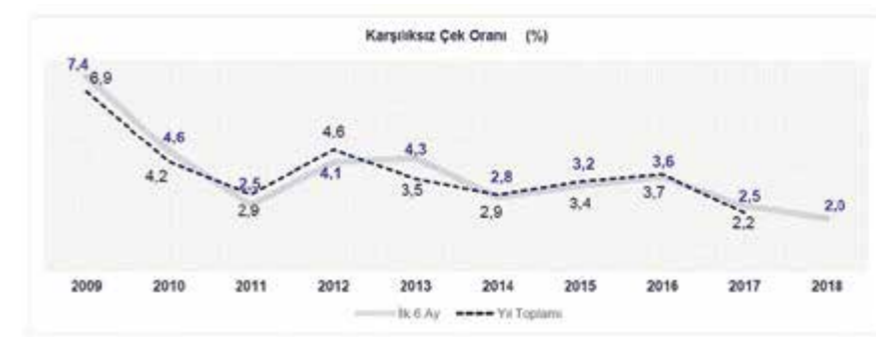
istese de ne yazık ki en yaygın ödeme yöntemi olan çekten vazgeçilememektedir. Bugün pek çok tacirin portföyünde çek vardır çünkü çek vadeli satışlarda en çok kullanılan ticari evrak konumundadır. Bu bir kısır döngüye dönmüştür.

Karşılıksız çek oranı, karşılıksız işlemi yapılan çek adedinin, aynı dönem karşılıksız işlemi yapılan ve ibrazında ödenen çek adedi toplamına bölünmesi ile hesaplanmaktadır. Karşılıksız çek oranı 2009 yılında %7,4 iken bu oran 2017 sonunda %2,5'e gerilemiştir. %2,5 oranı karşılıksız çekte 2000'li yılların en düşük düzeyidir. Hatta 2001 krizi ile küresel kriz arasında dahi bu kadar düşük oranlı karşılıksız çek yoktu. En düşük oran yüzde 4'tü.

Küresel krizle birlikte 2009 yılında karşılıksız çek oranı yüzde 8'e çıkmıştır. Aşağıda görüldüğü gibi, sonraki yıllarda azalma

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi

eğilimi göstermiş ve 2014'te yüzde 2,8'e kadar gerilemiştir. 2015'te işlerin bozulması ile yüzde 3,2'ye çıkmış ve 2016'da yüzde 3,6'ya yükselmiştir. 2017 yılında yüzde 2,5'e gerileyen karşılıksız çek oranındaki düşüşün 2018 yılında da devam ettiği görülmektedir.

Adet olarak, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin ibraz edilen çeklere oranının en yüksek olduğu il yüzde 5,3'le Ağrı olmuştur. Ağrı'yı sırasıyla, yüzde 5,1 ile Iğdır, yüzde 4,1 ile Bitlis, yüzde 3,9 ile Mardin ve Batman takip etmiştir. Adet olarak karşılıksız işlemi yapılan çeklerin ibraz edilen çeklere oranının en düşük olduğu ilk 5 il ise Sinop, Kastamonu, Gümüşhane, Edirne ve Aksaray olarak sıralanmıştır.

2018 yılı Haziran ayı itibariyle Konya'da 499.817 adet çek ibraz edilmiştir ve bunların 9.857 adeti karşılıksız çıkmıştır. Buna göre Konya, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin ibraz edilen çeklere oranı bakımından yüzde 1,97 ile Türkiye ortalamasının altında, 50. sırada yer almaktadır.

2017 yılından itibaren karşılıksız çek oranında bir azalma söz konusudur ve çekte iyileşmenin en önemli nedenlerinden birisi Karekodlu Çek Uygulamasıdır.

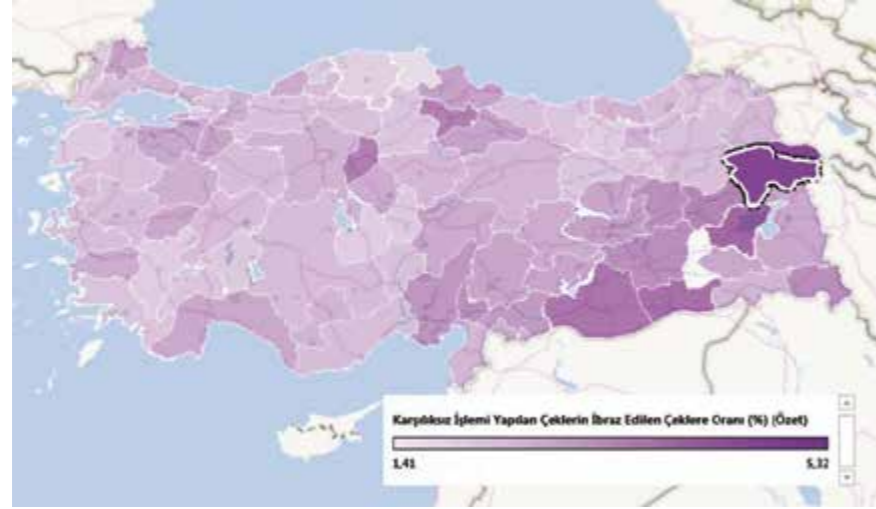
3. KAREKODLU ÇEK UYGULAMASI NEDİR?

TOBB, Türkiye Bankalar Birliği ve Kredi Kayıt Bürosu işbirliği ile geliştirilen Karekodlu çek uygulamasına 15 Haziran 2015 tarihinde başlanmıştır. 11 bankanın ortak olduğu Kredi Kayıt Bürosu, son yıllarda geliştirdiği ürünler ile çek sahteciliğine ve karşılıksız çekte karşı önemli mesafeler almıştır. Kredi Kayıt Bürosu'nun TOBB ve Türkiye Bankalar Birliği işbirliğinde geliştirdiği Findeks markası altındaki ürünü olan Karekodlu Çek Kontrol Sistemi sayesinde çeklerde yaşanan itibar sorununun çözülmesi hedeflenmiştir.

Uygulama 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca kurulan bankalarca veya yurtdışında kurulu bankaların aynı kanun uyarınca Türkiye'de faaliyet gösteren şubelerince bastırılan çekleri kapsamaktadır. Buna göre 5411 sayılı Kanuna tabi bankalar, 31 Aralık 2016 tarihinden sonra karekod içermeyen çek yapacağı basamayacak ve veremeyecektir.

1 Ocak 2017 öncesinde bankalar tarafından verilmiş ve üzerinde karekod olmayan çeklerin geçerliliği ise devam

İller Bazında Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin İbraz Edilen Çeklere Oranı (%)

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi

etmektedir. Bu şekilde çok sayıda çek olduğunu tahmin edilmektedir. Ancak bu tür çeklerin alacaklı konumdaki kişiler tarafından kabul edilmemesi ve bunların yerine karekodlu çekler istenmesiyle hızla azalacağı öngörülmektedir. Karekod, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre çek üzerine kare veya dikdörtgen olarak basılabilen ve yine bu kanundaki mevzuata uygun bilgilere erişilmesine ve bunların raporlanmasına olanak sağlayan iki boyutlu barkodu ifade etmektedir.

Karekodlu Çek Sistemi şu şekilde çalışmaktadır:

Karekodlu çekin üzerine bankalar tarafından, banka ve şube bilgilerini, keşidecinin hesap numarasını ve çek numarasını içeren bir karekod basılmaktadır. Karekodun sorgulanmasıyla elde edilen bilgiler doğrultusunda çek yaprağının doğruluğu teyit edilmekte ve keşidecinin geçmiş çek ödeme performansına dair bilgilere ulaşılabilmektedir. Karekodlu çek sistemi, çek yaprağı üzerinde yer alan karekodun Findeks mobil uygulamasına okutulması ile çekin doğruluğuna ve keşidecinin çek ödeme alışkanlıklarına ilişkin rapor iletmektedir. Rapor sayesinde sahtecilik ve dolandırıcılıklara karşı önlem alınabilir, çeki kabul etme kararı keşidecinin özet çek raporu incelenerek verilebilir. Kredi Kayıt Bürosu'nun geliştirdiği diğer bir ürün de **Çek Raporudur**. Çek Raporu, geçmişte kullanılmış ve halihazırda keşide edilmiş ancak henüz ödenmemiş tüm çeklere ilişkin olarak pozitif ve

negatif bilgileri içermektedir. Çek Raporu, Risk Raporu'ndan farklı olarak kişinin ya da kurumun finans sektörü dışındaki piyasaya yönelik olarak borçlarını ödeme alışkanlıklarını göstermektedir. Çek hamili, keşidecinin Çek Raporu'nu talep ederek kolaylıkla keşidecinin çek ödeme alışkanlıklarını ölçme imkanına sahiptir. Çek raporlarında, Türkiye'de çek ürününü sunan tüm bankalara ait veriler bulunmaktadır. Çek raporu Findeks'e ait internet sitesi üzerinden alınabilmektedir. Bu raporda keşide edilen çeklerin tutarları, toplam çek durumu, çek bilgileri özeti, ileri vadeli çek bilgileri, çek hesabı olan bankalar, arkası yazılan çekler ve açık çek bilgileri hakkında bilgi verir.

Çek Endeksi ise Çek Raporu'nun özeti niteliğindeki bir sıralama notudur. Sadece Çek Endeksi'ne bakılarak kişi ya da kurumun çeklerini ödeme alışkanlıkları hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür. Çek Endeksi tüm bankalardan alınan

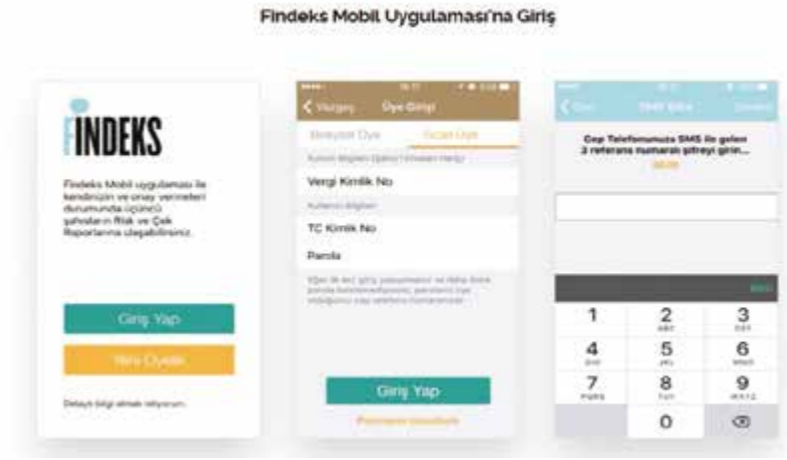
çeklerin ödeme performansına göre hesaplanmaktadır. Bu sayede ekstra bir araştırma yapmadan çeki kabul edip etmeme kararı verilebilir. Çek Endeksi, tahmin modeli değil, bir sıralama notudur. Geleceği tahmin etmemekte, sadece geçmişte ödenen ve ödenmeyen bilgilere göre kişinin ya da kurumun konumunu belirlemektedir.

Çek Endeksi 0-1.000 arasında değişmekte ve 1.000 en risksiz durumu ifade etmektedir. Çek sahibi kişi ya da kurum, keşide ettiği hiçbir çeki ödemezse Çek Endeksi 0, tüm çeklerini öderse 1.000'dir. Bununla beraber kişinin arkası yazılmış, ancak halen ödenmemiş 1 tane dahi çeki olması durumunda Çek Endeksi 1 ile 500 puan arasında gerçekleşir. Arkası yazılmış, sonradan ödenmiş çek bulunan kişi ya da kurumlara ait Çek Endeksi 501-999 arasında gerçekleşir.

Kredi, Kayıt Bürosu'nun bir diğer uygulaması ise **Risk Raporu'dur**. Risk Raporu, konut, taşıt, tüketici kredileri ile kredi kartı ve kredili mevduat hesabı bilgilerinden oluşur. Tüm bu kullanılan ürünlere ilişkin bilgiler; finans kuruluşları tarafından düzenli olarak Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi'ne iletilir ve Kredi Kayıt Bürosu tarafından düzenlenerek rapora konu edilir. Risk Raporu, finansal performansın en doğru şekilde değerlendirilebilmesi için kredili ürünlere ait güncel bilgileri ve geçmiş ödeme düzenlerini detaylı olarak verir. Risk Raporu'nda yer alan bilgiler şunlardır:

• **Findeks Kredi Notu:** Tüm kurumlar ve bireylerin referans aldıkları finansal bir karnedir.

• **Türkiye Kredi Notu Ortalamasına Göre Durum:** Sahip olunan Findeks Kredi No-

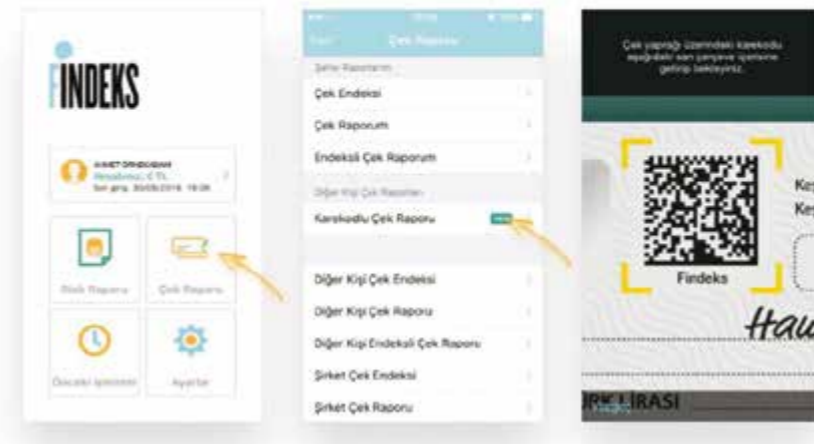

Kaynak: Kredi Kayıt Bürosu

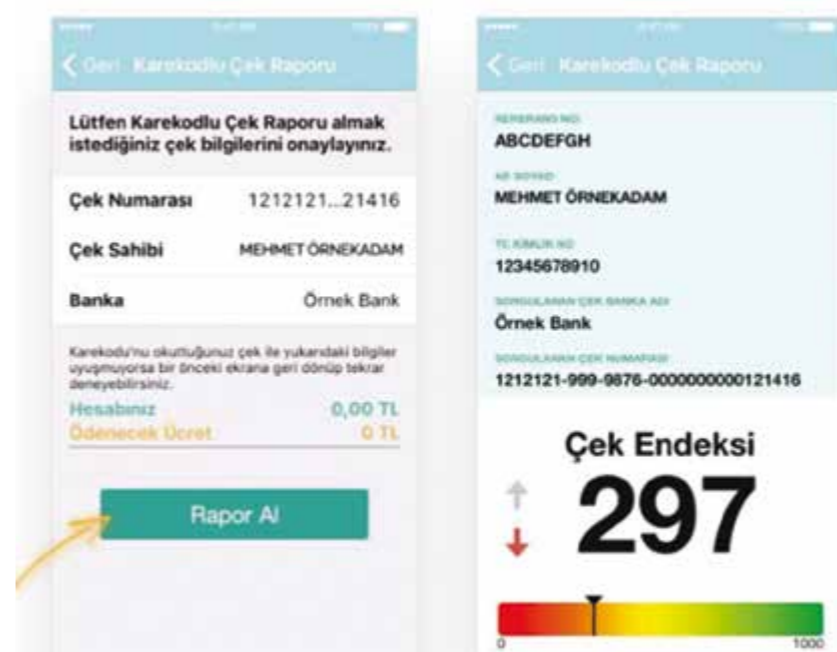
Findeks Karekodlu Çek Raporu Nasıl Alınır?

Findeks Mobil Uygulaması ile Findeks Karekodlu Çek Raporu almak oldukça basit bir işlemdir. Findeks Karekodlu Çek Raporu işlem sürecinde keşidecinin herhangi bir onay alınmasına gerek yoktur.

Bu işleme başlamadan önce raporunuzu almak istediğiniz karekodlu çeki mutlaka yanınızda bulundurunuz.

Kaynak: Kredi Kayıt Bürosu

Kaynak: Kredi Kayıt Bürosu

tu'nun, Türkiye'deki not ortalamasına göre durumunu gösterir.

• **Not Trendi:** Findeks Kredi Notu'nda zaman içerisinde gerçekleşen değişimi gösteren grafiklerdir. Düşme ya da yükselme eğilimini tespit etmeyi ve adım atılmasını kolaylaştırır.

• **Kredili Ürün Dağılımı:** Sahip olunan kredili ürünlerin çeşit ve oranlarının incelenildiği grafiklerdir.

• **Açık Ürün Bilgisi:** Halen açık ve geçerli olan kredi ve kredi kartı gibi ürünlere ait detay bilgilerinin bulunduğu bölümdür.

• **Kapatılmış Ürün Bilgisi:** Kapatılmış kredi ve kredi kartı gibi ürünlere ait detay bilgilerinin bulunduğu bölümdür.

• **Toplam Kredi Limit ve Borçları:** Sahip olunan kredili ürünlerin toplam limiti ve borçlar ile kaç adet kredili ürüne sahip olduğunun incelenebildiği bölümdür.

• **Hesap Detayları:** Sahip olunan kredili ürünlerin toplamına ait detay bilgilerin incelenebildiği tablodur.

• **Geçmiş Ödeme Hareketleri:** Açık ya da kapalı, kredili ürünlerin geçmiş ödeme durumunun görüntülenebildiği tablodur. Bu tablodan, zamanında yapılmış ödemeler, geciken ödemeler ve idari/kanuni takip aşamasına gelmiş ödeme gecikmeleri takip edilebilir.

Risk raporunu findeks sitesinde üyelik kaydı gerçekleştirenler tarafından talep edilebilir. Yalnız sadece kendisi ve muvafakatini aldığı kişilere ait risk raporunu talep edebilir. Yani üçüncü kişilere ait risk raporu talebinde bulunulamaz.

Risk raporu finansal akışla ilgili son gidişatın grafiksel özeti gibi düşünülüp gelecek dönemlere dair yol haritası olarak periyodik olarak talep edilebilir. Kredi başvuruları sırasında bankalar tarafından talep edilerek geleceğe dair öngörü geliştirilebilir. Kredi notu ve risk raporu farklı ücretlendirmelere tabi olmakta belirtilen ücretler ödendikten sonra bu iki veriye ait bilgiler karşı tarafa sunulmaktadır.

4. KAREKODLU ÇEK RAPORU NASIL ALINIR?

Findeks Karekodlu Çek Sistemi, akıllı telefonlara yüklenebilen Findeks Mobil Uygulaması üzerinden çalışır. Bu uygulama, App Store veya Google Play üzerinden ücretsiz olarak indirilebilir.

• Cep telefonunuzda bulunan Findeks Mobil Uygulaması'nı açın.

- Ana ekrandan Giriş Yap butonuna dokununuz. Henüz Findeks'e üye olmadıysanız Yeni Üye butonuna dokunarak hemen üye olabilirsiniz.
- Mevcut üyelik tipinize göre Bireysel Üye veya Ticari Üye sekmesini seçin.
- Bireysel üye iseniz; TC Kimlik Numarası ve Parola'nızı girin.
- Ticari üye iseniz; Şirketinizin Vergi Kimlik Numarasını, TC Kimlik Numaranızı ve Parolanızı girin.
- Cep telefonunuza gelen SMS Şifreyi girin ve Devam butonuna dokununuz. (Bazı durumlarda bu şifrenin gelmesi zaman alabilir. Şifrenin gelmesi gecikirse yeniden şifre talep edebilirsiniz.)
- Findeks Mobil Uygulaması ana menüsünden "Çek Raporu"nu seçin.
- Çek raporu alma seçeneklerinden "Karekodlu Çek Raporu"nu seçin.
- Karekod okuma özelliği olan kamera ekranı açılacak. Kamerayı elinizdeki karekodlu çekin üzerinde yer alan karekodun sarı çerçeve içerisine gelecek şekilde yaklaşın.
- Kamera karekodu tarayacak ve sistem çek bilgilerini otomatik olarak kontrol etmeye başlayacaktır.

- Karekod içerisindeki bilgiler Findeks sisteminden sorgulandıktan sonra - eğer okutulan çekle ilgili bir sorun yoksa - sistemden gelen çek bilgileri ekranda görüntülenir. Bu aşamada elinizdeki karekodlu çek üzerinde yer alan bilgilerle bu ekrandaki bilgileri karşılaştırmanız gereklidir.
- Ekrandaki çek bilgileri, elinizdeki karekodlu çek ile eşleşiyorsa; Rapor Al butonuna basarak devam edebilirsiniz. (Not: Findeks Karekodlu Çek hizmeti için ödenecek ücretle ilgili tutar (5,5 TL+KDV) ve Findeks hesabınızdaki bakiyeniz bu ekranda yer almaktadır. Eğer Findeks hesabınızda yeterli bakiyeniz yok ise Ana menü > Hesabım > Bakiye Yükle adımıyla Findeks hesabınıza yükleme yapabilirsiniz.)
- Hizmet ve Satış Sözleşmesini onaylayınız işleminden sonra Karekodlu Çek Raporunuz oluşturulmuş olur.

5. KAREKODLU ÇEK RAPORU İLE HANGİ BİLGİLERE ULAŞILABİLİR?

- Akıllı telefon veya tabletlere yüklenen bir uygulama ile okunabilen Karekodlu Çek Raporu sayesinde:
- çek hesabı sahibinin adı-soyadı veya

- ticaret unvanı, tacirse tescilli yetkililerinin adı-soyadı veya ticaret unvanı;
- çek hesabı bulunan toplam banka sayısı, bankalara ibraz edilmemiş çek adedi ve tutarı, bankalara teslim edilen çeklerin adedi ve tutarı;
- son beş yıl içerisinde ibrazında ödenen çeklerin adedi ve tutarı, ibraz edilen ilk çekin ve son çekin ibraz tarihi, ibrazında ödenen son çekin ibraz tarihi;
- son 5 yılda "karşılıksızdır" işlemi gören ve halen ödenmemiş çeklerin (karşılıksız çeklerin) adedi ve tutarları ile sonradan ödenen çeklerin adedi ve tutarı ve son 5 yılda "karşılıksızdır" işlemi gören son çekin ibraz tarihi;
- çek hesabı sahibi hakkında çek hesabı açma yasağı bulunup bulunmadığı, varsa ilgili yasaklamanın tarihi;
- şayet varsa her bir çek ile ilgili olarak tedbir kaydına ilişkin bilgi ve
- çek hesabı sahibi tacirse iflasına karar verilip verilmediği ve verilmişse iflas tarihi öğrenilebilmektedir.

Ayrıca yukarıda anılan bilgilerin analiz edilerek sunulduğu bu Karekodlu Çek Raporunda, ibrazında ödenen çeklerin

adet ve tutar bazında oransal dağılımı; arkası yazılan ve gecikmeli ödenen çeklerin adet ve tutar bazında oransal dağılımı; arkası yazılmış ve halen ödenmemiş çeklerin adet ve tutar bazında oransal dağılımı ve bu bilgilerin son 1-3-12 aydaki kırılımına erişilebilmektedir.

6. KAREKODLU ÇEK UYGULAMASININ AVANTAJLARI

Çek, yalnızca bir ödeme aracı değil; aynı zamanda bir borçlanma aracı da olduğundan çekli ödeme süreçlerinin düzenlenmesi ülke ekonomisi için son derece önemlidir. Özellikle KOBİ'ler, çek ile yaptıkları vadeli mal alımlarıyla sermaye döngüsü yaratmaktadır. Bu yüzden Karekodlu Çek Sistemi gerek KOBİ gerekse ticari tüm işletmelerde hem işleri hem de işleri rahatlatarak güven sağlamaktadır. Karekodlu Çek uygulaması ile piyasadaki güvenilir oyuncuların birbirleri ile karşılaşması kolaylaşmakta ve böylece işletmelerin pazarlık gücünü artırırken, ticari kariyeri sağlamlaştırmaya da imkân tanımaktadır. Karekodlu çek uygulamasının hem keşideci için hem de hamil için önemli avantajları bulunmaktadır.

Keşideci için avantajları:

- Çekin kabulünü artırır.
- Piyasada güvenilir ve itibarlı olduğunu gösterir.

Hamil için avantajları:

- Keşidecinin geçmiş dönem çek ödeme performansı hakkında bilgi sahibi olur.
- Çekin dolaşımında bilgisini öğrenir.
- Çek yaprağını doğrulayabilir.
- Sahtecilik ve dolandırıcılığa karşı tedbir alabilme imkânı sağlar.
- Karşılıksız çek endişesi azalır.
- Hızlı ve pratiktir. Keşidecinin çek kullanımını ile ilgili bilgilerine tek bir sorgulama ile kolayca ulaşılmasını sağlamaktadır.

7. SONUÇ

Ticarette uğraşan vatandaşların önemli ödeme ve borçlanma araçlarından biri çeklerdir. Ülkemizde her yıl ortalama 20 milyon çek bankalara ibraz edilmektedir. Ancak çekle yapılan ödemelerin yaygınlaşmasıyla karşılıksız çek, sahte çek, ikiz çek, dolandırıcılık gibi sorunlarda artış

yaşanmıştır. Tahsilatta sorun çıkaran tüm bu durumlara çözüm getirmek amacıyla "Karekodlu Çek Sistemi" uygulanmaya başlanmıştır.

Karekodlu çek uygulaması çekte yeniden itibar kazandırılması konusunda önemli bir adım olmuştur. Karekodlu Çek Raporu, keşidecinin geçmiş çek ödeme performansına dair bilgileri gösterdiğinden karşılıksız çek alma ihtimalini yüzde 80 azaltmaktadır. Nitekim karşılıksız çek oranı 2018 yılının ilk altı ayında bir önceki yıla göre 0,5 oranında alarak %2,0'a gerilemiştir.

Bununla birlikte, çekte ödemelerin normalleşmeye başlaması ve 90'lı yıllardan bu yana en iyinin yakalanması bize ekonominin de aynı hızla düzeldiği ve en iyi dönemini yaşadığı anlamına gelmez. Sadece beklentilerin iyileştiğini, ekonominin ve ticaretin canlanmakta olduğunu, ödeme imkânlarının arttığına işaret eder. Önümüzdeki dönemde çekle çalışan işletmelerin karekod okutma ve bilgi paylaşım sisteminden azami ölçüde faydalanacakları ve çek kullanımının daha da yaygınlaşacağı beklenmektedir. Diğer yandan karekodlu çeklerin keşidecilerinin çekin karşılığını kesin olarak ödeyeceğini garanti etmediği, sadece şimdiye kadar kullanılan çeklere oranla güvenilirlik ve şeffaflık sağladığı da göz ardı edilmemelidir.

Karekodlu çek raporunun yeterli görül-

mediği durumlarda periyodik Risk Raporu alınmalıdır. Tacirin izni alınarak talep edilen periyodik risk raporu ile tacirin 1-5 yıl arasında düzenli olarak finansal performansı sorgulanabilmektedir. Risk Raporu talep edilebilmesi için karşı tarafın izni zorunludur. Ancak piyasaların daha şeffaf ve güvenilir hale getirilebilmesi için izinsiz rapor talep edilebilmelidir. Böylece piyasada işletmeler hakkında oluşan suni dedikodular da engellenmiş olacaktır.

8. KAYNAKÇA

- Abdurrahman YILDIRIM, "Karşılıksız Çekte En Düşük Dönem", Bloomberg HT, 20 Haziran 2017
- Ömer Cem AKSOY, "Türkiye'de Çek Takası Ve Çek Takası Verileri Işığında Çek Kullanımının İncelenmesi", Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Ödeme Sistemleri Genel Müdürlüğü, Ankara, Haziran 2016
- "Karekodlu Çek Raporu Alma Kılavuzu", Kredi Kayıt Bürosu
- "Karekodlu Çek Sistemi Hayatımızda Neyi Değiştirecek?", Kredi Kayıt Bürosu
- "Piyasaya Güven Veren Uygulama", Yeni Şafak Bilgi Kartları, 26 Aralık 2017
- "Risk Merkezi Aylık Bülteni – Haziran 2018", Türkiye Bankalar Birliği, Sayı:34, Ağustos 2018
- "Türkiye'de Çek Sistemi ve Karekodlu Çekler", Vol 17, Mayıs-Haziran 2018

YENİ EKONOMİ PROGRAMI

DENGELENME-DİSİPLİN-DEĞİŞİM 2019-2021

1. DENGELENME, DİSİPLİN VE DEĞİŞİM

2019-2021 yıllarını kapsayan bu programın temel amacı, kısa vadede fiyat istikrarının ve finansal istikrarın yeniden tesis edilmesi, ekonomide dengelenmenin ve bütçe disiplininin sağlanması, orta vadede sürdürülebilir büyüme ve adaletli paylaşımına yönelik ekonomik değişimin gerçekleştirilmesidir. Bu program piyasa ekonomisinin temel prensiplerinden taviz vermeyen, yalın performans göstergeleri vasıtasıyla objektif bir şekilde izlenebilen, gerçekçi, şeffaf ve tutarlı bir politika setinden oluşmaktadır.

1.1. Mevcut Siyasi ve Ekonomik Durum

Gezi olayları ile başlayan, 17-25 Aralık 2013 yargı darbesi ve 15 Temmuz 2016 menfur darbe girişimleri ile devam eden dönemde gerçekleştirilen dört seçim ve bir referandum ile ülkenin siyasal istikrarı güçlendirilmiş, demokrasinin sağlıklı işleyişi güvence altına alınmış ancak bu sürecin ülke ekonomisine olumsuz etkileri olmuştur.

Suriye kaynaklı jeopolitik riskler ve artan terör saldırılarının etkisiyle güvenlik politikaları kaçınılmaz olarak önceliklendirilmiş ve bu dönem ekonomimizde planlanan yapısal dönüşümlerin gerçekleşmesine fırsat vermemiştir.

Son bir yıl içinde güvenlik tehditleri büyük ölçüde kontrol altına alınmış ve 24 Haziran 2018'de yapılan seçimler ile beş yıllık bir siyasi istikrar dönemi başlamıştır. Şartların normalleşmeye başlamasıyla birlikte önümüzdeki beş yıl, ekonomik hedeflerin başarılması için önemli bir fırsat penceresi sunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin sağladığı hızlı ve etkin karar alma mekanizması ve

ekonominin daha koordineli yönetilmesi bu dönemin en önemli avantajları olacaktır.

2018 yılının ikinci çeyreğinden itibaren gelişmekte olan ülkelere yönelik risk algısının bozulması ve ABD Merkez Bankası Fed'in faiz artışları ile uluslararası sermaye akımları yavaşlamıştır. Bu süreçte dış finansman ihtiyacımız ve ABD yönetiminin Türkiye ekonomisini ve Türk Lirası'nı doğrudan hedef alması ile ülke risk primlerimiz yükselmiş ve Türk Lirası değer kaybetmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda ülkemizde döviz kurlarındaki spekülasyon artışlarının öncülük ettiği fiyat davranışlarındaki bozulma, enflasyonun ve dolayısıyla piyasa faizlerinin artmasına, tüketim, yatırım harcamaları ile toplam büyümenin yavaşlamasına, şirketlerin hem iç hem de dış finansmana erişim kapasitesinin daralmasına neden olmuştur. Ayrıca son dönemde bankaların kredi şartlarını sıkılaştırdığı ve nakit akışlarında aksama yaşayan şirketlerin sayısının arttığı gözlemlenmektedir. Buna karşılık, güçlü seyreden dış talep, reel kurun geldiği rekabetçi seviyeler ve hızlı bir yükseliş eğilimine giren turizm gelirleri cari açığa belirgin bir gerileme sağlarken, toplam talepteki yavaşlamayı sınırlamakta ve iktisadi faaliyette daha ılımlı bir dengelenme sürecini desteklemektedir.

Yeni Ekonomi Programı (YEP), krizlere karşı dayanıklı ve güçlü ekonomimiz, düşük kamu ve hanehalkı borcumuz, disiplinli maliye politikamız, dinamik ve girişimci özel sektörümüz, dünya pazarlarına açık ihracatçı yapımız, yeni hükümet sistemi ile beraber hızlanan siyasi karar alma süreçlerimiz ve güçlü beşeri sermayemiz üzerine inşa edilmiştir.

1.2. Temel Hedefler

1. Sıkı para ve maliye politikaları eşgüdüm içerisinde yürütülerek tüketici enflasyonu, 2020 sonu itibarıyla yeniden tek haneli oranlara, 2021 sonu itibarıyla da yüzde 6,0'a düşürülecektir.

2. Kamuda kaynakların verimli kullanılması, maliyetlerin ve harcamaların azaltılması, gelirlerin kalitesinin artırılması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde Kamu Maliyesi Dönüşüm ve Değişim Ofisi kurulacaktır. Bu ofis tarafından hazırlanacak ve takibi yapılacak Tasarruf ve Gelir Dönüşüm Programı ile kamu maliyesinde kalıcı iyileştirmeler sağlanacaktır.

3. Merkezi yönetim bütçe açığının milli gelire oranı önümüzdeki üç yıl yüzde 2'nin altında tutulacak ve merkezi yönetim bütçesinde faiz dışı fazlanın milli gelire oranı program dönemi boyunca artarak 2021 yılında yüzde 1,3'e ulaşacaktır. Oluşturulan bu mali alan gerek duyulduğunda üretime dayalı ekonomik dönüşümü finanse etmek için kullanılacaktır.

4. 2019 yılı bütçesinde toplam 75,9 milyar TL tutarında (milli gelirin yüzde 1,7'si oranında) tasarruf ve tedbir uygulanmıştır. Bunların 59,9 milyar TL'si harcama tasarruflarından ve 16,0 milyar TL'si gelir arttırıcı tedbirlerden sağlanmıştır. Harcama tasarrufları: 30,9 milyar TL – Yatırımlar, 13,7 milyar TL – Teşvikler, 10,1 milyar TL – Sosyal güvenlik, 2,5 milyar TL – Mal ve hizmet, 2,7 milyar TL – Diğer.

5. İhalesi yapılmamış ve ihalesi yapılmış ancak başlanmamış projeler askıya alınacaktır. Devam eden projelerden finansman koşulları uygun olanlar için yeni ve daha uzun zamana yayılmış iş planları oluşturulacaktır. Mega-altyapı projeleri doğrudan yabancı yatırım yoluyla, ulusla-

rarası finansman ile hayata geçirilecektir.

6. Farklı veri kaynaklarını toplayan Vergi Veri Analiz Merkezi kurularak kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınarak vergilendirilecek ve tahsilat etkinliği geliştirilerek vergi gelirleri artırılabilecektir.

7. Bankaların güncel mali yapılarını ve aktif kalitelerini tespit etmek için mali bünye değerlendirme çalışmaları yapılacaktır. Bu çalışmaların sonuçlarına göre gerektiğinde bankacılık sektörünün mali yapısını güçlendirecek, böylece reel sektörün uygun maliyetlerle krediye erişimini ve mevcut kredilerinin yeniden yapılandırılmasını temin edecek bir politika seti devreye sokulacaktır.

8. Ekonomimizin yabancı tasarruflara bağımlılığını kalıcı olarak azaltacak ve cari açığın milli gelire oranını yüzde 3'ün altına düşürecek ihracat, turizm ve sanayi ürünlerinde yerleştirmeye dayalı bir ekonomik dönüşümün temelleri atılacaktır.

9. Turizmde yeni projelerin ve hedef ülke programlarının uygulanması ile 2017 yılında 23 milyar dolar olan seyahat gelirleri 2021 yılında 42 milyar dolara çıkarılacaktır.

10. Ekonomi yönetimi ile ilgili kurumlar yeniden yapılandırılacak, liyakat ve performans odaklı insan kaynağı yönetimiyle kurumlara güven artırılabilecek, hızlı karar alan, piyasaların ve özel sektörün önünden giden ve özel sektörün önünü açan bir yönetim anlayışı benimsenecek, finansal istikrarı ve güvenliği esas alan yeni bir finansal mimari oluşturulacaktır.

11. Finansal hizmetlerin düzenlenmesi ve denetlenmesi için Türkiye Finansal Hizmetler Kurulu kurulacaktır.

12. YEP'teki makroekonomik hedefleri destekleyecek ve sürdürülebilir kılabilecek nitelikli insan gücü ve güçlü toplum hedefi ile ilgili proje ve programlar hayata geçirilecektir. Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda ilgili bakanlıklar ve kurumlarla hazırlanan, YEP'te belirlenen her eylemin etki ve maliyet/fayda analizlerini, uygulama takvimini ve performans kriterlerini içeren bir YEP Eylem Planı, bütçe yılıyla birlikte uygulamaya konulacaktır. Bu plan çerçevesinde gerçekleştirilen ilerlemeler 3 aylık dönemlerde takip edilecektir.

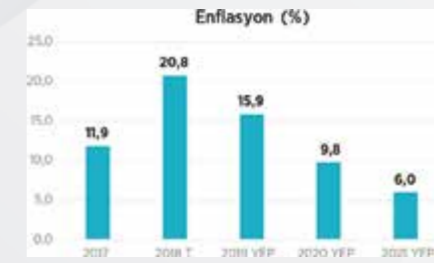
2. ENFLASYON

YEP'in temel hedeflerinin başında enflasyonun kalıcı olarak düşürülmesi ve fiyat

istikrarının sağlanması gelmektedir.

Yıllık tüketici enflasyonu maliyet yönlü baskılar, gıda fiyatlarındaki arz yönlü gelişmeler ve bozulan fiyatlama davranışları nedeniyle hızlı bir artış göstermiş, 2018 yılının Ağustos ayında yüzde 17,9 olarak gerçekleşmiştir.

Yaşanan maliyet yönlü gelişmelerin gecikmeli etkileri ile tüketici enflasyonunun kısa vadede yükselerek 2018 sonunda yüzde 20,8 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Para ve maliye politikasındaki eşgüdümün güçlendirilmesi ve YEP'te alınacak ilave tedbirlerle beraber tüketici enflasyonunun 2020 sonunda tek haneye, 2021 sonunda yüzde 6,0'a gerilemesi beklenmektedir.

Politika ve Tedbirler:

• Merkez Bankası fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlı ve bağımsız bir şekilde kullanmaya devam edecektir.

• Hazine ve Maliye Bakanlığı sıkı mali disiplin ile enflasyonla mücadeleye destek verecektir.

• Kamunun fiyat belirleme ve yönlendirme politikasına tabi belirli (personel dışında) alanlarda geçmiş enflasyon verisi yerine YEP'te yer alan enflasyon hedefleri dikkate alınacaktır.

• Kamunun fiyat belirleme ve yönlendirme politikasına tabi belirli (personel dışında) alanlarda geçmiş enflasyon verisi yerine YEP'te yer alan enflasyon hedefleri dikkate alınacaktır.

• Finansal güvenlik ve istikrarın sürdürülebilmesi için Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi (FIKKO) kurulacaktır.

• Tarım ürünlerinde arz ve rekolte tahminlerinin sağlıklı yapılabilmesine imkan veren bir erken uyarı sistemi kurulacaktır.

• Gıda ürünlerinde fiyat dalgalanmasının büyük veri ve ileri analitik yöntemler kullanılarak yakından takip edileceği Ürün Gözetim Mekanizması hayata geçirilecektir.

• Kıra artış oranına dair üst sınır, döviz kuru ve emtia fiyatlarındaki gelişmelere duyarlılığı yüksek olan üretici fiyatları

yerine tüketici fiyatlarına göre belirlenecektir.

• Enflasyonla mücadele için kamunun alacağı tedbirlerin yanında, ekonominin tüm paydaşlarının ve vatandaşların destek vereceği bir Enflasyon ile Topyekun Mücadele Programı hayata geçirilecektir.

3. KAMU MALİYESİ

Mali disiplin, YEP'te dengelenme sürecinin en temel destekleyicisi olacaktır. Yapılacak tasarrufların yapısal değişiklikler ile kalıcı hale gelmesi Kamu Maliyesi Dönüşüm ve Değişim Ofisi tarafından sağlanacaktır. Bunun sonucu olarak önümüzdeki üç yıl için bütçe açığının milli gelire oranının yüzde 2'nin altında olması ve faiz dışı fazlanın ise dönem sonunda milli gelirin yüzde 1'ini aşması hedeflenmektedir.

2018 yılında milli gelirin yüzde 1'i kadar açık vermesi beklenen program tanımlı merkezi yönetim bütçe dengesinin program dönemi sonunda yüzde 0,8 fazla vermesi hedeflenmektedir. Merkezi yönetim faiz dışı dengesinin milli gelire oranı program dönemi boyunca artarak 2021 yılında yüzde 1,3'e yükselecektir.

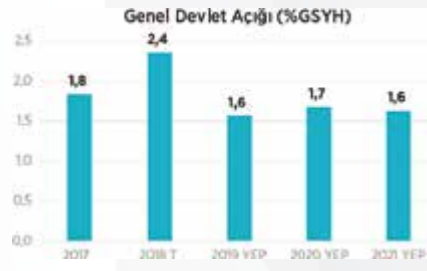

2018 yılında milli gelire oranla yüzde 2,7 olması beklenen kamu kesimi borçlanma gereğinin 2019 yılında yüzde 1,6'ya gerilemesi ve program dönemi sonunda yüzde 1,5'e düşmesi öngörülmektedir. Ayrıca 2018 yılında milli gelirin yüzde 2,1'i kadar açık vermesi beklenen program tanımlı kamu kesimi dengesinin program dönemi sonunda milli gelirin yüzde 0,8'i kadar fazla vermesi hedeflenmektedir.

2018 yılında milli gelire oranla yüzde 2,4

olacağı tahmin edilen genel devlet açığının üç yıllık dönemin sonunda yüzde 1,6'ya düşmesi öngörülmektedir.

2018 yılında GSYH'ye oranla yüzde 31,1 olması beklenen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun üç yıllık dönemin sonunda yüzde 27,2 olacağı tahmin edilmektedir.

Politika ve Tedbirler:

- Kamu maliyesinin en temel hedefleri mal ve hizmet, sermaye, ana yatırım, cari transfer ve faiz giderlerinin azaltılması ve gelirlerin artırılmasıdır.
- Nakdi ve vergisel teşvikler başta olmak üzere tüm teşvik mekanizmaları gözden geçirilerek bütüncül, sade ve etkin hale getirilecektir. Söz konusu teşviklerin makroekonomik hedefler ve bütçe ile uyumluluğu sağlanacaktır.
- Süreklilik arz etmeyen ve konjonktüre duyarlı gelirlerin oluşturduğu geçici kaynaklara karşılık kalıcı mahiyette harcama oluşturulmayacaktır.
- Kamu hizmeti sunumuyla doğrudan ilişkisi olmayan makam aracı, lojman ve sosyal tesislere yönelik harcamalar sınırlandırılacaktır.
- Kamuda yeni idari hizmet binası yapımına ve kiralanmasına izin verilmeyecektir.
- KİT'ler, verimlilikleri artacak ve kamu maliyesine yükleri azalacak şekilde yeni-

den yapılandırılacaktır.

- Döner sermayeli işletmelerin bütçe disiplini içerisinde açık, şeffaf ve hesap verebilir bir idari ve mali yapıda çalışmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.
- Kamu kaynaklarının kullanımının etkinliğini takip etmeyi kolaylaştıracak, şeffaflığı ve hesap verebilirliği arttıracak program bazlı performans esaslı bütçeleme hayata geçirilecektir.
- Vergi tabanını genişletme ve vergide adaleti pekiştirme amacıyla etkinliği olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kademeli olarak kaldırılarak vergi tabanı genişletilecek ve vergi mevzuatı sadeleştirilecektir.
- Vergi, prim ve diğer kamu alacaklarına ilişkin yapılandırmaya gidilmeyecektir.
- Vergi Veri Analiz Merkezi kurulması ile tahsilatta etkinliğin artırılması ve vergide kayıt dışılığın azaltılması sağlanacaktır.
- Mükellef Hizmetleri Merkezi'nin etkinleştirilmesi, uygulamaya geçirilen İnteraktif Vergi Dairesi projesi ile tüm hizmetlerin elektronik ortamda sunulması ve küçük ölçekli mükelleflerin vergi kayıtlarını elektronik ortamda tutması ile vergiye gönüllü uyum arttırılacaktır.
- Lüks ve/veya ithal yoğunluğu yüksek ürünler listesi güncellenerek vergi düzenlemesi yapılacaktır.
- Özelleştirme portföyünde bulunan varlıkların ekonomiye kazandırılmasında yeni modeller kullanılarak ekonomik katma değer bazlı planlamaya geçilecektir.
- Taşınmaz değerlendirme sistemi kurularak gayrimenkul envanteri tamamlanacak, tapu harçları ve emlak vergilerinin gerçek değerleri üzerinden alınması sağlanacak şekilde gayrimenkul vergilendirme sistemi yeniden düzenlenecektir.
- İmar planı revizyonları ile oluşan değer artışlarından kamuya gerçekçi oranda pay alınması ve artışların adaletli paylaşımı sağlanacaktır.
- Kamu özel iş birliği (KÖİ) uygulamalarının, daha etkin ve finansal açıdan verimli olmasına yönelik bir çerçeve oluşturulacak; bu çerçevede uygulamaların bütüncül olması sağlanacaktır.
- Mali açıdan sürdürülebilirliği sağlamak ve kamu maliyesine olan yükü azaltmak amacıyla sosyal sigorta sistemi yeniden düzenlenecektir.

4. CARİ AÇIK

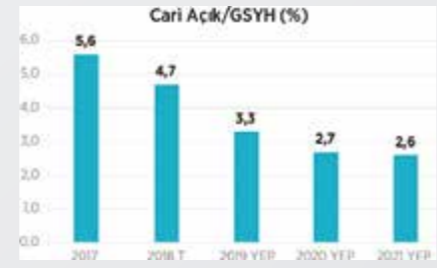
YEP'in bir diğer önemli hedefi, cari işlemler açığını sürdürülebilir bir seviyeye indirmek için gerekli tedbirleri almak ve

böylece hem dış kaynak gereksiniminden kaynaklanan kırılganlıkları azaltmak hem de yurtiçi üretimi ve istihdamı desteklemektir.

2018'in ilk yarısında, görece canlı seyreten iç talep, yükselen ham petrol ve emtia fiyatları ile ithalatın ihracattan daha güçlü seyretmesi nedeniyle dış ticaret dengesinde bozulma gözlenmiş ve cari işlemler açığı artmıştır. Ancak yılın ikinci yarısında döviz kurlarındaki hızlı yükseliş ile birlikte ihracat ve turizm gelirleri artmış, böylece cari işlemler açığında belirgin biçimde iyileşme görülmüştür. Bu gelişmenin ihracat ve turizmde yapılacak dönüşüm programları ve projeler ile sürdürülebilir ve kalıcı hale gelmesi sağlanacaktır. Sonuç olarak, cari işlemler açığının milli gelire oranının 2019 yılında yüzde 3,3'e, 2020 yılında yüzde 2,7'ye, 2021 yılında ise yüzde 2,6'ya düşmesi beklenmektedir.

Politika ve Tedbirler:

- İthalata bağımlılığı azaltmak ve ihracatı arttırmak amacıyla yerli üretim ve dünyadaki en iyi uygulamalar göz önünde bulundurularak teknoloji ve Ar-Ge yatırımları kamu-özel iş birliği modelleri ile gerçekleştirilecektir.
- Cari açığın düşürülmesi amacıyla ilaç, kimya, petrokimya, enerji, makine/teçhizat ve yazılım sektörleri öncelikli yatırım yapılabilir alanlar olarak belirlenmiştir.
- Yüksek teknoloji ürünlerinin üretileceği, büyük ölçekli yerli ve yabancı yatırımların yer alacağı, etkin yönetim modeline sahip endüstri ve teknoloji bölgeleri kurulacaktır.
- Ülkemizde üretilmeyen 20 biyoteknolojik ilacın yerli üretimi teşvik edilecek, biyoteknoloji alanında yetkinliklerimiz artırılacaktır.
- Petrokimya kümelenmesi ve Ceyhan Endüstri bölgesi hayata geçirilecektir.
- Güvenlik hizmetlerinde kullanılan araç, gereç ve teknik ekipmanda yerli üretimin payı arttırılacaktır.
- Yeni pazar, yeni ürün, yeni ihracatçı hedefi ve küresel değer zinciri bakışıyla

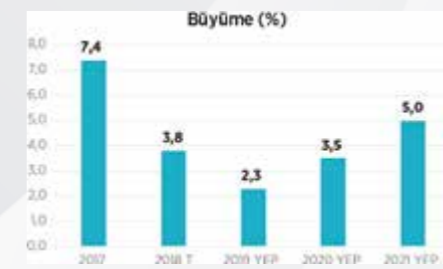
İhracat Ana Planı oluşturulacaktır.

- İhracat teşvik sistemi daha verimli ve etkin olarak yeniden yapılandırılacaktır.
- İhracatçıların küresel ticari verileri yakından takip edebilmesini sağlamak üzere Elektronik İhracat Platformu kurulacaktır.
- Uluslararası ticaretin kolaylaştırılması, gümrük işlemlerinin hızlandırılması, kaçakçılığın ve kaçakçılıktan kaynaklanan gelir kaybının engellenmesi için gümrük bilgi sistemleri uçtan uca bir bakış açısıyla ve büyük veri analizi, ileri analitik yetkinliklerini de içerecek şekilde güçlendirilecektir.
- Yürürlükteki serbest ticaret anlaşmaları gözden geçirilecek, cari işlemler açığını azaltmaya yönelik hedefler konularak bunların takibi yapılacak, makroekonomik hedefleri destekleyici yeni serbest ticaret anlaşmaları oluşturulacaktır.
- Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.
- Yerli ürünlerin tüketimi özendirilerek yerli malının görünürlüğü ve farkındalığı artırılacaktır.
- Tarımda Milli Birlik Projesi hayata geçirilerek tohumdan sofraya gıda değer zinciri, gıda güvenliği ve uluslararası rekabet önceliğinde, yeniden yapılandırılacaktır. Bu kapsamda Hal Yasası çalışmalarına destek verilecektir.
- Kuşak ve Yol Girişimi çerçevesinde Çin ile ikili ticari ve ekonomik ilişkiler geliştirilecektir.
- Ülkemizin Afrika Pazar Stratejisi, bu kıtada yatırım yapan şirket örneklerine, ülkelerin insan kaynağı profillerine, iş ortamlarına ve sektörel bilgilerine kadar pek çok bilgiyi içerecek şekilde ve veriye dayalı bir yapıda oluşturulacaktır.
- Yeni kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri tahsis edilecektir.
- Sağlık turizminin geliştirilmesi için projeler planlanarak hayata geçirilecektir.
- Çin, Hindistan, Japonya ve Kore'nin içinde bulunduğu Uzak Doğu pazarı ile ilgili turizm planları oluşturularak hayata geçirilecektir.
- Turizmde sezon süresini uzatacak ve kişi başı harcama tutarını artıracak şekilde Turizm Ana Planı oluşturulacaktır.
- Güneş, rüzgâr, biyokütle, yenilenebilir enerji ve yerli kömür kaynaklarının elektrik üretimindeki payı artırılacak, YEKA modeli ile bu enerji teknolojilerinin yerleştirilmesi desteklenecektir.

- Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı çerçevesinde enerji girdi maliyetleri azaltılacaktır.
- Petrol ve doğal gaz kaynağı aramaları, başta denizlerde olmak üzere, hızlandırılarak sürdürülecektir.
- Maden arama ve sondaj çalışmaları hızla devam ettirilerek, bulunan rezervler kamu/özel iş birliğinde yeni iş modelleri ve finansman mekanizmalarıyla ekonomiye kazandırılacaktır.
- Bor başta olmak üzere madenler işlenip yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülecek ve uluslararası piyasalara sunulacaktır.

5. BÜYÜME VE İSTİHDAM

Türkiye ekonomisi 2017 yılında yüzde 7,4, 2018 yılının ilk yarısında ise yüzde 6,2 oranında büyüme kaydetmiştir. Bu yılın ikinci çeyreğinden başlayarak iktisadi faaliyetin yavaşladığı; aynı zamanda net ihracatın büyümeye artan katkısıyla dengeli bir görünüm arz etmeye başladığı görülmektedir. Mevcut eğilimler, yılın ikinci yarısında bir taraftan talep yönlü enflasyon baskılarının ortadan kalkacağına diğer taraftan cari denge hızla iyileşme sağlanacağına işaret etmektedir. Enflasyon ve cari açığın, YEP'te ortaya konulan sürdürülebilir büyüme hedefiyle çelişmeyecek şekilde

makul düzeylere düşürülmesi açısından ekonomideki dengelenme sürecinin kontrollü bir şekilde devamı kritik önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, iç ve dış finansman imkânlarının sınırlandırıldığı bir dönemde finansman ihtiyacını makul düzeylerde tutarak makrofinansal riskleri sınırlayacak ve ekonomiyi sürdürülebilir bir büyüme patikasına yönlendirecek bir çerçeve kurgulanmıştır. Önümüzdeki döneme yönelik makroekonomik politika tasarımı, iktisadi faaliyetin 2019 ve 2020 yıllarında potansiyel düzeyinin altında seyredeceği, 2021 yılından itibaren ise daha güçlü bir eğilimle toparlanma sürecine gireceği bir

çerçeveyi esas almaktadır. 2018 yılından başlayarak takip eden üç yıllık dönemde Türkiye ekonomisinin sırasıyla yüzde 3,8, yüzde 2,3, yüzde 3,5 ve yüzde 5,0 oranlarında büyüyeceği öngörülmektedir. Konjonktürel ve yapısal politika adımlarıyla ekonominin uzun vadede güçlü bir büyüme trendine yönelmesinin bir önkoşulu olarak görülen dengelenme döneminde işsizlik oranının 2019 yılı sonunda yüzde 12,1'e yükselmesi ve dengelenme sonrası toparlanma dönemi olarak nitelenebilecek 2021 yılında ise yüzde 10,8'e gerilemesi beklenmektedir.

Politika ve Tedbirler:

- Kayıtlı istihdamın teşvikine yönelik olarak, veri analizine dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri yaygınlaştırılacak, kayıt dışılığın yaygın olduğu sektörler öncelikli olmak üzere, yönlendirici ve rehberlik edici denetim faaliyetleri artırılacaktır. Kayıt dışı istihdamla mücadele konusunda ilgili kurumlarla iş birliği yapılacak ve teknolojik altyapının entegrasyonu sağlanarak denetim sistemleri etkinleştirilecektir.
- İstihdam teşviklerinin etki analizi yapılacak, teşviklerin ihtiyaçlara göre yeniden tasarlanması sağlanacaktır.
- Dijital dönüşüm teşvik edilerek yenilikçi projelerin finansmanı için Kitlesele Fonlama (Crowdfunding) ve IPO alternatifi olarak ICO (Initial Coin Offering) gibi modern ve yeni nesil finansman yöntemleri yaygınlaştırılacaktır.
- Kamu kurumlarının ve çalışanların ihtiyaç ve tercihleri uyumlaştırılacaktır. Hizmetin özelliğine göre uygulanacak esnek çalışma modelleri ile çalışanların iş yaşam dengesini kurarak aile ve sosyal yaşamlarına, kurs ve eğitim programlarına daha fazla vakit ayırabilmeleri sağlanacaktır. Kamu kurumlarının esnek çalışma ile iş tatmini ve verimi yüksek işgücüne sahip olmaları sağlanacaktır.
- Sanayinin ihtiyaçları ve dijital dönüşüm hedefleri çerçevesinde yenilikçi okul-sektör iş birliği modelleri kurulacaktır.
- Sosyal tarafların mutabakatıyla kıdem tazminatı reformu gerçekleştirilecektir.

- Yarım çalışma ödeneğinin etkin şekilde uygulanması sağlanacaktır.
- Özel sektörle iş birliği yapılarak eğitim ve öğretim müfredatı çalışma hayatının beklentilerini karşılayacak işgücü oluşturulacak şekilde güncellenecektir.
- Gençlerin eğitim seviyesinin ve işgücünün niteliğinin yükseltilmesi ile gelişen teknolojinin içerisinde sadece tüketici konumunda olmamaları sağlanarak üretkenliklerinin desteklenmesi amacı ile teknolojiye olan ilgisi ve yatkınlığı değerlendirilerek verilecek eğitimlerle başta yazılım, algoritma ve endüstriyel tasarım olmak üzere belirli konularda temel beceriler kazanmaları sağlanacaktır.
- Çalışanların işverenleri aracılığıyla bireysel emeklilik sistemine otomatik olarak katılması uygulaması yeniden yapılandırılarak daha sürdürülebilir hale getirilecektir.
- Atıl tarım arazilerinin tarımsal üretime kazandırılması için gerekli kurumsal ve hukuki altyapı oluşturulacaktır.
- KOBİ'lerin markalaşması, kurumsallaşması, verimlilik artışı ve uluslararası piyasalara erişim sağlamaları amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri düzenlenecek, yenilikçi iş modelleri geliştirmelerini sağlayacak projeler hayata geçirilecektir.
- Bakanlıklarda yatırımcıların izin/onay/ruhsat süreçlerinin koordine edileceği ve özel sektör görüşleri alınarak iyileştirme önerilerinin geliştirileceği birimler oluşturulacaktır. Yatırım ve işletme dönemlerine ilişkin izin, onay ve lisans süreçlerini içerecek ve yatırımcıya rehber olacak şekilde sektörel yatırım yol haritaları çıkarılacaktır.
- Sosyal yardım alan çalışabilir durumda ki bireylerin üretken duruma getirilmesi ve sürdürülebilir gelir elde edebilmelerini sağlamak amacıyla aktif işgücü programlarından etkin bir biçimde yararlanılacaktır.

6. BANKACILIK SEKTÖRÜ VE REEL SEKTÖR KREDİLERİ

6.1. Mevcut Durum

Bankacılık sektörünün 2018 yılı Temmuz ayı itibarıyla sermaye yeterlilik oranı yüzde 16,1'dir. Bu oran yüzde 8'lik yasal oranın ve yüzde 12'lik hedef oranın oldukça üzerindedir. Sektörün tahsil gecikmiş alacak oranı yüzde 3, yıllıklandırılmış özkaynak karlılığı yüzde 14,4 seviyesindedir.

Bankalarımızın yabancı para açık pozisyonu bulunmamaktadır. Son dönemde döviz kurlarında ve faizlerde yaşanan dalgalanmalar reel sektör bilançoları üzerinde bir baskı unsuru oluşturmaktadır. Birinci çeyrek itibarıyla reel sektörün toplam borcunun milli gelir içindeki payı yüzde 69 seviyesinde olup, bunun yaklaşık yarısı döviz cinsindedir. Diğer taraftan, özel şirketlerin döviz açık pozisyonu 2018 yılı Haziran ayı itibarıyla 216 milyar dolar, kısa vadeli net döviz pozisyonları ise artı 4 milyar dolardır. Sektörün döviz yükümlülüklerinin yüzde 51'i yurtiçi bankalar nezdindedir. Döviz pozisyon açığına sahip reel sektör firmalarının önemli bir kısmı büyük ölçekli şirketlerden ve ihracatçı firmalardan oluşmaktadır. Bu firmaların önemli ölçüde döviz gelirine sahip olması kur riskine karşı doğal bir koruma sağlamaktadır. Güncel ekonomik gelişmelerin, kur ve faiz dalgalanmalarının reel sektör firmaları üzerindeki etkileriyle bu etkilerin bankacılık sektörünün aktif kalitesine ve mali yapısına yansımaları yakından takip edilmektedir. Sektörün bu sağlam yapısının sürdürülmesi ve bu alanda ülke olarak elde edilen kazanımların muhafazası için gerekli önlemlerin alınması YEP döneminin önceliklerindedir.

6.2. Politika ve Tedbirler

- Bankaların güncel mali yapılarını ve aktif kalitelerini tespit etmek için mali bünye değerlendirme çalışmalarını yapacaktır. Bu çalışmaların sonuçlarına göre gerektiğinde bankacılık sektörünün mali yapısını güçlendirecek ve böylece reel sektörün uygun maliyetlerle krediye erişimini ve mevcut kredilerinin yeniden yapılandırılmasını temin edecek, dünya örneklerine ve ülkemizin geçmiş tecrübelerine dayanan kapsamlı bir politika seti devreye sokulacaktır.
- BDDK tarafından hazırlanan Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik 15.08.2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikle, Türkiye'de faaliyette bulunan finansal kurumlar ile kredi ilişkisinde bulunan reel sektör şirketlerinin kredi borçlarının yeniden yapılandırılmasına ve bu şekilde de ekonomiye katma değer üretmeye devam etmeleri hedeflenmiştir.

- Türkiye Kalkınma Bankası, sermaye piyasalarını kuvvetlendirmesi ve kalkınmaya destek vermesi amacıyla, görev alanları genişletilerek yeniden yapılandırılacaktır.
- Yeniden yapılandırılacak olan Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ülkemizde gayrimenkul sektörünün en iyi uygulamalar kapsamında gayrimenkul finansmanını yönlendirecek bir banka haline getirilecektir.
- İhracatı desteklemek amacıyla Eximbank'ın öz kaynakları daha da güçlendirilecek ve şube sayısı artırılacaktır. Banka, nakdi kredi, ihracat kredi sigortası ve garanti imkânlarını geliştirerek ve çeşitlendirerek ihracatçılara, döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgilenen firmalara ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitlere destek sağlamayı artırarak sürdürecektir.
- Finansal istikrarının sağlanması ve bütüncül veri akışının zamanında kamuya temin edilmesi için gerekli yasal ve teknik altyapı kurulacaktır. Güçlü veri akışı ile beraber özellikle önümüzdeki dönemde finansal sistemdeki kredi riski, likidite riski ve kur riski gibi risklerin izlenmesinde daha etkin bir risk yönetim sistemi kurulması çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca oluşturulacak olan yerel pazarlar ve araçlarla riskleri etkin şekilde ve zamanında bertaraf etmenin de yolu açılacaktır. Tüm bunları etkin bir biçimde sağlayacak ve koordine edecek şekilde finansal mimari yeniden dizayn edilecektir.

7. PROGRAMLAR VE PROJELER

Diğer bölümlerde bahsedilen politika ve uygulamalara ek olarak, Yeni Ekonomi Programı'ndaki makroekonomik hedefleri destekleyecek ve büyümeyi sürdürülebilir kılacak nitelikli insan gücü ve güçlü toplum hedefi ile ilgili projeler ve programlar hayata geçirilecektir. Burada ortaya konulan projeler ve programlar, YEP'in temel amaçlarına hizmet etmenin yanında, uzun vadeli olarak bireysel ve toplumsal gelişimi güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bireyden başlayarak, toplumdaki tüm kademe ve kurumları içeren bir değişim ile makroekonomik hedeflere ulaşmada kalıcı bir altyapı sağlanmış olacaktır. Toplumun tüm kesimlerin nitelikli insan gücü ve güçlü topluma ulaşma idealinde birleşmesi bu değişim sürecini hızlandıracaktır. Bu kapsamda hayata geçirilecek projeler ve programlardan bazıları:

Finansal Sistem	Ekonomik Dengelenme	Sağlık ve Sürdürülebilir Büyüme	Daha Adil Bir Toplum	Nitelikli İnsan Gücü ve Güçlü Toplum
Borsa İstanbul nezdinde ülkemizdeki finansal varlıkların riske karşı korunması amacıyla yapılabilecek hedge stratejilerinde ağırlıkta kullanılan döviz alımı yöntemine alternatif ürünler (döviz swap, faz swap) hayata geçirilecektir.	✓	✓		
Uzun vadeli Tahvil Vadedi İşlem Sözleşmesi piyasasına içerik kazandırılacaktır.	✓	✓		
Kısa vadeli referans faize dayalı Türev Ürünler ve endeks tynaklarının alınması mümkün kılan yapılandırma ürünler oluşturulacaktır.	✓	✓		
Yabancı para ihracatı yapmak için kamu yatırım kuruluşları birleştirilerek güçlü bir kurumsal finansman şirketi oluşturulurken, kamu portföy yönetim şirketleri birleştirilerek suretyle güçlü bir alım kapasitesi sağlanacaktır.	✓	✓		
Katılım bankacılığının yaygınlaştırılması amacıyla yeni iş modeli/pencere sistemi uygulamasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.		✓	✓	
Finansal derinleşme ve finansal istikrar kapsamında, banka bilançolarındaki varlıkların sektörel dağılımı teşvik edilecektir.	✓	✓	✓	
Türk Lirası cinsli varlıkların faiz riskinden korunmasında ve değişken faizli enstrümanların fiyatlamasında kullanılabilirlik referans faizler oluşturulacaktır.		✓	✓	
Ülke genelinde, teminat bulunmayan riskleri kapsayacak bir Türkiye Reasürans Havuzu oluşturulacaktır.	✓	✓		

Adalet	Ekonomik Dengelenme	Sağlık ve Sürdürülebilir Büyüme	Daha Adil Bir Toplum	Nitelikli İnsan Gücü ve Güçlü Toplum
Yargı sisteminin finans ve enerji gibi sektörlerde ilişkin alanlarda hızlandırılması sağlanacak ve meslekte uzmanlaşma yaygınlaştırılacaktır.		✓	✓	✓
Zorunlu arızalılık ve sulh gibi alternatif yöntemler yaygınlaştırılacaktır.		✓	✓	
Nüfuz reformu gerçekleştirilecek ve noterliklerin görev alanı genişletilerek yapı işleri de kapsayacak şekilde genişletilecektir.		✓	✓	
İçra ve iflas işlerinin alacaklı ile borçlu arasındaki hassas dengeyi gözettiği suretiyle daha hızlı yapılması sağlanacak ve bu kapsamda yeni içra dairesi modeli yaygınlaştırılacaktır.		✓	✓	
Yargıda hedef sürelerin belirlenmesi gibi çalışmalarla performans esaslı izleme ve değerlendirme sistemi kurulacaktır.			✓	✓

Eğitim	Ekonomik Dengelenme	Sağlık ve Sürdürülebilir Büyüme	Daha Adil Bir Toplum	Nitelikli İnsan Gücü ve Güçlü Toplum
Farklı kurumlardaki eğitim ve istihdam verilerinin entegre edilmesine ve analize dayalı olarak eğitim programı ve meslek bazında arz talep dengesi oluşturulacak, istihdam ile uyumlu eğitim planlaması yapılacak, istihdam edilebilirlik artırılacak, mesleki eğitimde ücret bariyeri kaldırılacak, eğitim kaynakları etkin kullanılacak ve etkili eğitim programları tasarlanacaktır.		✓	✓	✓
Eğitimde adaletin sağlanması amacıyla; öğrenciler, okullar ve bölgeler arasında mali kaynak, öğretmen ve yönetici niteliği, eğitim donanımı ve kazanımlar açısından oluşan farklılıkların azaltılması için okulu merkeze alan bir sistem yaklaşımı benimsenecek, okul yöneticiliği güçlendirilecek, eğitim kalite endeksi oluşturulacak, deneyimsiz öğretmenler desteklenecek ve dezavantajlı okullara pozitif ayrımcılık yapılacaktır.		✓	✓	✓
Eğitimde artan kaynakların, öğretmen sayısının ve gelişen fiziki imkânların en verimli şekilde öğrenci kazanımlarına dönüştürülmesi desteklemek üzere "Millî Eğitim Bakanlığı Yönetim Bilgi Sistemi" (MEYBİS) projesi ile veriye dayalı karar destek sistemleri geliştirilerek yönetim kapasitesi ve etkinlikleri artırılacaktır.		✓	✓	✓
Öğrenme e-öğrenme sisteminin etkin kullanımı ile dijitalleşme stratejisine uyumlu şekilde müfredat düzenlemeleri yapılacak ve kişiselleştirilmiş öğrenim planı (sanal asistan) uygulama stratejisi hayata geçirilecektir.		✓	✓	✓
Öğrenme kazanımları itibarıyla uluslararası standartları yakalaması amacıyla ölçme ve değerlendirme kapasitesi güçlendirilecek, yabancı dil eğitiminde ihtiyaç temelli ve katmanlı bir yapı oluşturulacak, erken çocukluk eğitimi 5 yaş öncesiye kadar yaygınlaştırılacak ve öğrencinin ilgi, yetenek ve mizacı dikkate alan bir eğitim süreci uygulanacaktır.		✓	✓	✓
Ekonomik hedeflerle uyumlu olacak şekilde mesleki eğitim kurumlarının kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, tematik meslek okullarının yaygınlaştırılması, ölçüm ve değerlendirme ile işgücünün niteliği artırılacaktır.	✓	✓	✓	

İşgücü Piyasası	Ekonomik Dengelenme	Sağlık ve Sürdürülebilir Büyüme	Daha Adil Bir Toplum	Nitelikli İnsan Gücü ve Güçlü Toplum
Kamu sektöründe çalışanlar için yetenek ölçümü, tekrar yerleştirme ve norm kadro çalışmaları yapılacak, kamu sektörü insan kaynağının ödül ve performans sistemleri vasıtasıyla etkin yönetimi sağlanacaktır.		✓	✓	✓
Dijital ekonomide nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla gelişen sanayinin gerekliliklerine bağlı olarak ortaya çıkan yeni meslek alanlarında işgücünün yetiştirilmesine yönelik kurs ve programlar düzenlenecektir.		✓	✓	✓
İş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması ile ilgili süreçler planlama ve tasarım aşamasından başlayacak şekilde yeniden düzenlenecektir.		✓	✓	✓
Gençlerin ve kadınların işgücü piyasasına katılımını sağlamaya yönelik hedef grup, sektör, bölge odaklı aktif işgücü programları uygulanmasını ve istihdam edilmelerini sağlamaya yönelik teşvikler geliştirilecektir.		✓	✓	✓
Erteleyen meslek edimesi amacıyla uzaktan eğitim programları geliştirilecektir.		✓	✓	✓
Eğitimde ve istihdamda yer almayan gençlerin profili belirlenerek, bu kişilerin işgücüne ve istihdama katılımının desteklenecek birer, aile ve toplum odaklı bütüncül bir mekanizma geliştirilecektir.		✓	✓	✓

Sağlık	Ekonomik Dengelenme	Sağlık ve Sürdürülebilir Büyüme	Daha Adil Bir Toplum	Nitelikli İnsan Gücü ve Güçlü Toplum
Birinci basamak sağlık hizmetleri güçlendirilerek sağlık sistemi içerisindeki etkinliği artırılacaktır.		✓		✓
Kamu hastanelerinde, klinik kalite, vatandaş memnuniyeti, operasyonel etkinlik ve verimlilik alanlarında gösterilen performans sistematik biçimde takip edilecek ve sağlık personeli teşvik mekanizmasının parçası haline getirilecektir. Vatandaş memnuniyeti sonuçları kurumların ve sağlık çalışanlarının performans değerlendirilmesine dâhil edilecektir.			✓	✓
Obezite oranlarının azaltılması için sağlıklı beslenme alışkanlıklarının geliştirilmesine yönelik ilgili paydaşlarla koordineli bir şekilde mevcut programlar yaygınlaştırılacak ve ilave düzenlemeler yapılacaktır.		✓		✓
Maliyet avantajı sağlamak amacıyla Tedarik Paylaşım Platformu (TPP) ve tedarik zinciri iyileştirme çalışmaları yürütülecektir.	✓			
Farkındalık ve izleme-değerlendirme faaliyetleri yürütülen ilaç kullanımının optimize edilmesi ve ilaç maliyetlerinin azaltılması konusunda projeler uygulamaya konulacaktır.	✓			✓
İlaç sektörüne yönelik AR-GE çalışmalarını kapsayacak klinik araştırma merkezleri ve birimlerinin sayısı artırılacak, alt yapıları geliştirilecektir.		✓		✓
Sağlık harcamalarının azaltılması için koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri geliştirilecektir.		✓	✓	✓

Gençlik ve Toplum	Ekonomik Dengelenme	Sağlık ve Sürdürülebilir Büyüme	Daha Adil Bir Toplum	Nitelikli İnsan Gücü ve Güçlü Toplum
Sosyal Yardım Artı (+) dönemine geçirecek sosyal yardım faydalanıcıları vatandaşların diğer kamu hizmetlerine (sosyal hizmet, istihdam, eğitim, sağlık vb.) erişimleri artırılacaktır.			✓	✓
Bütüncül Sosyal Yardım Bilgi Sistemi ile Aile Bilgi Sisteminin entegrasyonu sağlanacaktır.		✓	✓	✓
Uzun süreli bakıma ihtiyaç duyan bireyler yaşadıkları ortamda desteklenerek evde bakım, gündüzlük bakım ve kısa süreli bakım hizmetleri geliştirilecek ve ayrıca yeni yöntemlerle bu alanda sağlanan hizmetlerin artırılması teşvik edilecektir.			✓	
Gençlerin suçtan ve riske maruz kalmasını önlemek amacıyla eğitim hizmetleri ebeveynlerle koordineli bir şekilde yürütülecektir.		✓	✓	✓
Gençlerin dijital, medya bağımlılığı, internet ve sosyal medya bağımlılığından korunmalarını sağlamak üzere toplumun her kesiminde bilimsel ve teknolojik araştırmalar yapılacak ve bilimsel araştırmaların sonuçları gençlere ulaştırılacaktır.		✓	✓	✓
Hükümetin öncülüğünde toplumun her kesiminden gönüllü olarak katılacak ve suçtan uzak kalacak toplum içerisinde de olumlu örnek teşkil etmelerini sağlayacak şekilde suça karsın gençler için hükümetin öncülüğünde bilimsel, sosyal ve manevi yönden gelişmelerini destekleyen proje ve faaliyetler arttırılacaktır.			✓	✓
İhtiyaç ve talebe göre Gençlik Merkezi olmayan ilçelevelerde kurum ve kuruluşlardan tahsis yoluyla edinilecek uygun nitelikteki taşınmazları gençlik merkezi olarak hizmete açılması için çalışmalar yapılacaktır. Gençlik merkezi açılmayan yerlere mobil gençlik merkezleri aracılığıyla ulaştırılarak gençlere yönelik faaliyet ve projeler gerçekleştirilecektir.	✓	✓	✓	

KTO MECLİS VE MESLEK KOMİTESİ

ÜYELERİMİZ

Fatih TATLISUMAK

KOMİTESİ: 11
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Bşk.Yrd.
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Çikolata, şekerleme ile diğer süt ürünleri imalatı toptan ve perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Tatlısumak Şekerleme Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi

Süleyman SALUR

KOMİTESİ: 11
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Üyesi
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Çikolata, şekerleme ile diğer süt ürünleri imalatı toptan ve perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Salur Gıda Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi

Mehmet YAĞCI

KOMİTESİ: 11
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Üyesi – Meclis Üyesi
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Çikolata, şekerleme ile diğer süt ürünleri imalatı toptan ve perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Evliya Şekerleme Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi

Ramazan GEZGİNÇ

KOMİTESİ: 12
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Başkanı
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Deri ürünleri ve malzemelerinin imalatı ile toptan-perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Gezdo Çanta İmalat Sanayi Deri Ve Tekstil Ürünleri Makine Ticaret Ltd.Şti.

Hüseyin ATA

KOMİTESİ: 12
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Üyesi
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Deri ürünleri ve malzemelerinin imalatı ile toptan-perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Atasay Ayakkabı Tekstil Deri Ürünleri Nakliye Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi

Ali DERESÖY

KOMİTESİ: 12
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Meclis Üyesi
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Deri ürünleri ve malzemelerinin imalatı ile toptan-perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Sacit Deresoy Ayakkabı Ve Malzemeleri Deri Ürünleri Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi

Ahmet ÖZKAĞNICI

KOMİTESİ: 12
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Meclis Üyesi
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Deri ürünleri ve malzemelerinin imalatı ile toptan-perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Pekmezci Deri Ürünleri Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi

Cemalettin AKPINAR

KOMİTESİ: 11
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Başkanı
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Çikolata, şekerleme ile diğer süt ürünleri imalatı toptan ve perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Talat Özakpınarlar Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi

Ahmet ARICI

KOMİTESİ: 11
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Meclis Başkanı
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Çikolata, şekerleme ile diğer süt ürünleri imalatı toptan ve perakende ticareti
FİRMA İSMİ: Beşel Endüstriyel Ürünler Gıda Ve Ambalaj Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi

Ramazan OFLAZ

KOMİTESİ: 12
KOMİTEDEKİ GÖREVİ: Komite Bşk.Yrd.
KOMİTE FAALİYET KONUSU: Deri ürünleri ve malzemelerinin imalatı ile toptan-perakende ticareti
FİRMA İSMİ: İç Anadolu Ayakkabı Ve Malzemeleri Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi

EK TABLO 1: TEMEL EKONOMİK BÜYÜKLÜKLER

	2017	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽²⁾	2020 ⁽³⁾	2021 ⁽⁴⁾
BÜYÜME					
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	3.107	3.741	4.450	5.150	5.742
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	851	763	795	858	926
Kırsal Üretim (GSYH, Dolar)	10.602	9.385	9.647	10.292	10.973
GSYH Büyümesi (3)	7,4	3,8	2,1	5,5	5,0
Toplam Tüketim (3)	5,9	3,7	1,9	2,5	3,9
Kamu	1,5	3,5	1,4	1,6	3,0
Özel	6,6	3,8	2,0	2,6	4,0
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı (3)	7,8	1,8	-3,2	5,1	6,7
Kamu	8,1	1,4	-36,1	-1,7	3,4
Özel	7,8	1,8	2,0	5,8	6,9
Toplam Yurtiçi Tasarruf / GSYH	25,4	25,9	25,1	26,3	26,8
Kamu	2,4	1,2	0,6	0,1	0,3
Özel	23,0	24,7	24,8	26,2	26,5
Toplam Yatırım-Tasarruf Farkı / GSYH (4)	-5,6	-4,6	-3,2	-2,7	-2,5
Kamu	-1,9	-3,0	-2,1	-2,6	-2,3
Özel	-3,7	-1,7	-1,1	-0,1	-0,2
Toplam Nihai Yurtiçi Talep (3)	6,4	3,2	0,5	3,2	4,7
Net İhracatın Büyüme Hızı	0,1	1,4	1,5	0,2	0,2
İSTİHDAM					
Nüfus (Yıl Ortası, Bin Kişi)	80.313	81.339	82.377	83.393	84.405
İlgüçüne Katılma Oranı (%)	52,8	53,2	53,7	54,2	54,7
İstihdam Düzeyi (Bin Kişi)	28.889	28.677	29.706	29.877	30.952
İstihdam Oranı (%)	47,1	47,2	47,2	47,8	48,8
İstihdam Oranı (%)	10,9	11,3	12,1	11,9	10,8
DIŞ TİCARET					
İhracat (to) (Milyar Dolar)	157,0	170,0	182,0	191,0	204,4
İthalat (ci) (Milyar Dolar)	233,8	236,0	244,0	252,0	267,0
Ham Petrol Fiyatı - İberet (Dolar/Vareli)	54,3	72,8	73,2	69,7	67,0
Enerji İthalatı (Milyar Dolar)	37,2	46,0	43,0	44,3	45,2
Diğer Ticaret Dengesi (Milyar Dolar)	-76,8	-66,0	-62,0	-61,0	-62,6
İhracat / İthalat (%)	67,1	72,0	74,6	75,8	76,6
Diğer Ticaret Hattı / GSYH (%)	45,9	53,2	53,6	51,6	50,9
Seyahat Gelirleri (Milyar Dolar)	22,5	29,0	34,0	38,0	42,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-47,4	-36,0	-26,0	-23,5	-24,3
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,6	-4,7	-3,3	-2,7	-2,6
Abriz Haric Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-4,4	-3,3	-2,7	-2,3	-2,2
ENFLASYON					
GSYH Deflatörü	10,8	16,0	16,1	11,8	6,2
TÜFE Yıl Sonu % Değişimi	11,9	20,8	15,9	9,8	6,0

Not: (1) Serbestleşme süreci, (2) Program, (3) Sabit fiyatlarda yüzde değişim, (4) Toplam tasarruf-yatırım farkı ile cari açık arasındaki fark, netliğin hesaplanması için ve diğer tablolarda aynı şekilde kullanılmaktadır.

EK TABLO 6: GENEL DEVLET DENGESİ*

	2017	2018 (GT)	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
Genel Devlet Dengesi					
Genel Devlet Dengesi	1.028,2	1.224,3	1.424,8	1.638,9	1.809,3
Vergiler	549,8	644,8	775,9	908,1	1.026,2
Vergi Dışı Normal Gelirler	47,8	71,4	63,8	72,9	82,3
Faiz Gelirleri	144,8	168,3	199,3	199,7	206,5
Sosyal Fonlar	280,7	331,9	377,8	435,1	478,3
Özelleştirme Gelirleri	5,0	8,0	10,0	22,0	16,0
Harcamalar	1.085,5	1.312,6	1.493,9	1.725,6	1.903,0
Faiz Dışı Harcamalar	1.025,2	1.231,2	1.369,2	1.569,4	1.722,3
Cari Harcamalar	480,1	589,2	673,0	769,0	838,8
Yatırım Harcamaları	115,1	136,4	104,8	115,2	127,0
Transfer Harcamaları	490,3	587,0	716,1	841,4	937,3
Stok Değişim Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Faiz Harcamaları	60,3	81,4	124,7	156,2	180,7
Genel Devlet Dengesi	-57,3	-88,3	-69,1	-86,8	-93,9
Faiz Gelirleri Haric Dengesi	3,0	-6,9	55,5	69,5	86,7
Özelleştirme Gelirleri Haric Dengesi	-62,3	-96,3	-79,1	-106,8	-109,9
Faiz Gelirleri ve Özel Gel. Haric Dengesi	-2,0	-14,9	45,5	47,5	70,7
(GSYH'ya Oran, Yüzdeler)					
Genel Devlet Dengesi	33,1	32,7	32,0	31,8	31,5
Vergiler	17,7	17,2	17,4	17,6	17,9
Vergi Dışı Normal Gelirler	1,5	1,9	1,4	1,4	1,4
Faiz Gelirleri	4,7	4,5	4,5	3,9	3,6
Sosyal Fonlar	9,0	8,9	8,5	8,5	8,3
Özelleştirme Gelirleri	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3
Harcamalar	34,9	35,1	33,6	33,5	33,3
Faiz Dışı Harcamalar	33,0	32,9	30,8	30,5	30,0
Cari Harcamalar	15,5	15,8	15,1	14,9	14,6
Yatırım Harcamaları	3,7	3,6	2,4	2,2	2,2
Transfer Harcamaları	15,8	15,7	16,1	16,3	16,3
Stok Değişim Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Faiz Harcamaları	1,9	2,2	2,8	3,0	3,3
Genel Devlet Dengesi	-1,8	-2,4	-1,6	-1,7	-1,6
Faiz Gelirleri Haric Dengesi	0,1	-0,2	1,2	1,3	1,5
Özelleştirme Gelirleri Haric Dengesi	-2,0	-2,6	-1,8	-2,1	-1,9
Faiz Gelirleri ve Özel Gel. Haric Dengesi	-0,3	-0,4	1,0	0,9	1,2

* Genel devlet, meclis plânını kapsayan hesaplamaları kapsar ve kurullar, mahallî idareler, sosyal güvenlik kuruluşları, genel sağlık sigortası, borsa, bankalar, Sınırda Fonu (Sınır Dışı Satış) dâhil ve diğer sermaye piyasası kurumlarıdır.

CEVRE VE ŞEHİRCİLİK

	Ekonomik Dengeleme	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	Diğer Aktif Programlar	Mevkiî İmar Gücü ve Güçlü Toplam
Kentsel Dönüşüm uygulamaları kapsamında tarihi ve geleneksel kent merkezlerinin kimliği korunarak yenileme ve dönüşüm çalışmaları yapılacaktır.		✓	✓	✓
Sıfır Atık Projesi uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.		✓		✓
Ulusal Çevre Etiketleme Sistemi kurularak, ürün ve hizmetlerin çevreye duyarlılığı belirlenecektir.				✓
Türkiye Ulusal Coğrafya Bilgi Sistemi kurularak akıllı şehirler geçiş altyapısı hazırlanacaktır.		✓		✓

KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ

	Ekonomik Dengeleme	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	Diğer Aktif Programlar	Mevkiî İmar Gücü ve Güçlü Toplam
Kamu düzenini ve güvenliğini tehdit eden olayların öngörülmesi ve önlenmesi için bilimsel teknolojilerin etkin şekilde kullanılacağı projeler hayata geçirilecektir.				✓
Önleyici ve koruyucu güvenlik hizmetlerine öncelik verilerek risk yönetimine geçilecek, organize suçlarla ilgili olarak suçta mücadelede risk yönetim ve analiz mekanizmaları oluşturulacaktır.				✓
Entegre sınır güvenliği sistemi oluşturularak düzensiz göç önlenerek, kaçakçılık, organize suçlar ve terörle mücadelede etkinlik artırılabilecektir.		✓		✓
Alet ve acil durumlarda ekonomik aktivitenin stabilizasyonu az düzeyde etkilenmesi için kritik varlık envanterleri belirlenecektir.		✓		✓

EK TABLO 2: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ

	2017	2018 (GT)	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
(Milyar TL)					
Harcamalar	678,3	821,8	961,0	1.112,4	1.230,9
Faiz Haric Harcamalar	621,6	745,4	843,7	964,7	1.059,5
Faiz Giderleri	56,7	76,4	117,3	147,7	171,4
Gelirler	630,5	749,6	880,4	1.014,3	1.133,9
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	536,6	630,5	756,5	887,0	1.002,5
Diğer Gelirler	93,9	119,1	123,9	127,3	131,4
Bütçe Dengesi	-47,8	-72,1	-80,6	-98,1	-97,0
Faiz Dışı Denge	8,9	4,3	36,7	49,6	74,3
Program Tanımlı Harcamalar	621,6	745,4	843,6	964,7	1.059,5
Program Tanımlı Gelirler	602,4	707,2	841,4	981,8	1.106,8
Program Tanımlı Denge	-19,2	-38,2	-2,2	17,1	47,3
(GSYH'ya Oran, Yüzdeler)					
Harcamalar	21,8	22,0	21,6	21,6	21,4
Faiz Haric Harcamalar	20,0	19,9	19,0	18,7	18,5
Faiz Giderleri	1,8	2,0	2,6	2,9	3,0
Gelirler	20,3	20,0	19,8	19,7	19,7
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	17,3	16,9	17,0	17,2	17,5
Diğer Gelirler	3,0	3,2	2,8	2,5	2,3
Bütçe Dengesi	-1,5	-1,9	-1,8	-1,9	-1,7
Faiz Dışı Denge	0,3	0,1	0,8	1,0	1,3
Program Tanımlı Harcamalar	20,0	19,9	19,0	18,7	18,5
Program Tanımlı Gelirler	19,4	18,9	18,9	19,1	19,3
Program Tanımlı Denge	-0,6	-1,0	0,0	0,3	0,8

GT: Genel Devlete tahsisler
P: Programlar

EK TABLO 5: KAMU KESİMİNE İLİŞKİN DİĞER GÖSTERGELER

	2017	2018 (GT)	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
(Milyar TL)					
Kamu Harcanabilir Geliri	12,8	11,8	11,0	10,5	10,6
Kamu Tüketimi	-10,4	-10,6	-10,4	-10,4	-10,3
Kamu Tasarrufu	2,4	1,2	0,6	0,3	0,3
Kamu Yatırım	-4,3	-4,2	-2,7	-2,6	-2,6
Kamu Tasarruf Yatırım Farkı	-1,9	-3,0	-2,1	-2,6	-2,3
Kamu Kesimi Özelleştirme Geliri	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3
Vergi Yüklü (Sos. Gök. Primleri Dahil) (T)	24,6	24,3	24,2	24,4	24,6
Vergi Yüklü (Sos. Gök. Primleri Haric) (T)	17,7	17,3	17,5	17,7	18,0
AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku	28,3	31,1	28,5	28,2	27,2

GT: Genel Devlete tahsisler
P: Programlar

FED'İN 2008 KRİZİ SONRASINDA UYGULADIĞI POLİTİKALAR ve

TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİSİ

1. GİRİŞ

Dünyanın en büyük ekonomisinin para politikalarını yöneten Amerika Merkez Bankası (FED), küresel finans piyasaları açısından büyük bir önem taşımaktadır. ABD ekonomisinin büyüklüğü ve uyguladığı para politikalarının varlık fiyatları üzerindeki etkisi nedeni ile FED, yatırımcıların yakından takip ettiği merkez bankaları arasında ilk sırada bulunmaktadır. Gerek büyüklüğü ile ABD'nin dünya ekonomisi için önemi, gerekse Dolar'ın küresel ticaretteki yeri nedeni ile FED politikaları, global piyasa katılımcılarının yatırım kararlarında son derece etkili olabilmektedir. Özellikle, 1929 Ekonomik Buhranından sonra görülen en büyük finansal kriz olan 2008 Mortgage Krizi sürecinde, FED'in daha önce görülmemiş para politikaları ile ABD ekonomisinin toparlanmasına katkı sağlamaya çalışması, Banka'nın finansal piyasaların odak noktasındaki yerini sağlamlaştırdığı söylenebilir. Mortgage Krizi sonrasında ekonominin daralması, aktivitelerin düşmesi ve işsizlik oranının hızlı bir şekilde yükselmesi karşısında FED, Banka tarihinde daha önce hiç başvurulmayan geleneksel politikalar dışında kalan uygulamaları hayata geçirmek zorunda kalmıştır. Ancak günümüze gelindiğinde FED'in genişletici para politikasından vazgeçtiği ve ardı sıra faiz artırımına gittiği görülmektedir. Söz konusu bu para politika-

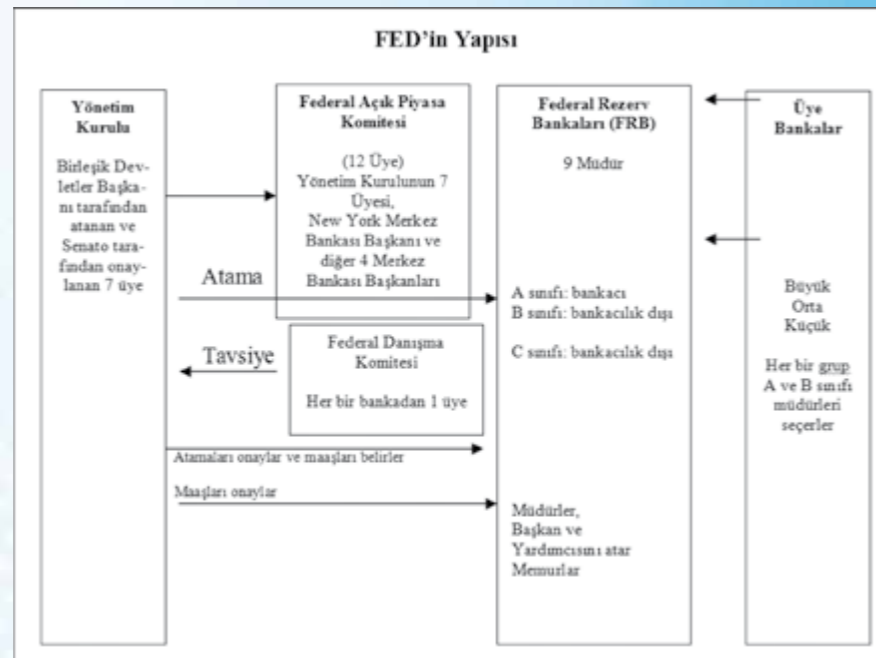
ları sonrasında ise küresel çapta birçok finansal enstrüman farklı yönlerde etkilenmiştir. Bu çalışmada FED'in 2008 krizi sonrasında yürüttüğü politikalar, dönüm noktaları ve Türkiye ekonomisinin bu dönemlerdeki durumu incelenecektir.

2. FED'İN YAPISINA GENEL BAKIŞ

FED'in yapısı diğer ülke merkez bankalarının yapısından oldukça farklıdır. En önemli farklılığı, ülkede tek bir merkez bankası teşkilatının kurulmamasıdır. Bu yapının farklı olmasının nedenleri, ülkenin çok büyük olması, ticari bankaların

çok sayıda olması, ülkenin ikili federal devlet yapısına sahip olması sayılabilir. FED yasası gereği olarak ülke 12 bölgeye ayrılmış ve her bölgede faaliyet gösterecek 12 Federal Rezerv Bankası kurulmuştur.

FED diğer merkez bankalarından daha farklı bir yapıya ve yönetsel şekle sahiptir. FED 5 organa sahiptir. Bunlar Yönetim Kurulu (Güvernörler Kurulu), Federal Serbest Piyasa Komitesi (FOMC), 12 Federal Reserve Bankası, Üye Bankalar, Danışma Komisyonlarıdır. FRS (Federal Reserve System), ülkedeki 12 bölgenin

merkez bankalarından ve bir yönetim kurulundan oluşur. Ayrıca her bölgenin de kendine ait yönetim kurulu ve merkez bankası başkanı vardır. FOMC yılda 8 kere yapılır, bu sayı gerekirse artırılır. FED'in sermayesi üye bankalara aittir. Üye bankalar, sermaye ve karlarının %6'sı kadar Federal Rezerv Bank hissesi alır ve bunun %3'ü ödenmiştir. Kalanı ise Güvernörler Kurulu'nun kararına bağlıdır. Ticari bankalar ise %6 kar payı alır. FED tıpkı diğer gelişmiş ülkelerin merkez bankaları gibi siyasi otoritenin hakimiyetinde değildir, bağımsızdır. USD (ABD Doları), dünyada güçlü bir para birimidir. ABD de dünyadaki en büyük ekonomi olduğu için FED'in her kararı dünya ekonomisini ciddi anlamda etkiler.

3. FED'İN PİYASALARA ETKİSİ

Küreselleşme olgusunun günümüzde gelmiş olduğu düzeyde, uluslararası ekonomik entegrasyonu çok ileri boyutlara taşımış bulunmaktadır. İletişim sistemlerindeki gelişmeler sonucu uluslararası ödeme sistemleri saniyeler içinde devasa boyutlardaki fonların bir ülkeden diğerine, bir hesaptan bir başkasına aktarılmasını mümkün hale getirdiği için, kısa vadeli fonların ödemeler dengesi sermaye hareketleri hesaplarında yoğun olarak yer aldığı ülkeler likidite krizlerine ve sermaye kaçışlarına daha savunmasız hale gelmişlerdir. Ülkeler arası getiri ve risk farklılıkları fon akışının yönünü ve boyutunu belirlediğinden rezerv para niteliğindeki Doların ve Euro'nun getiri- si çok önem arz etmektedir. Bu nedenle ABD Merkez Bankası (FED) ve AB Merkez Bankası'nın uygulamaya koyacağı para ve faiz politikaları dünya genelinde fon akışlarının yönünü belirleyici bir fonksiyon üstlenmektedir.

ABD ekonomisinin büyüklüğü, bu ülkede meydana gelen finansal gelişmelerin diğer ülkeler açısından hayati önem arz etmesine sebep olmaktadır. Bu ülkenin bütçe ve cari işlemler açıkları (ikiz açık), enflasyon ve faiz oranlarındaki artış beklentisi diğer ülkeler tarafından yakından takip edilen gelişmelerdir. Küreselleşmenin yol açtığı finans piyasalarındaki deregülasyon ve sermaye hareketlerinde son aşamasına gelmiş liberalizasyon politikaları sonucu ABD Merkez bankasının izlediği para politikaları dolar

faiz oranlarını ve bono tahvil piyasalarındaki getiri oranlarını etkilediğinden fon akışlarının yönünü ve global getiri oranlarını etkilemektedir. Ayrıca finans kuruluşları arasındaki muhabirlik ve kredi ilişkileri de kriz durumlarında problemin diğer ülkelerde de kısa sürede yayılması sonucunu doğurmaktadır. 2008 Mortgage krizi bu nedenle kısa sürede global bir krize dönüşmüştür ve hala bütün piyasaları, özellikle Euro Bölgesini ciddi şekilde etkilemiştir.

3.1. 2008 Mortgage Krizi

1929 Büyük Buhranından sonra yaşanan en önemli ve sarsıcı kriz olarak nitelendirilebilecek 2008 krizi, kısa sürede küresel ölçekte gerek gelişmiş gerekse de aralarında ülkemizin de bulunduğu gelişmekte olan pek çok ülkeyi olumsuz yönde etkilemiştir. Küresel finans sisteminin deyim yerindeyse çökmesi, dev şirketlerin birbiri ardına gelen iflasları ve işsizliğin rekor ölçüde artış göstermesi, krizin hızla yayılmasına neden olmuştur. Yaşanan tüm bu olumsuz gelişmelerden dolayı hem bireysel hem de kurumsal anlamda yaşanan talep daralması, beraberinde ekonominin üretim kesimini de negatif etkilemiş ve küresel ekonomi ciddi anlamda daralmaya başlamıştır. Doğaldır ki bu olumsuz tablo kamu otoritelerini ve merkez bankalarını ulusal ekonomileri krizden çıkaracak politika arayışlarına yöneltmiştir. Bu arayışlar neticesinde kriz döneminde ortaya çıkan sistem risklerin bertaraf edilmesi amacıyla kurumların eşgüdüm içerisinde bir politika uygulaması da kaçınılmaz olmuştur. Elbette ki, krizin etkilerinin ortaya çıkması ile birlikte her ülke kendine özgü çözüm paketleri ve politika önerileri hazırlamış

ve uygulamaya koymuştur. Küresel finans krizinin etkilerini azaltmak amacıyla, geleneksel para politikası kuramı çerçevesinde öncelikle faiz indirimleri yapılmış, fakat söz konusu önlemlerin yeterli olamaması sonucu, gelişmiş ülke merkez bankaları niceliksel bir genişleme (Quantitative Easing) politikasına yönelmişlerdir. Bu dönemde ön planda FED olmuş ve geleneksel olmayan para politikası tedbirleri kullanılarak piyasalara yüklü miktarda likidite sağlanmıştır. Bununla birlikte süreç çeşitli varlık alım programları ile de desteklenmiştir. Ne var ki, FED'in uygulamaya koyduğu birinci ve ikinci varlık alım programları finansal sistem aracılığı ile reel ekonominin canlandırılmasında başarılı olamamış ve her programda artan miktarda varlık alım programı uygulanması öngörülmüştür.

3.2. 2008 Ekonomik Krizinin Türkiye Üzerindeki Etkileri

Küresel ekonomiye entegre olmuş olan bir Türkiye ekonomisini 2008 küresel ekonomik krizinin etkilememesi düşünülemez. ABD'de başlayıp daha sonra AB ülkelerine sıçrayan kriz ekonomilerinde ciddi anlamda şoklar yaratmıştır. Bu kriz sonucu birçok AB ülkesi batma durumuna gelmiştir. Bununla birlikte AB'nin güçlü ülkeleri ise finansal anlamda birçok eylem planı ortaya koymuştur. Türkiye ile AB ülkeleri arasında ciddi bir dış ticaret ilişkisi olup yaklaşık ihracatımızın yarısını oluşturmaktadır. Krizde olan Avrupa ile Türkiye arasında ticari ilişkiler azalmış Türkiye'nin cari açığı artmış, makro ekonomik veriler kötüleşmiş, eksi büyüme oranı artan işsizlik ve yoksullukla beraber Türkiye'de küresel krizden nasibini almıştır. Türkiye'nin en önemli sorunla-

rının başında gelen cari işlemler sorunu bu krizle beraber artış göstermiştir. Cari açık ile işsizlik sorunu olgusu birbirleriyle bağlı olduğundan artan cari açıkla beraber işsizlik oranlarında yükselme meydana gelmiştir. İşsizlikle beraberinde yoksulluğu getirdiğinden bu yoksullukla mücadele kapsamında, artan devlet müdahalesi ile sosyal yardımlarında artması gözlemlenmiştir.

Bu krizin en ağır etkileri Euro bölgesinde hissedilmiş ve bölge ekonomisinde ciddi şekilde daralma yaşanmıştır. Yaşanan kriz ortamında Türkiye'nin de bölge ülkeleri ile olan ihracatında azalmalar olmuş ve ülkeye sermaye girişinde düşüşler yaşanmış ve dolayısıyla dış talep daralmasıyla karşı karşıya kalınmıştır.

Küresel finansal kriz birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de oldukça yıkıcı sonuçlara neden olmuş, bu paralelde ekonomik ve toplumsal hayatta olumsuz gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle 2008'in ikinci yarısından 2009'un son çeyreğine dek yoğun olarak yaşanan finansal krizle birlikte üretim ve milli gelir sürekli azalırken, işsizlik oranı artarak tarihi seviyelere ulaşmıştır.

Krizin yoksulluğu artırıcı etkisi, öncelikle iş kayıplarına neden olmasıyla ortaya çıkmaktadır. Krizin etkisiyle, dünya çapında işsiz sayısı 200 milyona ulaşmış olup, kriz öncesi %5,5 olan küresel işsizlik oranı, 2009 yılında %6,2'ye yükselmiştir. Türkiye'de bu dönemde artan işsizlik oranları dikkati çekmiştir. TÜİK verilerine göre

2008 yılında %11,0 olan işsizlik küresel ekonomik krizin etkisiyle 2009 yılında 3 puan artarak %14,0 ulaşmıştır. Bu dönemde makro ekonomik verilerde ve yoksulluk katsayılarında artışlar olmuştur. 2008 krizinin devamında FED'in ve ECB'nin uygulamış olduğu genişletici politikalar sonucunda gelişmiş ülkelerin birçoğunda faizler neredeyse sıfıra indirilmiştir. FED 16 Aralık 2008'de aldığı kararla faizleri %1'den %0-0,25 aralığına çekmiştir. Bu oran FED tarihinin en düşük seviyesidir. Kriz sebebiyle azalan talep ve düşük enflasyon döngüsünü kırmaya yönelik çalışmalar piyasalarda euro ve doların bollaşmasına yol açmıştır. FED'in varlık alımını uzun bir dönem sürdürmesi sonucunda dolar birçok para birimine karşı değer kaybetmiştir.

3.3. FED'in Para Politikasını Değiştirmesi ve Varlık Alımını Durdurması

2008 yılında başlayan küresel krizin başında FED, parasal genişlemeye (tahvil alıp para vermeye) başladığında bilanço büyüklüğü 925 milyar dolar civarında idi. 2015 yılına gelindiğinde ise bu büyüklük 4,5 trilyon dolar dolayında bulunmaktaydı. Yani parasal gevşeme sonucunda FED'in bilançosu yaklaşık 5 kat artmıştı. FED, tahvil alımı ve likidite genişletme operasyonunu kademeli biçimde azaltarak 2014 yılının Ekim ayında sonlandırdı. En nihayetinde FED 16 Aralık 2008'de 0-0,25 aralığına indirdiği faiz oranını 16

Aralık 2015'te artırarak 0,25-0,50 olarak belirledi. FED bu tarihe kadar uygulamış olduğu politika ile Amerikan Ekonomisinin toparlanmasını gözlemledi. Netice itibarıyla ekonomi toparlanma sürecine girmiş, işsizlik oranı doğal işsizlik seviyesine gerilemiş ve enflasyon oranı da istenilen düzeye yakınlaşmıştı. FED'in faiz artırımına gitmesi, özellikle gelişmekte olan ülkelere para çıkışı sürecini de başlatmış oldu. Bu dönemdeki FED kararından hemen sonra Türkiye'de Dolar/TL kuru 2,94'e yükseldi. FED'in ilerleyen dönemlerde de faiz artırımına devam edeceğinin sinyallerini vermesi, 2008 krizinden sonra izlenen politikalar neticesinde hızlı şekilde büyüyen ve döviz akışının yoğun olduğu gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerini derin şekilde etkileyecekti. Çünkü bu ülkeler var olan genişletici parasal politikaların etkisiyle büyümeleri için gerekli sermaye akışını sağlıyordu.

Fed'in faiz arttırmaya devam etmesi ise Dolar/TL kurunda doların değerlenmeye devam edeceği anlamına gelmektedir. Hal böyleyken dolar ile borçlanmaya giden Türk firmaları açısından sürecin sancılı geçeceği görülmektedir. Bunun dışında enerji alımlarının dolar ile yapılması ve ithalatın genelinde dolar kullanılmasıyla firmaların ürün maliyetleri artacağı için Türk ekonomisi artan enflasyonla da mücadele etmek durumundadır. FED'in geçmiş yıllarda yapmış olduğu faiz artırımlarına bakılarak Türkiye ekonomisinin bu artırımlara nasıl tepki verdiği

hakkında çıkarım yapılabilir. FED, Şubat 1994-Mart 1995 döneminde toplam 7 kez artırıma giderek faizleri yüzde 3'ten yüzde 6'ya çıkardı. Nisan 1997-Mayıs 1997 tarihleri arasında ise FED, tek seferde yaptığı artırımla faizi yüzde 5,31'den yüzde 5,50'ye yükseltti.

Temmuz 1999-Temmuz 2000 döneminde ise FED, aldığı 6 faiz artırım kararıyla faizi yüzde 4,76'dan yüzde 6,50'ye taşıdı. FED'in en uzun soluklu faiz artırım süreçlerinden biri Haziran 2004-Ağustos 2006 tarihleri arasında yaşandı. Bu süreçte FED, 17 faiz artırım kararı alıp faizi yüzde 1'den yüzde 5,25'e çıkardı. Bu sıkılaştırma hareketinin yaşandığı dönemde uzun yıllar sonra tek partili hükümete sahip olunması ve Avrupa Birliği'ne uyum sürecinin hızlanması Türkiye'nin küresel şoklara karşı dayanıklılığını artırdı. Öyleki FED'in bu dönemde ilk faiz artırım kararı aldığı 30 Haziran 2004'te 1.4930 TL olan dolar kuru, ABD'de faizlerin yüzde 5,25'e ulaştığı 2006 yılının Ağustos ayını 1.4750 TL seviyelerinden tamamladı. Yani FED'in 4,25 puanlık faiz artırımını yaptığı dönemde dolar, Türk Lirası karşısında yüzde 1,5'e yakın değer kaybetti.

Temmuz 1999-Temmuz 2000 döneminde ise FED'in 6 faiz artırım sonrası dolar, içeride 1 yıllık bir süreçte yüzde 51 değer kazandı. Nisan 1997-Mayıs 1997'deki tek faiz artırım kararının olduğu süreçte dolar Türkiye'de yüzde 10 yükseldi. Şubat 1994-Mart 1995'teki faiz artırımlarında ise dolar, TL karşısında yüzde 142 değer kazandı. Ancak bu dönemde Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu durum ve ardından yaşanan ekonomik krizde unutmamak gerekmektedir.

FED'in faizi artırma sürecine girmesiyle birlikte sermaye akımları tersine dönmüştür. Aradaki faiz farkının kapanacağını düşünen fonlar, artan riskleri de göz önünde tutarak gelişme yolundaki ekonomilerden çıkarak gelişmiş ekonomilere yönelmektedir. Bu yöneliş FED faiz artırımına gittiği müddetçe sürecektir. Böylesine bir ortamda dış kaynağa en çok bağımlı olan ekonominin en çok sıkıntı yaşayacağı bir gerçektir. Türkiye, bu ekonomilerden birisi olarak durmaktadır. Dolayısıyla ülkemizde kaynak çıkışları, ekonominin büyüme performansını ve birtakım değişkenlerini olumsuz etkileyecek düzeydedir.

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

16 Aralık 2015'ten bu yana düzenli olarak faiz artıran ve şahin konuma geçen FED, 13 Haziran 2018'deki toplantısında 25 baz puanlık faiz artırımına giderek faiz oranını 1.75-2.00 seviyesine yükseltmiştir. FED ayrıca uzun vadeli öngörülerini değiştirmeyerek 2018'de toplam 4, 2019'da 3, 2020'de ise 1 faiz artırımını öngörmektedir. Bu artırım Türkiye özelinde değerlendirecek olursak, Dolar/TL kuru 4,63 seviyesinden 4,66-4,65 seviyelerine yükselmiştir. Genele bakıldığında ise gelişmekte olan ülkelere para çıkışı devam etmektedir. Ancak Türkiye'deki durum biraz daha farklıdır. Türkiye gelişmekte olan ülkeler arasında para birimi en çok devalüe olan ülke konumundadır. Ayrıca Türkiye, son dönemlerde kur dalgalanmalarıyla mücadelesine ek olarak, yükselen enflasyon ve artan cari açık sorunlarına da çözüm bulmak durumundadır. Merkez Bankası'nın politika faizinde artışa gitmesinin ve bazı önlemleri almasının kurdaki dalgalanma ve yükselişi dizginleyebileceği söylenebilir. Ancak bu durumda da faizlerin yükselmesiyle birlikte enflasyon kalemlerinden olan maliyet enflasyonunda artış yaşanacağından, enflasyonla mücadele konusunda etkisiz kalınabilir. Bu hususta yapılacak olan çalışmaların çok titiz ve özenli yürütülmesi gerekmektedir. Günü kurtarma amacı gütmeyen uzun vadeli politikalar geliştirmeye gayret edilmelidir. Avrupa ülkelerine kıyasla ülkemizde fazlasıyla yüksek oran marjinal tüketim oranı konusunda da çözüme yönelik politikalar üretilmesi, halkın tasarrufa teşvik edilmesi önemli bir durumdur.

5. KAYNAKÇA

- Gürkan Bekar; "FED Yapısı ve 2001 Sonrası İzlediği Politikalar ve Tarihçesi", Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015
<http://hayyamaslan.blogspot.com/2011/10/amerika-birlesik-devletleri-merkez.html>
<https://www.tech-worm.com/amerikan-merkez-bankasi-fed-nedir-ne-is-yapar-nasil-calisir/>,
<http://www.bireyselyatirimci.com/2008-krizi-ve-gercek-nedenleri/>,
<http://sahipkiran.org/2015/01/12/kuresel-ekonomik-kriz/>
<http://t24.com.tr/yazarlar/h-bader-arslan/bir-faiz-hikayesi,1740>
<http://t24.com.tr/haber/fedin-olasi-faiz-artirimi-dolar-tyi-nasil-etkiler,585017>
<https://www.haberler.com/merkez-bankasi-fed-in-para-politikasi-gelmekte-6087025-haber/>
 Ömer Emirkadı, "2008 Küresel Krizi ve Değişen Para Politikaları: Dünyada ve Türkiye'de Faiz Koridoru Uygulaması", KSBD, 2017
<https://www.dunya.com/kose-yazisi/son-fed-kararlarinin-turkiyeye-etkisi-ne-olur/23330>
<http://www.mahfielimiz.com/2015/12/fedin-faiz-artirimasnn-olas-etkileri.html>
<http://www.mahfielimiz.com/2015/12/fed-beklendigi-gibi-faizi-artirdi.html>
<https://www.gcmforex.com/egitim/makale-arsivi/amerika-merkez-bankasi-fedin-finans-piyasalarina/>

BULGARİSTAN

Resmi Adı	Bulgaristan Cumhuriyeti (Republic Of Bulgaria)
Nüfus	7,6 milyon (2011)
Dil	Bulgarca
Din	%76 Ortodoks, %10 Müslüman, Diğer Hristiyan %2
Yüz ölçümü	111.002 km ²
Başkent (nüfus)	Sofya (1,292 milyon)
Başlıca Kentler (nüfus)	Filibe (716 bin), Varna (462 bin), Burgas (424 bin), Stara Zagora (371 bin), Blagoevgrad (341 bin), Pleven (312 bin), Pazardjik (311 bin)
Yönetim Şekli	Parlamentar Demokrazi
Cumhurbaşkanı	Rosan Plevneliev
Başbakan	Boiko Borisov
Para Birimi	Leva (Lv)

Kaynak: The Economist Intelligence Unit

Temel Ekonomik Göstergeler

	2013a	2014a	2015a	2016a	2017a	2018b
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	56	57	50	53	57	65
Reel Büyüme Oranı (%)	0.9	1.3	3.6	3.9	3.6	3.8
Kişi Başına GSYİH (\$, PPP)	16.687	17.563	18.116	19.231	20.409	21.823
Özel Tüketim Harcamaları (% reel değişiklik)	-2.5	2.7	4.5	3.5	4.8	3.8
Kamu Harcamaları (% reel değişiklik)	0.6	0.1	1.4	2.2	3.2	3.5
Gayrisafi Sabit Yatırımlar (% reel değişiklik)	0.3	3.4	2.7	-6.6	3.8	7.0
İşsizlik Oranı (% ort.)	13	11.5	9.2	7.7	6.2	5.4
Enflasyon Oranı (% yıl sonu)	-1.6	-0.9	-0.3	0.1	2.8	2.9
Leva:€ (yıl sonu)	1.96	1.96	1.96	1.96	1.96	1.96
İhracat (fob, milyar dolar)	28	28	24	26	29	33
İthalat (fob, milyar dolar)	-32	-32	-27	-27	-31	-36
CA/GSYİH (%)	1.2	0.08	-0.03	2.2	4.4	2.9
Bütçe Açığı (% GSYİH)	-1.8	-3.6	-2.8	1.6	0.9	-0.7
Kamu Borçları (% GSYİH)	17.0	27	26	29	25	23

Kaynak: The Economist Intelligence Unit a: Gerçek b: Tahmin, c: Öngörü

Karadeniz kıyısında yer alan Bulgaristan, Güneydoğu Avrupa'da Türkiye ile Romanya arasında yer almaktadır. Bulgaristan yaklaşık olarak 110.879 km²lik bir alana sahiptir. Kıyı şeridi 354 km. olup, komşuları Yunanistan, Makedonya, Romanya, Sırbistan ve Türkiye'dir. Bulgaristan'da karasal iklim hakimdir. Rila, Pirin, Stara Planina ve Rodopi ülkenin önemli dağları olup, Rila 2,925 m. yüksekliği ile ülkenin en yüksek dağıdır. Ayrıca Bulgaristan ve Balkanların en yüksek tepesi olarak bilinen Musalla Tepesi bu dağ üzerinde bulunmaktadır. Ülkenin en önemli ırmağı Tuna olup; diğer önemli akarsuları Meriç, İskir, Tunca, Yantra ve Strumadır. Tuna Nehri üzerinde yer alan Srebarna Gölü Silistra Kasabasının 16 km. batısında yer almaktadır. Srebarna Gölü 100'den fazla kuş türünü barındıran önemli bir doğal yaşam alanıdır. 2014 yılı sonu itibarıyla Bulgaristan'ın nüfusu 3.502.015'i erkek ve 3.700.183'ü kadın olmak üzere 7.202.198 kişidir.

Genel Ekonomik Durum

Cari fiyatlarla GSYİH sınıflandırılmasında 193 dünya ülkesi arasında 78. Sırada yer alan Bulgaristan'ın 2017 yılı GSYİH'si 56.9 milyar dolar olup, 2018 yılında 64.7 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF World Economic Outlook Database April 2018) 2017 yılı kişi başına düşen geliri (8.064 dolar) ile Bulgaristan 193 ülke

İhrac Ettiği Başlıca Ürünler (Bin dolar)

GTİP No	GTİP TANIMI	2015	2016	2017
Toplam		25.778.746	26.087.706	30.181.926
1	2710 Petrol yağları ve diğer bitümenli minerallerden elde edilen yağlar-ham olmayan	1.713.822	1.669.941	1.677.768
2	9999 Başka yerde belirtilmeyen mallar	998.103	1.347.111	1.640.103
3	7403 İşlenmemiş bakır alaşımlar	1.174.964	919.678	1.220.621
4	7402 Bakır rafine edilmemiş bakır anotlar	760.997	458.736	1.081.783
5	3004 İlaçlar	806.070	747.964	882.402
6	1001 Buğday ve mahlut	652.879	767.701	772.673
7	2716 Elektrik enerjisi	601.259	505.902	550.182
8	8544 İzole tel kablo	485.688	518.454	546.740
9	1206 Ayçiçeği tohumları	402.462	409.625	438.083
10	8538 Elektrikli makineler yedek parçaları	312.070	316.040	412.826
11	7305 Demir çelik tüp ve borular	505	7.727	376.518
12	3826 Biyodizel karışımlar	46.427	276.337	351.014
13	8703 İnsan taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	260.481	286.393	330.419
14	2616 Kıymetli metal cevherleri	279.477	295.068	301.773
15	6203 Erkek takım elbise	306.444	332.237	297.755
16	8536 Elektrik kontrol dağıtım tabloları	223.242	236.587	260.671
17	9401 Mobilyalar	240.785	256.530	258.051
18	7409 Bakır levhalar	183.748	147.490	250.248
19	6204 Bayan takım elbise	243.571	259.596	248.023

Kaynak: Trade Map (www.trademap.org)

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Bin dolar)

GTİP No	GTİP TANIMI	2015	2016	2017
Toplam		29.265.116	28.875.195	34.148.644
1	2709 Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (ham yağlar dahil)	2.244.979	1.892.048	2.626.804
2	9999 Başka yerde belirtilmeyen mallar	1.400.633	1.597.256	1.884.948
3	2603 Bakır cevheri konsantreleri	1.337.804	909.374	1.651.668
4	3004 İlaçlar	997.205	993.525	1.156.000
5	8703 İnsan taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	808.150	865.125	1.070.086
6	2710 Petrol yağları ve diğer bitümenli minerallerden elde edilen yağlar-Ham olmayan	727.289	612.975	829.351
7	2711 Petrol gazları	1.043.253	620.796	786.862
8	8517 Telefon setleri	484.867	557.704	537.219
9	3826 Biyodizel karışımlar	114.933	316.007	368.478
10	8701 Traktörler	410.096	366.239	345.379
11	8544 İzole tel kablo	273.621	291.476	336.817
12	7404 Bakır atık hurda	307.124	219.564	296.472
13	2716 Elektrik enerjisi	126.961	191.805	290.768
14	8471 Otomatik bilgi işlem cihazları	269.830	265.353	289.795
15	8538 Elektrikli makineler yedek parçaları	213.836	226.513	281.381
16	7208 Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlikleri 600 mm veya daha fazla) (sıcak haddelenmiş) (kaplanmamış)	211.399	193.470	269.628
17	7601 İşlenmemiş alüminyum	229.393	212.480	262.313
18	7403 Bakır rafine ve bakır alaşımlar-ışlenmemiş	68.785	97.978	240.859
19	8708 Motorlu taşıtlar yedek parçaları	182.841	201.850	233.793

Kaynak: Trade Map (www.trademap.org)

arasında 77. Sıradadır. 2018 yılında 9.226, 2019 yılında 9.810 dolar olacağı öngörülmektedir. (IMF World Economic Outlook Database April 2018) Kişi başına gelir açısından bakıldığında Bulgaristan AB'nin en fakir ülkesi olup, AB ortalamasının üçte ikisine ulaşabilmesi için 20 yıldan fazla sürenin geçmesi gerektiği tahmin edilmektedir.

Bulgar hükümetlerinin sıkı para ve maliye politikaları ile AB üyeliği süreci sayesinde Bulgaristan ekonomisi krizin başlamasıyla sona eren 9-10 yıllık dönem içinde istikrarlı bir büyüme yakalamış, krize kadar 5 yıl boyunca %5-6 oranı ile büyümüştür. Uluslararası mali krizin 2008 yılının son çeyreği ile 2009 yılının tamamında ekonomi üzerinde ciddi etkileri olmuş, iç ve dış ticaret hacmi azalmış, iç ve dış yatırımlar, konut fiyatları düşmüş, üretim, tüketim, inşaat sektörü daralmıştır. 2009 yılında Bulgaristan ekonomisi %5.5 oranında daralmıştır. 2009 yılından beri Bulgaristan ekonomisinin durgunluktan kurtulma süreci yavaş sürmektedir. IMF verilerine göre Bulgaristan 2016 yılında %3.9 oranında büyümüştür. 2017 yılında %3.5 oranında büyüyen ekonominin 2018 yılında %3.8 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. 2016 yılında bütçe 2008'den beri ilk defa fazla vermiş olup, gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı %1.6 oranında gerçekleşmiştir. 2017 yılında bütçe fazlasının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı %0.9 oranında gerçekleşmiştir. 2018 yılında ise bütçe açığının oranının %0.7 olacağı tahmin edilmektedir. Tarımın gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı %4.7, sanayinin 28.3, hizmetlerin %67.

Bulgaristan'ın gerek toprak gerekse iklim yapısı tarıma elverişlidir. Kriz döneminde tarım en az etkilenen sektörlerden biri olmasına rağmen kredi

Türkiye'nin Bulgaristan'a İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP No	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
1	6006	86	149	152
2	2603	35	50	123
3	8703	62	70	103
4	6004	30	69	86
5	5407	29	77	82
6	7208	4	23	67
7	4016	48	60	67
8	2716	6	4	60
9	8544	41	44	47
10	8802			41
11	8702	10	37	36
12	6110	4	35	33
13	7408	11	18	33
14	3926	12	16	33
15	5804	6	25	33
16	7210	13	14	32
17	6403	7	15	31
18	6109	21	42	30
19	5515	16	43	29
20	5810	6	21	29

Kaynak: Trade Map (www.trademap.org)

maliyetlerinin artması, iklim şartlarının öngörülemezliği, sulama sistemlerinin eskimeye devam etmesi söz konusu sektörü riskli hale getirmektedir. (Müşavirlik Raporu)

Tarım emek yoğun bir sektör olduğu için nüfün yaşlanıp, gençlerin göç etmesi sonucu tarım alanlarını ekip, işleyecek işgücü kıtlığı yaşanmakta bu da tarım hasılsının yetersiz kalmasına yol açmaktadır.

Tarım ürünlerinde ithalata ağırlık verilmektedir. (Ülke Masası)

Bulgaristan sanayisi genellikle doğal kaynaklara ve ucuz emek gücüne dayanmaktadır. (Müşavirlik Raporu)

Makina parkı çok eski olup, komünizmden kalan tesisler yaşlı ve AB standartlarına uymamaktadır. Makinaların yenilenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Ekonomik Performans

2017 yılında %3.5 oranında büyüyen ekonominin 2018 yılında %3.8 oranında büyüyeceği öngörülmektedir.

Ekonomi Politikaları

Büyüme ivmelendirici pragmatik politikalara, mali konsolidasyona ve yatırım ortamını iyileştirmeye yönelik politikalara ağırlık vereceği beklenmektedir. 2015'in ikinci yarısından itibaren, hükümet emeklilik, sağlık ve eğitim sistemlerini reforme etmeye yönelik yasaların çıkarılması doğrultusunda çalışmıştır. Ayrıca, özelleştirmelere de önem verileceği vurgulanmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan yabancı yatırımlar (DYY), büyümenin ve net uluslararası yatırım pozisyonunun önemli bir parçası olmuştur. 2016 yılında 1.6 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım girişi yapılmış olup, 2017 yılında yine 1.6 milyar dolar giriş olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye-Bulgaristan Yatırım İlişkileri

Türk yatırımlarının yelpazesi oldukça geniştir. Turizm, bankacılık, tekstil ve hazır giyim, ev aletleri, oto yedek parça, ulaştırma, alüminyum, pvc, gıda, su şişeleme, odun işleme yatırım yapılan sektörlerin başta gelenleridir. Bulgaristan'da en büyük doğrudan yatırımcı konumundaki Şişecam'ın Cam Ev Eşyası Fabrikası 2005 yılında, Düz Cam Fabrikası 2006 yılında, Ayna ve Beyaz Eşya Camı Fabrikaları 2007 yılında faaliyete geçmiştir. Cam kompleksine eklenen en son yatırım olarak Otomotiv Camı Fabrikası Bulgaristan Başbakanının katıldığı bir resmi törenle 7 Şubat 2011 tarihinde açılmıştır. Şişecam, çalışan sayısını 1655'i yerel ve 45'i Türkiye'den olmak üzere toplam 1700'e çıkarmış ve toplam 700 Milyon ABD Doları değerinde bir yatırım haline gelmiştir.

Kaynak: <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disliskiler/ulkeler/ulke-de-tay>

Türkiye-Bulgaristan Ticaretinin Seyri Bin \$

Yıl	İhracat \$ / Bin	İthalat \$ / Bin	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2007	2.060.171	1.951.656	4.011.827	108.514
2008	2.151.534	1.840.008	3.991.542	311.527
2009	1.389.199	1.116.902	2.506.101	272.297
2010	1.497.384	1.702.534	3.199.918	-205.150
2011	1.622.777	2.474.621	4.097.398	-851.843
2012	1.684.992	2.753.650	4.438.642	-1.068.658
2013	1.971.247	2.760.303	4.731.550	-789.056
2014	2.040.157	2.846.185	4.886.341	-806.028
2015	1.675.928	2.254.180	3.930.108	-578.252
2016	2.383.500	2.142.523	4.526.023	240.977
2017	2.803.408	2.773.127	5.576.535	30.281
2017 / (1-4)	836.007	811.488	1.647.495	24.519
2018 / (1-4)	910.530	883.696	1.794.227	26.834

Kaynak: TÜİK

Bulgaristan İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (Bindolar)

ÜLKELER	2015	2016	2017
TOPLAM	25.778.746	26.087.706	30.181.926
Almanya	3.208.180	3.556.182	4.057.371
İtalya	2.368.077	2.401.916	2.500.374
Romanya	2.099.242	2.289.609	2.461.703
Türkiye	2.226.661	2.090.100	2.347.879
Yunanistan	1.674.873	1.826.195	1.940.524
Belirtilmeyen Ülkeler	680.212	964.479	1.271.201
Belçika	946.640	715.120	1.261.905
Fransa	1.082.309	1.176.512	1.234.603
İspanya	589.773	733.104	884.901
Rusya	439.605	380.682	807.976
Hollanda	599.044	706.336	748.297
İngiltere	650.614	656.321	735.044
Çin	610.641	481.164	719.894
Polonya	587.138	648.169	709.527
Çek Cum.	433.930	445.342	617.063
Sırbistan	517.531	494.920	602.571
Avusturya	456.264	507.535	555.146
macaristan	388.626	432.336	521.645
makedonya	429.841	436.070	461.392
Mısır	420.529	312.204	413.486

Kaynak: www.trademap.org

KONYALI HAMİD MAHMUD EFENDİ

Prof. Dr. Recep Dikici

Hamid Mahmud Efendi, 1494 (900) senesinde Konya'da doğdu. Yenişehir kadısı Mehmed Efendi'nin oğludur. İlk eğitim ve öğrenimini memleketi Konya'da yaptıktan sonra, 22 yaşında iken İstanbul'a geldi. Çivizâde Mehmed Muhyiddin Efendi¹ ve zamanının diğer bilginlerinden ve daha ziyade Süleymaniye Medresesi müderrisi Kadri Efendi'den dersler aldı.

Kadri Efendi'nin tezkereciliğinden başlayarak, müftülüğüne kadar yükseldi. Önce Bursa'da "Molla Hüsrev" ve "Bayezid Paşa Medresesi" nde, sonra Kütahya'da "Germiyanolu Medresesi" nde, daha sonra da yine Bursa'da "Ahmed Paşa Medresesi" nde müderrislik yaptı. Bursa'da iken 11. Şeyhülislâm Çivizâde Mehmed Muhyiddin Efendi'ye damad oldu. Bu yüzden Hamid Mahmud Efendi, "Çivizâde Damadı" diye tanındı. Damatlığı takiben bir süre Gebze'de "Mustafa Paşa Medresesi" nde bulduktan sonra, 1547 (954)'de

Manisa Müftülüğüne atandı. Oradan 1549'da "Şehzade Medresesi" müderrisliği'ne ve daha sonra 1549 (956)'da Şam Kadılığına, 1550 (957)'de de Mısır (Kahire) Kadılığına yükseldi. İki yıl kadar sonra azledilince, hac görevini ifa ederek İstanbul'a geldi. 1553 (960)'de azil kararı kaldırılarak, Ayasofya Müderrisliğine atandı. 1554 (961)'de Bursa Kadısı oldu. 1555 (963)'de İstanbul Kadılığına, 1557 (964)'de Rumeli Kazaskerliğine atandı. 9 yıl 3 ay kazaskerlik yaptıktan sonra, Avusturya'ya karşı yapılan savaşlardan Zigetvar dönüşü, azledilerek emekliye sevk edildi.

Meşhur âlim Şeyhülislâm Ebussuud Efendi'nin² ölümü

2 İsmi, Ahmed bin Mustafa'dır. Ebüssü'üd el-İmâdî ismiyle meşhurdur. 898 (m. 1413) senesinde doğdu. Bazı kaynaklarda İstanbul civarındaki Metris köyünde doğduğu kaydedilmiş ise de, kendi vakfiyesinde İskilip'de doğduğu yazılıdır. Ebüssü'üd Efendi, âlimler yetiştiren bir aileye mensûb idi. Dedesi, meşhûr âlim Ali Kuşçu'nun kardeşi Mustafa İmâdî'dir. Dedeleri Türkistanlı olup, Semerkand'dan Anadolu'ya gelmişlerdir. İstanbul'a geldiklerinde, Fâtih Sultan Mehmed Hân, Ali Kuşçu'yu Ayasofya Medresesi'ne müderris tayin etti. Mustafa İmâdî de, ilim öğretmekle meşgûl olan tasavvuf ehli bir âlim idi. İstanbul'a geldikten sonra, Ali Kuşçu, kızını kardeşi Mustafa İmâdî'nin oğlu Yavsi Muhyiddin Mehmed'e nikahladı. Bu evlilikten Ebüssü'üd Efendi doğdu. Babasından Hâşiye-i Tecrid'i, Şerh-i Miftâh'ı bütün haşiyeleri ile birlikte iki kerre ve Şerh-i mevâkif'i baştan sona tahkik ederek, iyice okudu. Miftâh-ül-ulûm adlı meşhûr eserin metnini ezberledi. Babası, vefât edinceye kadar onun yetişmesi için gayret gösterip, ders vererek eğitim terbiye etti ve icâzet verdi. Babasından sonra; meşhûr Osmanlı âlimlerinden Müeyyed-zâde Abdürrahmân Efendi'den, tefsîr ve hadîs ilimlerinde âlim ve kayınbabası olan Mevlânâ Seyyidî Karamânî'den ve meşhûr Osmanlı âlimi Müftiy-yüs-Sakaleyn İbn-i Kemâl Paşa'dan ilim öğrendi. Tahsilini tamamlayıp, ilimde yetiştikten sonra, zamanının Şeyhülislâmı olan İbn-i Kemâl Paşa'nın emri ile Çankırı Medresesi'ne müderris olarak tayin edildi. Çeşitli medreselerde müderrislik yapan bu âlim, kadılık da yapmıştır. Ebüssü'üd Efendi, başta muhteşem bir hükümdâr olan Kanunî Sultan Süleymân Hân, ilimde Zenbilli Ali Efendi ve İbn-i Kemâl Paşa, İmâm-ı Birgivi gibi âlimlerin, edebiyatta Fuzûlî ve Bâkî gibi şâirlerin, mimarîde Mîmâr Sinân, târihte Selânikli Mustafa ve Ali, Nişancı Mehmed, coğrafyada Pîri Reis, denizcilikte Barbaros ve Turgut Reis gibi meşhûr kimselerin bulunduğu bir devirde bulunmuş ve o da ilimdeki yüksek derecesi ve mehâretiyle şeyhülislâmlik makamında hizmet etmiştir. Ebüssü'üd Efendi, yüksek bir âlim olduğu gibi, olgun bir velî idi. Ebüssü'üd Efendi, tefsîr, fıkıh ilimlerinde ve diğer ilimlerde pekçok eser yazmıştır.

982 (m. 1584) senesinde İstanbul'da vefât etti. Kabri Eyyûb Sultan'da kendi yaptırdığı medresenin yanında, Eyyûb Câmii karşısındadır (Atâî, Şakâyık-ı Nu'mâniyye zeyli, s. 183; Peçevî, Peçevî Târihi, İstanbul, 1281, I, 52; Komisyon, Beyânü'l-hak, İstanbul, 1328, s. 932; Carl Brockelmann, Geschichte Der Arabischen Literatur, Leiden, 1937,

Meşhur âlim
Şeyhülislâm
Ebussuud Efen-
dînin ölümü
üzerine, Hamid
Mahmud Efendi,
Padişah Sultan II.
Selim zamanında
23.8.1574 (982)
senesinde Şey-
hülislâm oldu.

üzerine, Hamid Mahmud Efendi, Padişah Sultan II. Selim zamanında 23.8.1574 (982) senesinde Şeyhülislâm oldu.

Hamid Efendi, 3 yıl 1 ay 24 gün şeyhülislâmlik yaptı. 16. 10.1577 (985) Çarşamba günü şeyhülislâm iken ölünce, Eyüp Sultan civarına defnedildi.

Sultan II. Selim, Ebussuud Efendi'nin yokluğunda, şeyhülislâmlik makamını ancak dirâyetli Mahmud Efendi ile doldurabilmiştir. Hamid Efendi'nin şeyhülislâmlik süresinin ilk dört ayı Sultan II. Selim ve 2 yıl 9 ay 24 günü de, Sultan III. Murad zamanına rastlar

Hamid Efendi'nin en meşhur eseri, Fetâvâ-yı Hâmidîye'dir. Bu eser, 4 cilttir³.

Hamid Efendi'nin bazı fetvâları şunlardır⁴:

1) Allahümme yâ mülhime'l-hakkı ve müşhile's-sa'b

İhdinâ bi-fazlike ilâ sebîlî'savâb

Bu mesele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb ne buyurulurki?

Rakabe olunan vakfın mütevellisi vazifesini alup, imâm ve müezzin olanlara sekiz ay hizmetleri mukâbelesinde nesne virmemeğe kâdir olur mu? Beryân buyurulup müsâb olası!

El-Cevâb: Allahü teâlâ a'lem, rakabe tamam olmadı ise imâma ve müezzine nesne vermeğe kâdir olur. Amma kendü de ecr-i misl almak gerek tam vazîfesin almamak gerek. Ketebehü el-fakîr Hâmid ufiye anh

2) Bu mesele beyânında cevâb ne veçhiledir?

Supplementband, II, 651; Mahmud Celâled-din Paşa, Mir'âtü't-hakikât, İstanbul, 13426, II, 131; Abdülhâyet el-Leknevî, Fevâidü'l-behiyye fi terâcimi'l-hanefiyye, Mısır, 1324, s. 81; Müstekimzâde Süleyman Sadeddin, Devhâtü'l-meşâyih, İstanbul, 1982, s. 23; Nişancızâde, Mir'ât-ı kâinât, İstanbul, 1258, II, 131; Şemseddin Sâmî, Kâmûsü'l-â'lâm, İstanbul, 1306, I, 722)

3 Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülislâm-ları, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1972, s.35-36; Seyit Ali Kahraman, İlimiye Salnamesi Osmanlı İlimiye Teşkilatı ve Şeyhülislamı, İstanbul, 1998, s. 326-327.

4 Seyit Ali Kahraman, İlimiye Salnamesi Osmanlı İlimiye Teşkilatı ve Şeyhülislamı, s. 327-329.

Zeyd imâm-ı ale'd-devâm "dâd" ile "zâ" nın mahreçlerin riâyet itmeyuü aslâ fark etdürmese tenbîh olunduktan sonra yine musırr olıcak şer'an Zeyd azle müstahak olur mu?

El-Cevâb: Allahü a'lem, kaht-ı ricâl değildir, fark idene tevcih etmek gerekir.

Ketebehu el-fakîr Hâmid ufiye anh

"Fetvâhâne-i Âlî'de"

3) Allahümme yâ mülhime'l-hakkı ve müşhile's-sa'b İhdinâ bi-fazlike ilâ sebîlî'savâb

Bu mesele beyânında cevâb ne veçhile buyurulur ki? Zeyd-i nâib ehl-i örf olan Amr-i zâlimin yanına düşüp mu'ın olup, karye be-karye bile gezüp müslimânların kiminin cebren evi üzerine konup ve kiminden akçesiz arpa ve kimindenbuğday ve kiminden me'kûlât alup ve ilm-i ferâiz dahi bilmezken hilâf-ı meşru kismetler itmekden hâli olmasa şer'an azli câiz olur mu? Beyân buyurulup müsâb ve me'cûr oluna!

El-Cevâb: Allahü Teâlâ a'lem vâcib olur. Müslimanlardan alduğunu alıverdikten sonra ta'zîr lâzım olur.

Ketebehü el-fakîr Hâmid. "Fetvâhâne-i Âlî'de"

4) Allahümme yâ mülhime'l-hakkı ve müşhile's-sa'b İhdinâ bi-fazlike ilâ sebîlî'savâb

Bu mesele beyânında e'imme-i Hanefiyye'den cevâb ne veçhiledir ki?

Cemâ'atden bazı kimesneler Zeyd-i mü'ezzine öyle ve ikinci ezânını minârede oku didiklerinde Zeyd dâhi bazı müslimânların evlerine havâledir aşâğıda okurun dimeğe kâdir olur mu? Beyân buyurulup müsâb oluna!

El-Cevâb: Allahu a'lem, fi'l-vâki' havâle olup müslimânların avreti görünürse aşâğıdan okusa olur.

Ketebehü el-fakîr Hâmid ufiye anh.

"Fetvâhâne-i Âlî'de"

5) Allahümme yâ mülhime'l-hakkı ve müşhile's-sa'b İhdinâ bi-fazlike ilâ sebîlî'savâb

Bu mesele beyânında e'imme-i Hanefiyye'den cevâb ne veçhiledir ki?

Kefî-i bi'l-mâl olmağla medyun olan Zeyd'in asla rızkı olmayup iflâsı zâhir iken habs olunmak şer'an câiz olur mu? Beyân buyurulup müsâb oluna!

El-Cevâb: Allahu A'lem, olur.

Ketebehü el-fakîr Hâmid ufiye anh.

"Yıldız Kütübhanesi'nde"

6) Allahümme yâ mülhime'l-hakkı ve müşhile's-sa'b İhdinâ bi-fazlike ilâ sebîlî'savâb

Bu mesele beyânında e'imme-i Hanefiyyeden cevâb ne veçhile buyurulur ki?

Vakıf yer üzerinde kendüden hüdâyı bitmiş kadimî ceviz ağaçlarını Zeyd-i mütevellî zirâ'at idenlere virmeyüp vakf için ben tasarruf iderin dimeğe kâdir olur mu? Beyân buyurulup müsâb oluna!

El-Cevâb: Allahu A'lem, olur.

Ketebehü efakîr hâmid ufiye anh "Yıldız Kütübhanesi'nde"

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MESLEKLER - 4

Prof. Dr. Bayram ÜREKLİ • Doç. Dr. Hüseyin MUŞMAL

V-ORTAÇAĞLARDAN GÜNÜMÜZE MESLEKLER

1-Anadolu Selçukluları ve Beylikler Döneminde Meslekler

XI. yüzyılın ikinci yarısında kitleler halinde Anadolu'ya gelen ve yerleşik hayata geçmeye başlayan Türkler, Anadolu'nun içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik kargaşadan yararlanıp kendi kurumlarıyla yeni toprakların mirasını sentezleyerek örgütlenmişlerdir. Göçebe kitleler yeni kültürel dokuyu oluştururken göçebe geleneğinin yanı sıra yerleşik uygarlıkların mirasından yararlanmışlardır. İçinde tasavvufi öğelerin ağırlıklı olarak bulunduğu ve XII. yüzyıl Anadolu'sunda toplumsal bir dayanışma örgütü olarak doğan sonra zamanla esnaf örgütlenmesine dönüşerek iktisadi bir kimlik kazanan Ahilik, kökleri Ortaçağ İslam coğrafyasına uzanan Fütüvvet geleneğine dayanan büyük bir sentezin ürünüdür¹.

Selçuklu Anadolu'sundaki kültürel atmosferin sonucu olarak XIII. yüzyılda Anadolu'da görülmeye başlayan Ahilik dini-içtimaî teşkilat olarak bir süre sonra Osmanlı Devleti'nin kurulmasında önemli rol oynayacaktır². Ahilik küçük esnafın çırak, kalfa ve ustalarının yetiştirilmesini içine alan, mesleklerini doğruluk dürüstlük prensiplerine uygun olarak yapmalarını ve ayrıca eğitim görmelerini hedefleyen bir esnaf ve sanatkarlar birliği

teşkilatı olarak XIII. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar Anadolu'da varlığını sürdürmüştür.³ Bu alanda ciddi incelemelerde bulunmuş olan bazı bilim adamlarının ifade ettiği gibi ahilik bir tarikat değildir. Ahilik pek çok araştırmacının ortaya koyduğu gibi bir Türk Esnaf Birliği kuruluşudur. Ahi kuruluşları daima çevresel ve toplumsal karakterini muhafaza etmiş, üretici ve tüketici ilişki ve bağlarını en iyi biçimde düzenlemeyi kendilerine amaç edinmişlerdir⁴.

Halil İnalçık'ın da ifadesiyle 1334 yılında Anadolu'yu ziyaret eden İbn Battuta'nın canlı tanıklığını yaptığı ahilik, dini bir tarikat olmaktan çok toplumsal bir örgüttü⁵. İbn-i Battuta ahiler hakkında:

Bunlar Rum Türkmenlerinin bütün illerinde, her bölge, kent ve köyde bulunurlar. Dünyanın hiçbir yerinde yabancılara konuksevlikte, yemek ikram etmek ve ihtiyaçları görmekte, zalimlerin elini kırmakta ve polis ajanlarını ve onlarla işbirliği yapan gaddarları öldürmekte onların eşi yoktur. Kendi tanımlamalarına göre ahî, aynı iş kolunda çalışanların, evlenmemiş bekâr gençlerin kendilerine önder olmak üzere seçtikleri bir adamdır. Ahî bir zaviye kurar ve kilim, kandil ve gerekli başka eşyayla döşer. Arkadaşları, geçimlerini kazanmak için gündüz çalışır, ikindi namazından sonra kazançlarını ona getirir ve bununla meyva, yiyecek ve zaviyede tüketim için gerekli başka şeyler satın alırlar. Kasabaya gündüz bir yabancı gelecek olursa yanlarında konuk

ederler⁶.

Ahi birliklerinde meslek dallarına göre bir teşkilatlanma vardı. Her şehirdeki değişik meslek gruplarının (saraç, debbağ, terzi, kuyumcu vb.) ayrı birlikleri olmuştur⁷. Ahilik bünyesi içindeki esnaf birlikleri ustalar, kalfalar ve çıraklardan oluşuyordu. Çıraklıktan itibaren birlik içinde yükselmek için mesleki yeterlilik şarttı. Çıraklar mesleği çok iyi öğrenmedikçe dükkân açamazlardı. Esnaf ve dükkân sayıları, iş aletleri ve tezgâhlar sınırlandırıldığı gibi ihtiyaca göre mal üretimi de esastı⁸. Ahiler başlangıçta sadece debbağhane işiyle uğraşırken, bu sanat kollarının sayısı daha sonra otuz ikiye çıkmış, söz konusu organize yapı zamanla Osmanlı sınırları içindeki bütün sanatkârları, Ahi babalarından ya da onların yetki verdiği kişilerden aldıkları yeterlilik ve izin belgeleriyle iş görür duruma getirmiştir⁹.

Ahiliğin temelleri başlangıcından itibaren o kadar sağlam atılmış ki, kuralları içindeki bütün sanatkârları, Ahi babalarından ya da onların yetki verdiği kişilerden aldıkları yeterlilik ve izin belgeleriyle iş görür duruma getirmiştir⁹. Ahiliğin temelleri başlangıcından itibaren o kadar sağlam atılmış ki, kuralları zamanın ve toplumun gereklerine ve gerçeklerine o denli uydurulmuş ki, bu kurallar daha sonradan şehir ve kasabaların belediye hizmetlerin kontrolleri için örnek alınmış narh nizamnameleri veya kanunnameleri şeklinde resmileştirilmiştir. Ahiler sanat ya da meslekleri için gerekli ham madde tedarikinden onun işlenişine ve satışına kadar her hususu inceden inceye kurala bağlamışlardır. Bu durum hem meslek erbabı arasındaki hem de üretici- tüketici arasındaki ilişki-

6 İnalçık, Klasik Çağ, s. 156.

7 Erdoğan Merçil, "Selçuklularda Meslekler", Osmanlı Öncesiyle Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemlerinde Esnaf ve Ekonomi Semineri, 9-10 Mayıs 2002, Bildiriler, C. I, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Araştırma Merkezi, İstanbul 2003, s. 2.

8 Kazıcı, "Ahilik", s. 541.

9 Turan, "Selçuklu ve Osmanlı", s. 178.

lerde rekabet, haset ve kavga gibi sürtüşmeleri ortadan kaldırmıştır¹⁰. Anadolu'nun ilk esnaf teşkilatı olan Ahiliğe göre; her meslek grubu, her bakımdan mesleklerinin üstadı saydıkları, ilk ustaları gördükleri, bu vesileyle de her daim kendisine hayır dualar ettikleri, zor durumda ondan yardım diledikleri bir pire bağlılık hissederdiler. Çoğunlukla enbiyâdan, ashâb-ı kirâmdan, evliyâdan ve dinî ve sosyal kimliğiyle ön plana çıkmış tarihî bir şahsiyetten karşımıza çıkan bu meslek pirleri, o mesleğin hâmi ruhu gibi algılanır, özellikle bolluk ve bereket dileklerinde kendilerine dualar edilirdi. Bu geleneğe adı mesleklerle birlikte anılan meslek pirleri:

Hz. Muhammed (S.A.V) Tüccarların ve bütün esnafın
Hz. Âdem (a.s.) Çiftçilerin ve Aşçıların
Hz. Nuh (a.s.) Marangoz ve Dülgerlerin
Hz. İdris (a.s.) Terzilerin, Hattatların, Yazıcıların
Hz. Hûd (a.s.) Tüccarların
Hz. Şit (a.s.) Hallaçların
Hz. İbrahim (a.s.) Sütçülerin, Dülgerlerin

10 Çağatay, Ahilik, s. 111.

Hz. Musa (a.s.) Çobanların
Hz. Salih (a.s.) Devecilerin ve Kervancıların
Hz. İsmail (a.s.) Avcıların
Hz. İshak (a.s.) Çobanların
Hz. Yusuf (a.s.) Saatçilerin
Hz. Zülkifl (a.s.) Fırıncıların, Ekmekçilerin
Hz. Üzeyir (a.s.) Bağcıların ve Bahçıvanların
Hz. Lût (a.s.) Tarihçilerin
Hz. İlyas (a.s.) Dokumacıların, Çulhacıların
Hz. Yunus (a.s.) Balıkçıların
Hz. Davut (a.s.) Demircilerin, Zırhçıların
Hz. İsa (a.s.) Seyyahların
Hz. Lokman (a.s.) Hekimlerin
Hz. Hızır (a.s.) Değirmencilerin
Sad bin Ebu Vakkas (R. A.) Okçuların
Selman-ı Farisi (R. A.) Berberlerin
Selman-ı Kûfi (R. A.) Sakaların
Selman-ı Pâk (R. A.) Hamamcılarının
Bilâl-i Habeşi (R. A.) Müezzinlerin
Ahi Evran (K. S.) Debbağların ve Dericilerin
Şeyh Şazeli (K. S.) Kahvecilerin
Hasan Basri (K. S.) Ayakkabıcı, Helvacı, Şerkeri ve Aşçıların
Hallac-ı Mansur (K. S.) Keçecilerin

Ahmet Zemceri (K. S.) Sobacı, Kalaycı ve Tenekeçilerin
Nakkaşiveli (K.S.) Keçeci, Basmacı ve Boyacıların
Aktâriveli (K. S.) Saraçların
Mehmet Ekber Yemâni (K. S.) Yemenicilerin
Neccar (K. S.) Dülgerlerin
Akyusuf abayiye'l-gaffar (K. S.) Semercilerin piri kabul edilmiştir¹¹. Anadolu Selçuklularında ekonomik faaliyet olarak hayvancılık başta gelmekte; koyun keçi, sığır, deve, at ve katır yetiştirilmekteydi. Süt ve yağ, peynir, yoğurt gibi mamullerin üretimi, dericilik, halı ve kilim dokumacılığı çok yaygındı. İran, Irak ve Suriye'ye koyun ve at; deri ve mamulleri, Avrupa'ya Ankara tiftiği, ipek, pamuklu kumaş, halı ve börk ihraç edilmekteydi. Gümüş, bakır, demir, şap ve tuz Anadolu'da çıkarılan başlıca madenlerdi. Avrupa'ya ayrıca şap, Mısır'a kereste ihraç ediliyordu. Karadeniz'in kuzeyinden getirilen köleler, kürk ve bal, bunun yanında Çin ipeği ve Hint kumaşları ile baharat

11 Çağatay, Ahilik, s. 180-181; Aziz Ayva, "Esnaf Pirleri", Ahilik Ansiklopedisi, C. II, Ankara 2014, s. 386-388;

Anadolu'da pazarlanmaktaydı.¹² Selçuklu Dönemine ait kaynaklardan hareketle, Anadolu'daki meslek sahipleri tespit edilebilmektedir. Prof. Dr. Erdoğan Merçil tarafından, isimleri doğrudan doğruya kaynaklarda geçenler, mesleklerin icra edildiği dükkân, han, çarşı ve pazar yerlerinden adı öğrenilenler ve şahıs isimlerinden, kullanılan lakaplardan tespit edilenler olmak üzere üç ayrı kaynaktan derlenmiştir. Buradan yola çıkılarak, Anadolu Selçuklu Devleti döneminde meslekleri 11 ayrı grupta değerlendirmek mümkündür. Erdoğan Merçil kaynaklarda yaptığı taramalar neticesinde bu 11 başlık altında 250'ye yakın meslek ismi tespit etmiştir.

- 1-Giyim ve tekstil sektörü ile ilgili meslekler
- 2-Hayvancılık ve dericilik ile ilgili meslekler
- 3-Gıda sektörü ile ilgili meslekler
- 4-Günlük hayat ev eşyası aletleri ile ilgili meslekler
- 5-İnşaat sektörü ile ilgili meslekler
- 6-Sağlık sektörü ile ilgili meslekler
- 7-Eğlence hayatı ile ilgili meslekler
- 8-Ticaret hayatı ile ilgili meslekler
- 9-Silah yapımcıları

12 Sadi S. Kucur, "Selçuklular", DİA, C.36, s. 384.

10-Taşıma ve ulaşım ile ilgili meslekler
11-Müteferrik Meslekler¹³
Anadolu Selçukluları ve Beylikler döneminde, Giyim ve Tekstil sektörü ile ilgili: Bezzaz (Kumaş Tüccarı, Manifaturacı), Hayât, (Terzilik), Dokumacılık, Kasar, Gâzur (Çırpıcı, Yıkayıcı, Çamaşırıcı), Kattân (Pamuk Temizleyici veya Eğirici), Kazzâz (İpekçi), Kettân (Ketenci), Kirbâsi (Keten ve Pamuklu Bez Satıcısı), Kohen-Dûz, Pâre-Dûz (Eskici, Yamacı), Kohne-Furûş (Eski Elbise Satıcısı), Külâh-Dûz (Külâhçı, Şapkacı), Penbe-Furûş (Pamuk Satıcısı), Rîşte-Keş (İplikçi), Sakta (Eskici), Sabbağ (Boyacı), Yüncü, Zer-Dûz (Sırmacı); Hayvancılık ve Dericilik alanında: At Yetiştiriciliği, Baytar, Cellâb (Celep), Çobanlık, Debbağlık, Ayakkabıcılık, Ayakkabı Tırmircisi, Müze-Dûz (Çizmeci), Nalbant, Semerci, Kürkçü, Samancı, Saraç, Seyis; Gıda sektörü alanında: Assâr (Cendereci, Üzüm veya Zeytin Sıkan), Attar, Bahçıvanlık, Bakkallık, Balcı, Çiftçi, Değirmenci, Orakçı, Başak Toplayıcı, Pirinççi, Ekmekçi, Fukkâ'i (Kar, Buz, Şerbet Satıcısı), Helvacı, Herrâs (Bir Yemek Çeşidi Olan Herisenin Satıcısı), İncirci, Şekerci, Ekinci,

13 Erdoğan Merçil, "Anadolu Selçukluları ve Beylikler Döneminde Serbest Meslekler", Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Uygurluğu, 1, (Editör: Ahmet Yaşar Ocak), Ankara 2006, s. 379

Kassâb, Aşçı, Manav, Buzcu, Kelleci, Saka (Su Satıcısı), Yağcı, Sirkeci, Bulaşıkçı, Tere Satıcısı (Sebze Yetiştiricisi), Tuzcu; Günlük Hayat, Ev Eşyası ve Aletleri alanında: Camcı, Aynacı, Billurcu, Süpürgeci, Beşikçi, Hâcib (Kapıcı), Hizmetkâr, Halıcı, Hallaç, Çömlekçi, Yorgancı, Bıçakçı, Tabakçı, Camcı, Sepetçi, Leğenci; İnşaat Sektörü alanında: Bennâ (Bina Emni, Mimar), Mühendis, Ressâm, Çinici, Nakkaş, Hattat, Taş Ustası, Neccarlık (Marangoz), Nahhâti (Ağaç yontucusu), Demirci, Tuğlacı, Amele, Sıvacı, Kerpiççi, Kâriz-ken (Toprak kazıcı); Sağlık Sektörü alanında: Berber, Hacamatçı, Hamamcı, Külhancı, Tellak, Natır, Sabuncu, Sünnetçi, Kırıkçı, Ebe, Hekim, Eczacı, Eğlence Hayatında: Canbâz, Fahîşe, Hokkabaz, Kavvâl (Hikayeci), Kassâs (Meddah), la'âb (oyuncu), lubat-sâz (oyuncakçı), Maskara, Meyhane, Güyende (şarkıcı), Çalgıcı, Sihirbaz, avcı, balıkçı, Ticaret hayatında: Bazergân, Ehl-i bâzâr, (Esnaf), Sevvâk (pazarıcı), Sarraf, Tiz pazarı (eskici); Silah Yapımcıları: Kemân-ger, (Yay ustası), Seyyâf, (Kılıç Ustası), Siper-ger (Kalkan Ustası), Tir-ger (Ok ustası), Zırh-ger, (zırh yapıcı); Taşıma ve Ulaşım alanında: Hammâl, Harbende (Eşekçi), Keştibân (Kayıkçı), Salcı, Sârbân (Deveci); Müteferrik meslekler olarak da: Anbarî (Anbarcı), Ases (Bekçi),

Çerağî (Kandilci), Darrâb (Darbeci, Çekiçci), Dâye (Dadı), Düzd (Yankesici), Ehl-i Nisbet (şecereci), Fahham (Kömürücü), Gassal (Cenaze Yıkayıcı), Gavvas (Dalgıç), Gedâ (Dilenci), Gür-ken (Mezar Kazıcı), Gülâb-ger (Gül suyu yapıcısı), Hâni (Hancı), Harrat (Tornacı), Oduncu, Çadırcı, Mürekkepçi, Kantarcı, Keyyâl (Kilei), Kuyumcu, Lağımçı, Kimya-ger, Kuşçu, Tırmirci, Muğarbil (Kalburcu), Tellâl, Nahhâs (Esirci), Nevha-ger (ağıtıcı), Resen-tâb (ipçi), Saffâr (Bakırcı), Kuyumcu, Cilâci, İğneci, Savlarıcı, Şişeci, Üstâd (Öğretmen), Varrak (Müstensih), Zer-kub (Altın varak yapıcısı) meslekleri bulunmaktadır.¹⁴

2-Osmanlı Devleti Zamanında Esnaf, Zanaat ve Meslekler

Osmanlı Esnafı üzerine yapılan tahlili çalışmaların genellikle ahilik-esnaf ilişkisi, esnaf birlikleri, lonca ve esnaf gedikleri üzerine yoğunlaştığı bilinmektedir. Bunların yanında esnaf sayımları, narh nizamları ve narh defterleri ile esnaf nizamları üzerine yapılan çalışmalarda bulunmaktadır.¹⁵ Burada, bahsi geçen bu konular üzerine derinlemesine bir tahlil yapılmayacaktır. Ancak, Osmanlı Devleti'nde esnaf grupları sanat ve zanaatlar üzerinden bu döneme ait meslekler hakkında bazı bilgiler verilecektir. Bu listelere geçmeden önce, kısaca zanaat ve sanat kavramları üzerinde durmak gerekir.

Zanaat, "İnsanların maddeye dayanan gereksinimlerini karşılamak için yapılan, öğrenimle birlikte deneyim, beceri ve ustalık gerektiren iş, el ustalığı isteyen işler", ya da "el emeği gerektiren ve büyük ölçüde öğrenimle birlikte beceri ve deneyime dayanarak gerçekleştirilen küçük ölçekli üretim" biçiminde tanımlanmaktadır.¹⁶ Arapça'da san' (sun)' yapmak, etmek, san'a "işinde mahir olmak", san'at ise "yapılan iş, meslek" anlamına gelir. Terim olarak sanat "maddi veya zihni bir iş ve çabada izlenen düzenli ve özel yol,

14 Merçil, "Serbest Meslekler", s. 380-381; Erdoğan Merçil, Türkiye Selçuklularında Meslekler, Ankara 2000, s.13-116.

15 Ahmet Kal'a, "Osmanlı Esnafı ve Sanayisi Üzerine Yapılan Çalışmalarla İlgili Genel Bir Değerlendirme", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Türk İktisat Tarihi, Sayı 1, 2003, s. 245.

16 Elif Tuğba Doğan, Dünden Bugüne Zanaatçılık (Cam İşçiliği Örneği), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Ve Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2013, s. 15.

yöntem" diye tarif edilmiştir.¹⁷ Arapça kökenli sanat, "bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılığı, belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatımı, bir şey yapmada gösterilen ustalığı, bir meslekte uyulması gereken kuralların tümünü ve zanaatı" karşılamaktadır.¹⁸

Sanat ve zanaat tanımlarına bakıldığında bu iki kavramın hemen hemen aynı anlama geldiği görülmektedir. Birlikte anılan, kimi zaman birbirinin yerine geçen bu kavramlar, farklılıkları ve benzerlikleri ile geçmişten günümüze tartışılan bir konunun da içinde yer almıştır. Günümüzde zanaat ve sanat ayrımı "yaratıcılık" kavramı üzerinden yapılmaktadır. Sanat saygı duyulan, yaratıcılık gerektiren, bir iş iken zanaat ustalık gerektiren bir iş olarak algılanmaktadır.¹⁹

Tarihsel perspektiften bakıldığında "sanat" ve "sanatçı" kavramlarının Osmanlı'dan günümüze kadar kullanıldıklarını, bununla birlikte günümüzde içeriğin değiştiğini ve Osmanlıda kullanıldığı anlamdan uzaklaştığını görürüz. 18. yüzyıldan önce "sanatçı" ve "zanaatçı" terimleri birbirlerinin yerine kullanılmakta ve "sanatçı" kelimesi sadece şairleri, müzisyenleri, ressamı değil, ayakkabıcı, demirci gibi meslekleri de içine almaktaydı. Bu dönemde zanaatçı/sanatçı yaratıcıdan ziyade imalatçı olarak görüldüğünden ortaya konulan ürünler de kendileri adına var olan şeyler değil, özel ve belli amaçlara hizmet etme işlevine sahipti.²⁰ Osmanlılar, bu alanda, zanaat anlamına gelen hıref sözcüğünü kullanmışlardır. Osmanlı döneminde Ehl-i Hıref kavramı küçük el sanatlarıyla uğraşan sanatkar

17 Turan Koç, "Sanat", DİA, C. 36, 2009, s.90; Bayram Akdoğan, "Sanat, Sanatçı, Sanat Eseri ve Ahlak", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. 42, S. 1, Ankara 2001 s.214.

18 TDK, Güncel Türkçe Sözlük; http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=SANAT

19 Doğan, Dünden Bugüne, s.20.

20 Emine Tuğcu, "Sanat/Zanaat ve Sanatçı/Zanaatçı Kavramlarının Işığında Osmanlı Divan Edebiyatında Şiir Ve Şair Kavramlarını Yeniden Düşünmek", Uluslararası Klasik Türk Edebiyatı Sempozyumu Prof. Dr. Mehmet Çavuşoğlu Anısına, Ordu 2012, s. 241-242.

ve zanaatkarları tanımlamak için kullanılmıştır.²¹ Çeşitli meslekte olanlara genellikle ehl-i hıref, ehl-i sanat bazen de erbab-ı hıref denirdi. Esnafın tüm çalışanlarına efrad-ı amile üstat ile başlayarak aşağıya doğru usta, kalfa, çırak ve yamak biçiminde devam ederdi. Bir kademedен diğerine geçiş, iş öğrenme derecesine, yeteneğine ve iş ahlakına bağlıydı ve bu geçiş yarı dinsel törenlerle olurdu.²²

Sultan II. Murad, başta şair ve musikînaslar olmak üzere sanatkarları koruyup kolları, fırsat buldukça onlarla bir araya gelip eğlenirdi. Bursa ve Edirne saraylarında değerli musikî âlimleri yetişmiş ve bazıları eserlerini ona sunmuşlardır. Böyle bir padişahın oğlu olan II. Mehmed de babası gibi sanata ve sanatçılara çok önem vermiştir.²³ Dönemin önemli sanatkarlarını İstanbul'da toplaması ve sarayında bir Nakışhane kurması bu sebepten olabilir. Baba Nakkaş'ın yönettiği, çalışmalarına Eski Saray'da başlayıp Topkapı Sarayı'nda devam eden ve Ehl-i Hıref teşkilâtının temeli olduğu tahmin edilen bu Nakışhane hakkında fazla bir şey bilinmiyorsa da ürettiği çok sayıda eser günümüze ulaşmıştır.²⁴ Büyük çoğunluğunu Nakkaşların oluşturduğu bu cemiyette, hattatlar, ressamlar, ciltçiler, sarraflar, kuyumcular, maden ve ahşap sanatçıları, terziler, şapkacılar, çadırcılar, dericiler, çizmeciler, dokumacılar, işlemeciler ve benzerleri bulunmaktaydı. Her sanat grubu, kendi içinde bir eğitim kurumu gibi çalışmaktaydı. Osmanlı döneminde el sanatları, saray ve saray çevresinde üretiliyordu. Değişik çevrelerden gelen veya getirilen yerli ve yabancı sanatçıların çalıştığı saray, kültürler arasındaki geçişi sağlayan bir köprü ve eğitim merkezi niteliğindedir.²⁵

21 Pelin Bozcu "Osmanlı Sarayında Sanatçı Ve Zanaatçı Teşkilatı Ehl-i Hıref", Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları Ve Müzeler Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi, İstanbul 2010, s.7.

22 Burçak Evren, Osmanlı Esnafı, İstanbul 1999, s. 12.

23 Beşir Ayvazoğlu, "Fatih, Bellini ve Rönesans", I. Uluslararası Osmanlı İstanbul'u Sempozyumu, 29 Mayıs - 1 Haziran 2013, (Editörler Feridun Emecen Emrah Safa Gürkan), İstanbul 2013, s. 559.

24 Beşir Ayvazoğlu, "Fatih, Bellini Ve Rönesans", s.559-560.

25 Taciser Onuk, "Geçmişten Günümüze Türk El Sanatları", Türkler, C. 12, Ankara 2002, s. 416.

Osmanlı Devleti'nde doğrudan saraya hizmet eden bu Ehl-i Hiref Kurumu, yaptıkları organizasyonun büyüklüğü itibarı ile daha etkin çalışabilmek için bölükler halinde faaliyet göstermiştir. Kuyumculuk ustasından minyatür sanatçısına, silah yapımıcısından kumaş tasarımcına Osmanlı döneminde var olan her tip sanat dalında usta sanatkarları bünyesinde barındıran Ehl-i Hiref kurumunda, dönemin şartlarına ve ihtiyaçlarına göre bölük ve sanatçı sayıları değişmekteydi. Ancak yüzyıllar içerisinde sarayın ihtiyacına göre bazı bölüklerin varlığını sürdürmediği veya yeni bölüklerin oluştuğu görülmektedir. Örneğin, sarayın değişen ihtiyaçlarına bağlı olarak, 17. yüzyıldan sonra kandilciler, dericiler, saatçiler ve mürekkepçiler gibi zanaat alanında üretim yapan yeni bölükler oluşturulmuştur.²⁶ Bununla beraber her bir bölükteki sanatçı sayıları da dönem dönem değişiklik göstermekteydi. Örneğin saray halılarını dokuyan bölük olan kalıçebafanlar bölüğü 17. yüzyıl başlarına kadar örgütte yer almıştır. Zerdüzarlar, kaşigerânlar ve kemhabafanlara ait bölükler de 17. yüzyılda kaldırılarak onların yerine şamdancılar ve sorguççular gibi yeni bölükler oluşturulmuştur.²⁷

Ehl-i Hiref'e bağlı bazı bölükler şunlardır; -Kitap Sanatları (Katibânlar, Nakkaşânlar, Mücellidânlar)

-Kuyumculuk Sanatları (Zergeranlar, Hakkâkinler, Zernişanlar, Kûftegerânlar, Sikkezenerler)

-Dokuma Sanatları (Kûlahduzânlar, Simkeşanlar, Zerdüzânlar, Kazzazânlar, Postinduzanlar, Müzeduzanlar, Aba-yi Bafanlar, Kemhabafanlar, Kadifebafanlar, Kalıçebafanlar, Cameşuyanlar, Keçeciyanlar)

-Silah Yapım Sanatları (Şimşirgeranlar, Kardgeranlar, Niyamgeranlar, Siperduzanlar, Bozdoğanlar, Tirgeranlar, Kemangeranlar, Tüfenkiyanlar, Dimeşkiğerânlar, Zirciyanlar ve Kundakciyanlar)

-Ahşap Sanatları (Kündekârânlar, Saztrârânlar, Neccerânlar, Harratinler)

-Maden Sanatları (Çilingirânlar, Kazgan-yânlar)

26 Hülya Kalyoncu, "Ehl-i Hiref-i Hassa" Teşkilatının Osmanlı Kültür ve Sanat Yaşamındaki Yeri Ve Önemi", The Journal of Academic Social Science Studies, Spring, 2015, s. 285.

27 Çağman, "Osmanlı Sanatı", S.98.

-Diğer Bölükler (Anberîneler, Destivâncılar, Kaşigerânlar, Kûştegerânlar, Cerrâhînler, Sorguciyânlar, Nalçeciyanlar, Debbağınlar, Camgeranlar, Mürekkepçiler, Saatciyanlar, Zerkubânlar, Buhurciyanlar, Kehhalanlar, Çereğciyanlar, Kalcıyanlar, Bülbülcıyanlar, Pehlivanlar, Müteferrika, Saraya Bağlı Diğer Hizmet Bölükleri)²⁸. Erken dönem Osmanlı ve devlet toplumunda ahiler önemli bir rol oynarken mutlakiyet ve merkezîyetçiliğin artması sonucu devlet bunları gittikçe kendi denetimi altına almış ve ahilik kentlerde sadece bir esnaf loncası örgütüne dönüşmüştür. Ancak fütüvvet ahlaki esnaf

28 Bozcu, "Ehl-i Hiref", s.21,80.

loncalarında devam etmiştir.²⁹ Esnaf (Meslek) lonca örgütleri, Osmanlı kentlerinde ekonomik yaşamın temeli olup lonca üyeleri şehirdeki nüfusun büyük bölümünü oluşturmaktaydı. Şehirde kent halkını eşraf, ulema, zengin tüccarlar ve lonca görevlileri temsil ederdi. Toplu olarak kentin çıkarlarını temsil eden eşraf, Fatih'in saltanatından önce ve merkezi devletin zayıfladığı 16. yüzyıldan sonraki dönemde, son derece etkili olmuşlardır. Zanaatkarlar gibi tüccarlarda Osmanlı kentlerinde örgütlenmişlerdir. Osmanlı'da iki sınıf tüccar vardı, yöre ve lonca ürünlerini satanların toplumsal konumu, kervan ve deniz aşırı ticaret yapanlarda

29 İnalçık, Klasik Çağ, s. 158.

daha aşağıda idi. Birinci sınıf, dükkâncılar veya zanaatkar olan esnaf, ikinci sınıfa da genel olarak tüccar ya da bezirgân denirdi. Dükkâncılar, devletin ihtisab kurallarına bağlı olup geleneksel lonca yapısına göre örgütlenirken, ihtisab yasaları büyük tüccarlara uygulanmazdı³⁰. Aynı meslekten olan esnaflar, genellikle aynı çarşıda bir arada ve birbirlerini de kontrol ederek çalışmaktaydı³¹. Çırakların sayısı, çalışma saatleri imal usulleri ve tekniği, malların cinsi ve şekli hep aynı idi. Ham madde ihtiyaçları hep beraber aynı pazardan ve aynı şekilde tedarik edildiği, yeni modalar çıkarma ve reklam yapmak yasak olduğu, icad ve yenilik imkânları ortadan kaldırdığı için, aynı meslekten olanlar arasında rekabet ve farklı kazanç imkânları asgari bir hadde indirilmiştirdi³². Bununla birlikte genellikle büyük şehirlerde bekâr odaları tabir edilmiş ve dükkânsız ve evsiz fakir işçilerin barınmasına ve çalışmasına müsait kargir büyük hanlar ve vakıf tesisler mevcuttur. Bu hanlardaki odalardan her biri işçilerin tezgâhi ile yerleşip yaşamasına müsaittir. Fiyatların ve malın kalitesinin kontrolü, hammaddelerin tedarik ve dağıtımı, vergilerin toplanması, devlet adına yapılan siparişlerin temini vb. işler esnaf cemiyetlerinin şeyh, kâhya, yiğitbaşı ve iki ehli hibre işten anlayan toplam 6 kişiden müteşekkil heyetin vazifeleri arasındaydı. Bu azalar çoğunlukla seçimle tayin edilir ve vazifeleri devlet tarafından tasdik edilirdi. Esnaf cemiyetlerin idaresinde görevli kâhyalarla yiğitbaşılar, çarşı ve pazarları dolaşır ve ölçüleri fiyatları ve imal edilmiş malın vasıflarını kontrol ederek mevcut para cezası dükkânı kapatmak, hapis ve teşhir etmek gibi cezalar verebilirlerdi³³. 1630 yılından öncesine ait olduğu düşünülen ve Neşet Çağatay tarafından ele alınan esnaf ve sanatkarların meslekleri ile ilgili hususları düzenleyen bir tüzükte

30 İnalçık, Klasik Çağ, s. 168.

31 İstanbul Çarşıları için bkz. Ergin Tamer, Osmanlı Esnafı, Ticari ve Sosyal Hayat, Belge ve Fotoğraflarla, Ankara 2009, s. 155-167.

32 Ömer Lütfi Barkan, Osmanlı İmparatorluğu'nda Esnaf Cemiyetleri", İ.Ü. İktisat Fakültesi Mecmuası, Ord. Prof. Dr. Ömer Lütfi Barkan'a Armağan, C. 41, S. 1-4, İstanbul 1985, s. 39-46.

33 Barkan, "Esnaf Cemiyetleri", s. 40-42.

bu konuda çok güzel örnekler bulmak mümkündür. Uzun uzun her mesleğin incelikleri ve dikkat edilmesi gereken kuralların ele alındığı bir metinde özetle aşağıdaki bazı örnekler verilebilir. "Ve ekmekçiler işlediği ekmeği ve girdecilerin ve çöreklerin çiği, karası olmaya. Gizlenip eksik ölçü ve dirhemine bir akça cerime alalar..." "Ve kasap koyunu geceden temizleye ve arı satarlar ve kadı dikkat edip tayin olunan narh üzere et besleyip hiçbir vechile inad ve temerrüd etmiyorlar... Semizini saklayıp zayıfını boğazlamayalar..." "Aşının pişirdiği et çiğ olmaya, tuzsuz olmaya ve pak kotaralar ve kâsesi ve bezi temiz ola ve kazanı kalaysız olmaya ve çanakları eski ve sırsız olmaya... Kuzu kızartmasının yüzüne aşı boya sürerlermiş sürmüyeler ve suda ıslatmıyalar ve hepsini iyice pişireler..." "İşkembeciler işkembeyi iyice temizleyip, temiz su ile yıkayıp temiz su ile pişireler ve pişkin ola ve sirkisi, sarımsağı tamam ola..." "Börekçiler de gözlene. Koyun eti 250 dirhem olunca şorbalı börek, 200 dirhem ola, yaprak börek 180 ola, meyanesi soğanlı ola. Koyun etinden başka et karıştırmayalar..." "Yoğurtçuların yoğurdu da gözlene, yüküne göre narh vereler, nişasta ve su katmayalar..." "Turşucular gözlene, Turşu sirke ile kurula, kepek ekşisi ile kurulmaya..." "Şerbetçiler dahi gözlene, kuru üzümün okkası bir akçaya satılırsa, şerbetin de okkası bir akça ola, miski ve gülâbi ola, ekşi ve sulu olmaya..." "Terziler dahi gözlene, fermude çuka ve kaftan, kotonî sancaklı ola, 15 akçaya dikeler..." "Çukaların çukaları gözlene, Erkek çuka kaftanı ve boğası ve bez kaftanı bir boy, eteği iki ola..." "İpekçiler de gözlene. İpekleri düz ola, düyü olmaya..." "Gömlekçiler de gözlene, aldıklarına göre satarlar, sağlam dikeler yenleri normal ve bol ola..." "Çukacılar, kemhaçılar, takıyacılar ve atlaşçılar ve bürüncükçüler anında ve tavında ola, kusurlu, eksik ve kötü işleme-yeler..." "Takkeçiler ve mücevvezeciler ve ara-

kiyeciler gözlene. Her ne dikilirse yeni kumaştan dikile ve mücevzenin astarı çok kirli olmaya, iyi dikile. Satmasında sermayeleri ve emekleri göz önüne alınıp bir miktar kâr verildikten sonra onda birden fazla satmayalar..." "Ayakkabıcılar gözlene, Bütün başmakçıların ayakkabıcıların ve çizmecilerin işledikleri gayet iyi ola, kalp olmaya, kötü işleyenlere akça başına iki gün hapis hesabı üzere..." "Sahaflar dahi gözlene sattıkları kitaptan onu on dörtten fazla almayalar, alırlarsa haklarından geline..." "Debbağlar, Saraçlar, Keçeciler, Hallaçlar, Demirciler gözlene..."³⁴ Türk esnaflarının uzun yıllar boyunca yüksek bir mesleki ve ahlaki değer taşımış olmasında çarşı ve pazar işlerinin ve imtiyazlarının rolü büyük olmuştur. Devlet meslek terbiyesi vermek, ölçüleri ve fiyatları kontrol etmek inzibatı temin ve iktisadi zümreler arasında ahenk tesis etmek, vergi ve hizmetlerin toplanması gibi bugün kendisine ait olması gelen hak ve vazifelerinden bir kısmını ifası işini zamanında başarılı bir şekilde bu esnaf teşekküllerine ifa ettirebilmiştir³⁵. Osmanlı Devleti'nde İstanbullu zanaatkarlara ilişkin belge ve bilgi çoktur ve bulunması kolaydır, diğer kentlere gelince, buralarda yerel kadı sicilleri incelenir ve çoğu kez rastlantısal keşiflere dayanmak zorundadır³⁶. Osmanlı esnafı temelde devlet için maaş karşılığı çalışanlar ve serbest olarak kendi işyerlerinde faaliyet gösterenler şeklinde ikiye ayrılmıştır. Robert Mantran İstanbul'la ilgili bilgi verirken bu durumu şöyle ifade etmektedir. "İki İmalatçı türü İstanbul'da bir arada bulunmaktadır. Bunlardan biri genellikle doğrudan devlete bağlı olan ve devlet hesabına çalışan büyük imalathaneler, diğeri de başkent halkının ve arızı olarak da devletin askeri hatta sivil yönetiminin ihtiyaçlarını gideren esnaf imalathaneleri"dir³⁷.

34 Çağatay, Ahilik, s. 112-119.

35 Barkan, "Esnaf Cemiyetleri", s. 43-44.

36 Suraiya Faroqhi, Osmanlı Zanaatkarları, (Çeviri: Zülâl Kılıç), İstanbul 2011, s. 21.

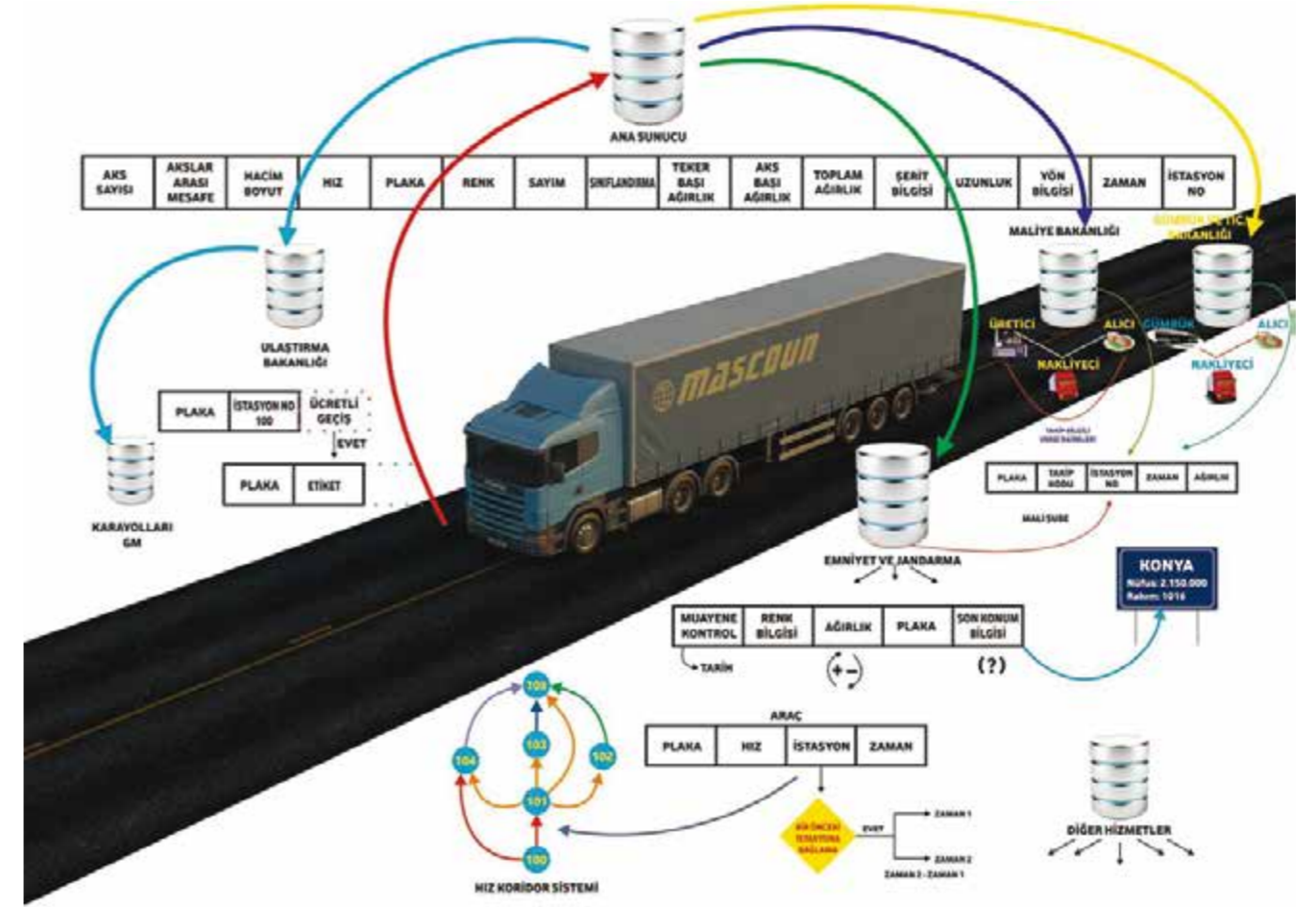
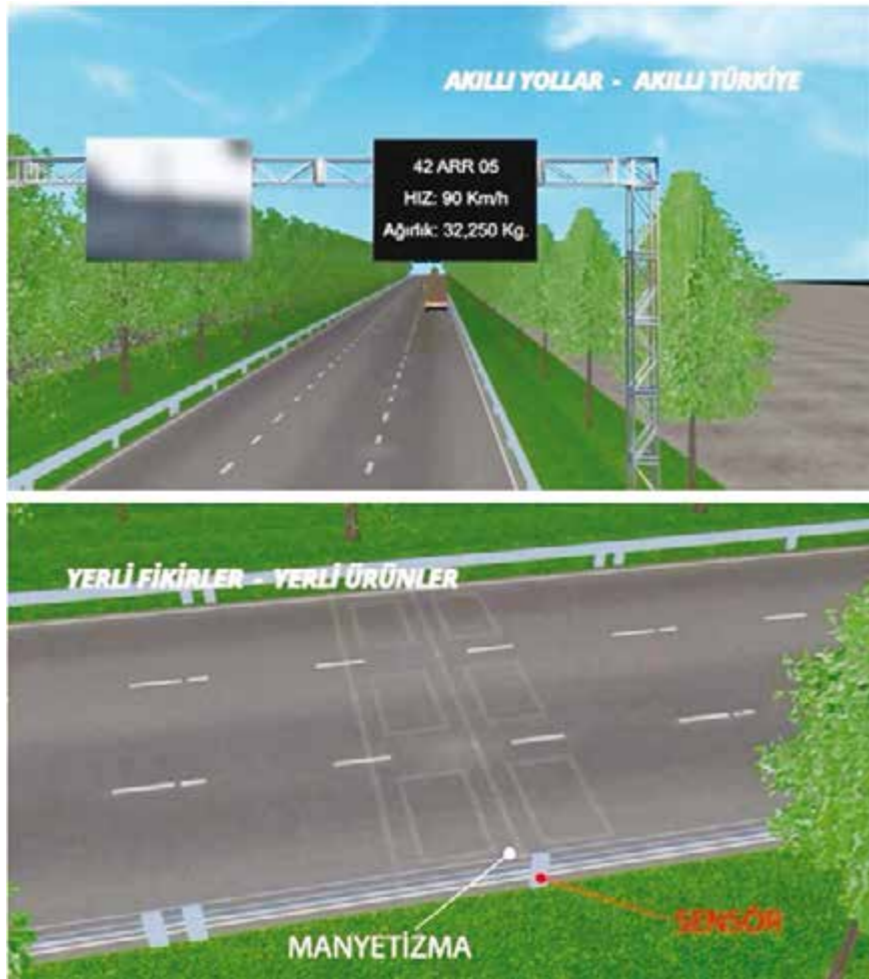
37 Robert Mantran, XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul, (Çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Enver Özcan), II. Cilt, Ankara 1990, s. 3

MERKEZİ VE ÇOK İŞLEVLİ AKILLI ULAŞIM SİSTEMİ ÜZERİNE TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Buluş Sahibi: Muhammed Arslan Ahi Evran Üniversitesi Kaman MYO'da Elektronik Haberleşme Teknolojisi Bölümünde Öğretim Görevlisi

Teknolojinin hızla ilerlediği bir çağda yaşıyoruz. Artan yaşam temposu, zaman kavramının yetersizliği ile ilgili şikâyetleri de beraberinde getirmiştir. Bu nedenle günümüz insanı için zaman ve hız kavramları önem kazanmaya başlamıştır. Özellikle artan nüfus ve refah imkânları çerçevesinde karayollarının kullanım talebinin ve yoğunluğunun artması ile birlikte, ulaşımda konfor, hız, düşük maliyet ve güvenlik isteklerini de beraberinde açığa çıkarmıştır. Bu makalemizde Türkiye için geliştirdiğimiz sistem ile birlikte şehir içinde kalan yollar dışındaki tüm Türkiye karayolu ağının mantıksal olarak birbirine bağlanması ve yollardan geçen tüm araçlara ait sa-

yım, ağırlık, hız ve buna benzer bilgileri, ayrı ayrı ve güncel olmayan sistemlerle ölçülen bu bilgileri bütünleşmiş bir sistemle ölçüp verilerin ortak bir veri tabanı sistemine aktararak değerlendirilmesi ve uygulamalar geliştirilmesi planlanmıştır. Bu uygulamalardaki ana hedef yol akıllandırılması üzerine olmuştur. Öncelikli olarak Akıllı Ulaşım Sistemleri açısından Türkiye'de öncelik arz eden çalışma alanlarının çıkarılması ve bu alanlarda geliştirilebilecek uygulama alanlarını ortaya koymak olacaktır. Ayrıca bu çalışmamız gelişmekte olan ülkelere örnek olabilecek bir sistem olmakla birlikte, gelişmiş ülkelerin de birçok ihtiyacını karşılayabilecek özellikler

taşıyacaktır. Aynı zamanda var olan süreçlerin, daha etkin ve hızlı bir şekilde kullanılmasını sağlayacak olan uygulamalar geliştirilebilecektir. Çalışmalarımız neticesinde elde ettiğimiz bilgi ve tecrübelerimiz ile hedeflediğimiz nokta, elimizdeki kaynakları en ideal şekilde kullanarak, ayrı ayrı, birbirinden kopuk bir yapıda olan işlemlerin, merkezi bütünleşik bir sistem vasıtasıyla toplanacağı, pek çok veri akış sürecine hız katılarak, gelecekte çok daha ileri uygulamaların entegre edilebileceği bir çalışma ile Akıllı ulaşım mimarisi ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Çalışmamızda öncelikle AUS'a neden ihtiyaç duyulduğu, AUS'lu oluşturacak sistemin unsurları, sistemden elde edilen veriler ve bu verilerin işleyişinin nasıl sağlanacağı üzerinde durulmuştur. Projemiz Şehir dışında kalan yolların akıllanmasına yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu bağlamda bu yollarda ki yaşanan problemlerinin çözümüne ilave

olarak işleyen sistemleri daha etkin ve kullanımına imkân vermektedir. Ülke olarak dünyadaki konumuz başka bir ifadeyle sınıflandırıldığımız kısım olarak gelişmekte olan ülkeler arasında sayılmaktayız. Gelişmekte olan ve gelişmeye açık olan ülkemizde bu gelişme doğrultusunda özellikle son 10 yılda araç sayılarında muazzam artışlar meydana gelmiştir. Fakat kontrol ve denetim noktası bu artış karşısında yeterli kadar artırılamadığı ve teknolojik imkânlardan da o derece yararlanılmadığı düşünülerek proje geliştirilmiştir.

Firma 2011 yılında T.C Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının destekleri ile Teknogirişim Sanayi desteği ile kurulmuştur. Çalışma alanı olarak öncelikli olarak şehir içi trafik ışıklandırma üzerine çalışılmıştır ardından şehirlerarası yollarda meydana gelen kazaların azaltılması, kontrollerin gerçekleştirilmesinde yaşanan sıkıntıların çözümü

üzerine araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar Çin'den – Amerika'ya, Avusturya'dan-Kanada'ya kadar gerek yerinde gerek satın alınan ve test edilen teknolojilerle, kendi çalışmaların dışında dünyada yakından takip edilmiştir. Bu bağlamda 2 kez Hollanda 1 kez İstanbul'da Uluslararası fuarlara katılımcı olarak bulunulmuştur. Ayrıca 2 kez de Dubai'de düzenlenen uluslararası fuarlarda incelemelerde bulunmak üzere ziyaretçi olarak bulunulmuştur.

Proje ülkemizde mevcut problemlerin birçoğuna tek başına başka herhangi bir yatırım gerektirmeden çözüm olacağını düşünmekteyiz. Özellikle günümüzde zamanın değerinin gün geçtikçe daha da değerli hale gelmesi hız'ın bir şekilde nakite dönüştüğü bilincinden yola çıkarak milyarlarca liralık israfın önüne geçmesini sağlayarak, bu kaynaklar ülkenin geleceğine yatırım olmasını sağlayacaktır.

DÜNYADAN İŞBİRLİĞİ TEKLİFLERİ

Madencilik, taş ocağı işletme ve diğer ilgili ürünler

İNGİLTERE

201800167-- Alım

Kayıt Tarihi: 13.08.2018

Firma Adı: DEBENHAMS RETAIL PLC

Yetkili Kişi: Ben Alexander / Senior Buyer, Purchasing Dept.

Tel: +44.2086.112981 (Custome;

Faks:+44.0208.2534105 ; e-mail: purchasing.dept@debenhamp.com ; web:www.debenhamsplus.com

Avrupa ürünleri satan bir perakendeci olan DEBENHAMS RETAIL PLC. Şirketinin, yeni ürünler aradığı (moda ürünleri, kol saatleri, parfümler, çakmaklar, fayans, mermer, ahşap zemin döşemeleri, akıllı telefonlar, tabletler, dizüstü bilgisayarlar, bilgisayar sabit diskleri, TV'ler, klimalar, bisikletler, piller, lastikler vb.) ve farklı ürün çeşitleriyle uğraşan firmalarla işbirliği yapmak istediği bildirilmiştir. Üretici/tedarikçilerden kataloglarını göndermelerini isteyen şirketin, uzun vadeli bir işbirliği yapmak istediği ve ödeme politikalarının, teslimattan sonraki 30 gün içinde hızlı bir şekilde ödeme şeklinde olduğu belirtilmiştir.

İTALYA

201800164-- Alım

Kayıt Tarihi: 09.08.2018

Firma Adı: DIVITALY SAS

Adres:,

Yetkili Kişi: Marco Naretto

Tel: +39.011.0241515; Faks:+39.011.0241516 ; e-mail: info@divitaly.com ; web: www.divitaly.com

İtalyan Ticaret Odası Derneği'nin hazırladığı Temmuz 2018 Bülteninde; DIVITALY SAS Firmasının gömlek ithal etmek istediği bildirilmektedir.

Optik ve hassas ölçüm aygıtları, saatler, eczacılık ürünleri ve tıbbi tüketim malzemeleri

İTALYA

201800165-- Alım

Kayıt Tarihi: 09.08.2018

Firma Adı: MORETTI SPA

Adres:,

Yetkili Kişi: Filippo Fabbrini

Tel: +39.055.962111; Faks:+39.055.9621201 ; e-mail: filippo@morettispa.com ; web: www.morettispa.com

İtalyan Ticaret Odası Derneği'nin hazırladığı Temmuz 2018 Bülteninde; ortopedik ve tıbbi cihazlar ticaretiyle uğraşan MORETTI SPA Firmasının ortopedik ve tıbbi cihazlar imalatçılarıyla bağlantı kurmak istediği bildirilmektedir.

Madencilik, taş ocağı işletme ve diğer ilgili ürünler

PAKİSTAN

Kayıt Tarihi: 08.08.2018

Firma Adı: Win International Services (Pvt) Limited

Adres:Office # 03, First Floor, Zahid Iqbal Center Punjab Market, Sector G-13/4 Islamabad - Pakistan, ,

Yetkili Kişi: Waleed Ahmed / Managing Director
Tel: +92.51.2300971; Faks:+92.51.2300970 ; e-mail: ; web:

Pakistanlı tuz firmasının; sofralı tuzu, Himalaya kaya tuzu, endüstriyel tuz, tuz lambaları ve tuzdan yapılmış dekorasyon ürünleri ihraç etmek istediği bildirilmiştir.

Gıda maddeleri ve içecekler

İRAN

Kayıt Tarihi: 14.08.2018

Firma Adı: İbrahim Ramazani

Adres:Bazirgan - İRAN, ,

Yetkili Kişi: İbrahim Ramazani

Tel: ; Faks: ; e-mail: ibrahim.ramazani@gmail.com ; web:

İranda toptan Robbi, Mazafati, Piyaum, Zahi-di hurması temin eden İbrahim Ramazani, hurma ithalatçılarıyla irtibat kurmak istemektedir.

UKRAYNA

Kayıt Tarihi: 03.08.2018

Firma Adı: POTOKI

Adres:9, Baykalska st., Dnipro, Ukraine, ,

Yetkili Kişi: Tkachenko Anastasiia / Leading Sales Manager

Tel: ; Faks: ; e-mail: sale@mez.com.ua ; web: www.mez.com.ua/indexEN.html

Ayçiçeği yağı ve ayçiçeği çekirdeklerinden elde edilen yüksek proteinli hayvan yemi üreticisi ve ihracatçısı olan firmanın, rafine edilmemiş 1. sınıf ayçiçeği yağı ve yüksek proteinli hayvan yemi ihraç etmek istediği bildirilmiştir.

Tekstil ve tekstil malzemeleri

MACARİSTAN

Kayıt Tarihi: 13.08.2018

Firma Adı: ALX HUNGARY Macar Ulusal Ticaret Ajansı

Adres:İncilipınar Mah. Nişantaşı Sok. Cazibe İş Merkezi No:13 Daire:1301 Şehitkamil / GAZİ-ANTEP, ,

Yetkili Kişi: Alper Bakır / İş Geliştirme Müdürü
Tel: +90.342.215 3376; Faks: ; e-mail: alper.bakir@alx.com.tr ; web: www.alx.com.tr

ALX HUNGARY Macar Ulusal Ticaret Ajansı tarafından; inovatif tekstil çözümleri üreten bir Macar firmasının işbirliği fırsatı aradığı bildirilmiştir. 1998 yılında Budapeşte'de kurulan firmanın, bebek bezi ve yetişkin bezi üreten firmalar için inovatif tekstil çözümleri ürettiği, dokusuz (nonwoven) ve PE filminden baskılı & baskısız, nefes alabilen (breathable) ve nefes alamayan (non breathable) özelliklerde rulo halinde tela (tekstil back sheet) üretimi yaptığı belirtilmiştir. Ürettiği ürünleri hali hazırda Avrupa ve Rusya'ya sattığı ifade edilen firmanın, Türkiye'den gelebilecek her türlü talebi de karşılayabileceği belirtilmektedir.

Petrol ürünleri ve yakıtlar

İRAN

Kayıt Tarihi: 06.08.2018

Firma Adı: Golden Fiber Co.

Adres:Hafte tir, Qaem Maqam Farahani str. 021 Tehran - İRAN, ,

Yetkili Kişi: Tannaz Akbari / Correspondence

Tel: +98.912.2995696; Faks:+98.218.8844072 ; e-mail: cml@goldenfiber.com.tr

Firmanın en az 10000 MT/Ay sipariş koşuluyla 70/30 ya da 60/40 LPG ihraç etmek istediği bildirilmiştir. Ödemelerin %100 LC ya da TT olacağı ve sevkiyatın FOB Asaluyeh ve/veya Bandar Abbas limanlarından olacağı belirtilmiştir.

Gıda maddeleri ve içecekler

SİRBİSTAN

201800156-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 02.08.2018

Firma Adı: DELTA RG

Adres:Str.Jahja Beatle, No.26, 60000 Gilan-Kosova, ,

Yetkili Kişi: Levent GAŞ / CEO

Tel: +383.44.144 036; Faks: ; e-mail: deltarg-kos@gmail.com ; web:

TOBB Türkçe Konuşan Girişimciler Programı kapsamında her yıl düzenlenen etkinliklerden birisine Kosova'dan katılan iş insanı Levent Gaş, Birliğimize başvurarak; Sırbistan'da Voyvodina Bölgesinin Srbobran veya Beçej şehrinde Avrupa pazarına uygun kalitede üretim yapabilecek orta kapasiteli yeni bir ayçiçeği yağı fabrikasının yapımı için Türkiye'den ortak aradıklarını bildirmiştir. Levent Gaş, fabrikanın yapımı için Srbobran veya Beçej şehirlerinde yerel yatırımcı tarafından sağlanacak çok uygun arazi ve altyapının bulunduğunu, hammaddenin ayçiçeği çekirdeğinin büyük rezervlerinin Voyvodina Bölgesinde bulunduğunu, Sırbistan devletinden ortaklık yatırımı için çok uygun şartlar ve teşvikler sunulduğunu; işe alınan her bir işçi için 10000 Euro hibe verildiğini belirtmiştir. Levent Gaş ayrıca, üretimin en büyük kısmının Balkan pazarına satılacağını ve satış ile ilgili sorun bulunmadığını belirtmiştir.

Taşımacılık hizmetleri

UKRAYNA

201800157-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 03.08.2018

Firma Adı: POTOKI

Adres:9, Baykalska st., Dnipro, Ukraine, ,

Yetkili Kişi: Tkachenko Anastasiia / Leading Sales Manager

Tel: ; Faks: ; e-mail: sale@mez.com.ua ; web: www.mez.com.ua/indexEN.html

Ayçiçeği yağı ve ayçiçeğinden yüksek proteinli hayvan yemi üreticisi ve ihracatçısı olan firmanın, nehir ve deniz kargo taşımacılığı yapan firmalarla uzun vadeli işbirliği yapmak istediği bildirilmiştir. Taşımacılıkların Dinyeper'deki ASK Limanından Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz'e 1500-3000 tonluk partiler halinde yapılacağı belirtilmiştir.

Emlaklıklar hizmetleri

A.B.D.

201800179-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 28.08.2018

Firma Adı: Anatolia Group Limited Partnership

Adres:30 E. Georgia St. #414 Indianapolis, IN, ,

Yetkili Kişi: Arif Uğur / Managing Partner

Tel: +1.317.478-0896; Faks: ; e-mail: info@anatoliadefense.com ; web: www.anatoliadefense.com

ABD, Indianapolis'de mühendislik, geliştirme, imalat, onarım ve lojistik alanlarında müşterilerinin ihtiyaç duyabilecekleri her konuyla ilgilenmek ve çözüm getirmek için kurulmuş olan ve gelişmiş bir uluslararası ağına sahip olduğu belirtilen Anatolia Group LP Şirketinin; iş dünyasının en prestijli adreslerinden bir tanesi olan INDIANAPOLIS, IN, ABD'de aylık 200 dolara ofis kullanım hizmetleri sunduğu belirtilmiştir. Aidat, elektrik, ısınma, soğutma gibi tüm ofis hizmetlerinin kiralanın şirket tarafından yönetildiği ofislerde; prestijli bir yasal adrese sahip olma olanağına ilaveten; telefon hattı ve telefon tahsis, sekreterlik hizmetleri, posta ve faks kullanımı, teknik ve altyapı kurulumu, önemli konukları karşılamada resepsiyonist hizmeti olanaklarının sunulduğu belirtilmiştir.

Mimarlık, inşaat, hukuk, muhasebe ve işletme konularında hizmetler

A.B.D.

201800128-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 03.08.2018

Firma Adı: Anatolia Group Limited Partnership

Adres:30 E. Georgia St. #414 Indianapolis, IN, ,

Yetkili Kişi: Arif Uğur / Yönetici ortak

Tel: +1.317.478-0896; Faks: ; e-mail: info@anatoliadefense.com ; web: www.anatoliadefense.com

ABD, Indianapolis'de mühendislikten geliştirme, imalat, onarım ve lojistik alanlarında müşterilerinin ihtiyaç duyabilecekleri her konuyla ilgilenmek ve çözüm getirmek için gelişmiş bir uluslararası ağına sahip olduğu belirtilen Anatolia Group LP Şirketinin; aşağıda listelenen hizmetler için müşterilerle temas kurmak istediği bildirilmiştir: 1-Ürünleriniz için ABD'de bir distribütör veya satış ajansına ihtiyacınız varsa; 2-ABD'de bir depolama tesisine ihtiyacınız varsa; 3-ABD'de pazarlama, danışmanlık veya diğer uluslararası ticaret hizmetlerine ihtiyacınız varsa; 4-Yatırımcıya ihtiyacınız varsa veya ABD'de bir ortak arıyorsanız; 5-ABD Hükümetinin açtığı ihalelerle ilgileniyorsanız; 6-İşinizi ABD'de genişletmeyi planlıyorsanız; 7-ABD'de yasal bir ofise ihtiyacınız varsa; 8-Bir şirket kurmak veya şirketinizi ABD'de açmak istiyorsanız; 9-ABD Hükümeti projeleri için tüm sektörlerde üretici ortağımız olmak istiyorsanız; 10-Ürünlerinizi ABD'de satmak istiyorsanız; 11-Sunduğumuz programların bulunduğu ağıma katılmak isterseniz: I- İmalat İttifakı Programı (MAP) II- Tedarikçi/Bayi Ortaklığı Programı (VPP) III- ABD Satış ve Dağıtım Programı (SDP) IV- Federal Sözleşmeler Ortaklık Programı (FCPP).

ALMANYA

201800166-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 13.08.2018

Firma Adı: Seggewiß Steuerberatung Wirtschaftsberatung GmbH

Adres:Lise-Meitner-Straße 6, 40878 Ratingen - GERMANY, ,

Yetkili Kişi: Ömer Yasemin / Beratender Betriebswirt
Tel: +49.2102.9676 810; Faks:+49.2102.9676 819; e-mail: oy@seggewiss-steuerberatung.de

; web:www.seggewiss-steuerberatung.de

Almanya'nın en büyük nüfusa ve en yoğun yerleşime sahip olan, dinamik bir yatırım ve ticaret bölgesi olan Kuzey Ren-Vestfalya (NRW) Eyaleti'nde Alman yatırım danışmanı ve mali müşavir ortaklarıyla beraber pazar araştırması, şirket kurma ve devamındaki işlemleri takip ve muhasebesini yapma hizmetleri verdiklerini ifade eden yurttasımız Ömer Yasemin, Almanya'da şirket kurmak isteyenlere hizmetlerini sunmak istediklerini bildirmiştir.

Hakan KARAGÖZ

KTO-Ekonomik Araştırmalar ve Proje Uzmanı

ENFLASYON

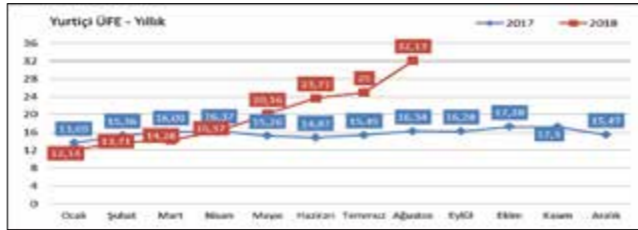
Ağustos ayında TÜFE, aylık %2,30 arttı.

2018 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre %2,30, bir önceki yılın Aralık ayına göre %12,29, bir önceki yılın aynı ayına göre %17,90 ve on iki aylık ortalamalara göre %12,61 artış gerçekleşti.

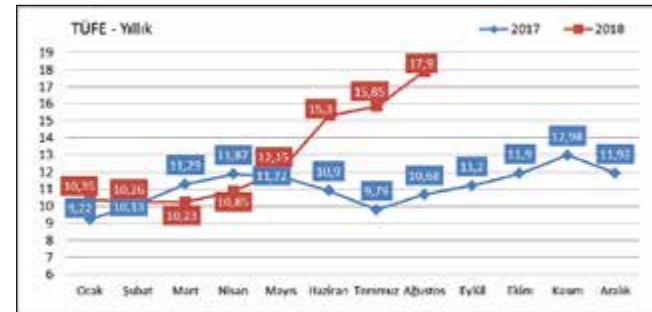
TR52 Konya-Karaman Bölgesinde Haziran ayında enflasyon %16,16 artış göstermiştir. Ocak-Haziran döneminde TR52 bölgesinin Türkiye geneli enflasyonundan daha yüksek oranda seyrettiği görülmektedir.

Yurt İçi ÜFE, aylık %1,77 arttı.

2018 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %1,77, bir önceki yılın Aralık ayına göre %17,56, bir önceki yılın aynı ayına göre %25 ve on iki aylık ortalamalara göre %17,41 artış gösterdi.

En Fazla Artan		En Az Artan			
S	Sektör Adı	Oran	S	Sektör Adı	Oran
1	Kok ve rafine petrol ürünleri	120,05	1	İçecekler	11,14
2	Ana metaller	61,71	2	Temel eczacılık ürünleri	14,15
3	Kimyasallar ve kimyasal ürünler	46,57	3	Gıda ürünleri	16,12

En Fazla Artan		En Fazla Azalan			
S.	Ürün Adı	Oran(%)	S.	Ürün Adı	Oran(%)
1	Salça	25,56	1	Kuru soğan	-30,57
2	Yumurta	21,44	2	Havuç	-19,93
3	Karpuz	20,74	3	Domates	-18,77

İSTİHDAM VE İŞSİZLİK

Mayıs 2018 döneminde işsizlik oranı %9,7

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 89 bin kişi azalarak 3 milyon 136 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,5 puanlık azalış ile %9,7 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 0,6 puanlık azalış ile %11,6 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 2 puanlık azalış ile %17,8 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 0,5 puanlık azalış ile %9,9 olarak gerçekleşti.

İşgücüne katılma oranı ise %53,3.

İşgücü 2018 yılı Mayıs döneminde 29 milyon 138 bin kişi, istihdam oranı ise %48,1 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %72,6, kadınlarda ise %34,4 oldu.

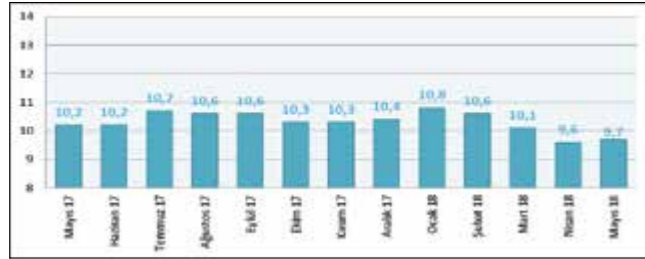
HAZIR BETON KONYA

"Temel Sigortanız"

KONYA HAZIR BETON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Horozluhan Mh. Cihan Sk. No:15 42300 Selçuklu / KONYA | Tel : +90 (332) 346 03 69 - 70 | Fax: +90 (332) 346 16 12
www.konyahazirbeton.com.tr | konyahb@vicat.com.tr

DIŞ TİCARET

Temmuz ayında ihracat %11,6 arttı, ithalat %6,7 azaldı. İhracat 2018 yılı Temmuz ayında, 2017 yılının aynı ayına göre %11,6 artarak 14 milyar 77 milyon dolar, ithalat %6,7 azalarak 20 milyar 59 milyon dolar olarak gerçekleşti. Temmuz ayında dış ticaret açığı %32,6 azalarak 5 milyar 982 milyon dolara geriledi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2017 Temmuz ayında %58,7 iken, 2018 Temmuz ayında %70,2'ye yükseldi.

Avrupa Birliği'ne ihracat %14,7 arttı.

Avrupa Birliği'ne (AB-28) yapılan ihracat, 2017 yılının aynı ayına göre %14,7 artarak 6 milyar 852 milyon dolar olarak gerçekleşti. AB'nin ihracattaki payı 2017 Temmuz ayında %47,4 iken, 2018 Temmuz ayında %48,7 oldu.

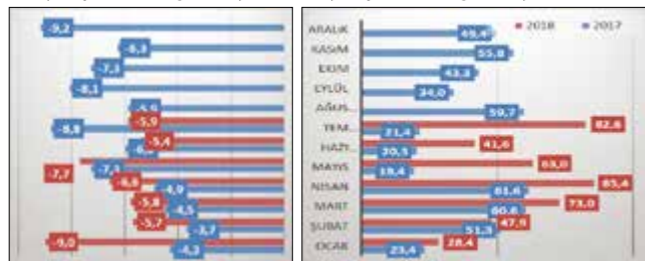
En çok ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2018 Temmuz ayında 1 milyar 294 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 9 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 850 milyon dolar ile ABD ve 750 milyon dolar ile İtalya takip etti.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı.

Çin'den yapılan ithalat, 2018 yılı Temmuz ayında 1 milyar 975 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 886 milyon dolar ile Rusya, 1 milyar 691 milyon dolar ile Almanya ve 1 milyar 122 milyon dolar ile ABD izledi.

Türkiye Dış Ticaret Dengesi (Milyar \$) Konya Dış Ticaret Dengesi (Milyon \$)

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ

2017 yılı Temmuz ayında 926 milyon TL fazla veren bütçe, 2018 yılı Temmuz ayında 1,1 milyar TL fazla vermiştir.

• 2017 yılı Temmuz ayında 6,7 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2018 yılı Temmuz ayında 9,3 milyar TL faiz dışı fazla verilmiştir.

• Bütçe gelirleri bir önceki yıla göre %17,9 artarak 61,8 milyar TL olmuştur.

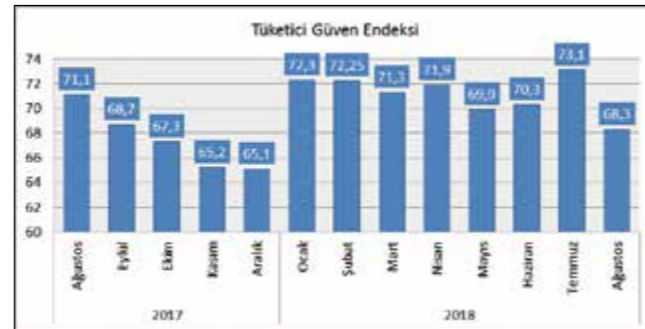
• Bütçe giderleri ise %17,8 artarak 60,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

2018 Ağustos ayında tüketici güveni azaldı.

Tüketici güven endeksi, Ağustos ayında bir önceki aya göre %6,5 oranında azaldı; Temmuz ayında 73,1 olan endeks Ağustos ayında 68,3 oldu. Tüketici Güven endeksindeki azalış; hane maddi durum, genel ekonomik durum, işsiz sayısı ve tasarruf etme ihtimali beklentileri değerlendirmelerinin kötüleştiğini göstermektedir.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

2018 Temmuz ayında sanayi üretimi yıllık %5,6 arttı.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2018 yılı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre;

- madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %7,2,
- imalat sanayi sektörü endeksi %2,9
- elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,6 arttı.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2018 Ağustos ayında imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre 0,7 puan artarak %77,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

DÖNEMSEL GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA

Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) %5,2 arttı.

Gayrisafi Yurt içi Hasıla ikinci çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak (2009=100), 2018 yılının ikinci çeyreğine göre %5,2 arttı. Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt içi Hasıla tahmini, 2018 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla %20,4 artarak 884 milyar 4 milyon 260 bin TL oldu. Gayrisafi Yurt içi Hasılayı oluşturan faaliyetler incelendiğinde, 2018 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; tarım sektörü toplam katma değeri %1,5 azalırken, sanayi sektörü %4,3 ve inşaat sektörü %0,8 arttı. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri ise %8 arttı.

CARİ AÇIK

Cari açık, Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 818 milyon \$ azalarak 2,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda yıllık bazda cari açık ise 57,3 milyar \$ olarak gerçekleşti.

Cari açığın artmasında; dış ticaret açığı ve birincil gelir dengesi açığının azalması etkili olmuştur.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARI

2018 Ağustos ayında finansal yatırımlar araçları arasında en yüksek getiriyi %19,27'lik getiri oranı ise Amerikan Doları'nda gerçekleşti. TÜFE ile indirildiğinde ise Euro %17,78, külçe altın %14,79 oranında yatırımcısına kazandırırken; mevduat faizi (brüt) %1,04, BIST 100 endeksi %3,57 ve DİBS %9,55 oranında yatırımcısına kaybettirdi.

KONUT SATIŞLARI

Türkiye'de 2018 Temmuz ayında 123.878 konut satıldı.

Türkiye genelinde konut satışları 2018 Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %6,9 oranında artarak 123.878 oldu. Türkiye genelinde ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %21,2 oranında azalış göstererek 30.405 oldu. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı %24,5 olarak gerçekleşti.

KONYA EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Eylül 2018

Perakende Güven Endeksi

Temmuz 2018'e göre		Geçen aya göre;	
Konya	Türkiye	Geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi	
4,8 puan azaldı	3,9 puan azaldı	6,3 puan kötüleşti	
Ağustos 2017'ye göre		Mevcut stok düzeyi	
6,4 puan azaldı	2,3 puan arttı	4,0 puan azaldı	
		Satış beklentisi	
		12,2 puan kötüleşti	

Geçen yılın aynı dönemine göre;

- En yüksek artış: Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektörü (13,0 puan)
- En yüksek düşüş: Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı sektörü (19,2 puan)

Hizmetler Sektörü Güven Endeksi

Temmuz 2018'e göre		Geçen aya göre;	
Konya	Türkiye	Geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi	
5,8 puan azaldı	6,5 puan azaldı	1,0 puan iyileşti	
Ağustos 2017'ye göre		Geçtiğimiz 3 ayda hizmet talebi	
3,5 puan azaldı	17,6 puan azaldı	0,3 puan iyileşti	
		Talep beklentisi	
		18,7 puan kötüleşti	

Geçen yılın aynı dönemine göre;

- En yüksek artış: Ulaştırma hizmetleri sektörü (12,7 puan)
- En yüksek düşüş: Eğitim sektörü (45,6 puan)

İnşaat Sektörü Güven Endeksi

Temmuz 2018'e göre		Geçen aya göre;	
Konya	Türkiye	Mevcut siparişlerin durumu	
4,4 puan azaldı	10,5 puan azaldı	7,8 puan kötüleşti	
Ağustos 2017'ye göre		İstihdam beklentisi	
12,5 puan azaldı	19,3 puan azaldı	1,0 puan kötüleşti	
Geçen yılın aynı dönemine göre;			
<ul style="list-style-type: none"> • Bina dışı yapıların inşaatı sektöründe değişim gerçekleşmedi • Bina inşaatı sektörü 12,9 puan azaldı • Özel inşaat faaliyetleri sektörü 14,0 puan azaldı 			

İstihdam İzleme Bülteni (Mayıs 2018)

Mayıs 2017'ye göre			
Sigortalı ücretli çalışan sayısı		Çiftçi sayısı	
Konya	Türkiye	Konya	Türkiye
%3,9 arttı	%4,4 arttı	%3,4 azaldı	%2,8 azaldı
Esnaf sayısı		Kamu çalışanı sayısı	
Konya	Türkiye	Konya	Türkiye
%2,8 arttı	%2,6 arttı	%0,9 arttı	%1,5 arttı

Dış Ticaret Bülteni (Temmuz 2018)

Haziran 2018'e göre		Temmuz 2017'ye göre	
İhracat		İhracat	
Konya	Türkiye	Konya	Türkiye
%18,1 arttı	%8,8 arttı	%31,6 arttı	%11,6 arttı
İthalat		İthalat	
Konya	Türkiye	Konya	Türkiye
%19,9 azaldı	%8,7 arttı	%25,6 azaldı	%6,7 azaldı

- En çok ihracat Irak'a (%13)
- En çok ithalat Çin'den (%22)

*Endeksi olumlu etkileyen hareketler yeşil, olumsuz etkileyenler kırmızı ile gösterilmiştir.
**Konya Ticaret Odası, her ay perakende sektöründen 300, hizmetler sektöründen 300 ve inşaat sektöründen 200 firmayla yüz yüze anketler yapmaktadır. Endeksler, anketlerden elde edilen veriler analiz edilerek hesaplanmaktadır.

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE
www.kto.org.tr

tepav

www.tepav.org.tr

KONYA PERAKENDE
GÜVEN ENDEKSİKONYA'DA PERAKENDECİLERİN
İŞLERİNİN DURUMU KÖTÜ, GE-
LECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ
OLUMSUZ

Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) Ağustos 2018'de geçen aya ve geçen yıla kıyasla azalış gösterdi. Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergeleri hem Ağustos 2017'ye hem de Temmuz 2018'e kıyasla azaldı. Konya perakende sektörü, Ağustos 2018'de Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Konya'da perakende güveni
geçen aya ve geçen yıla kıyasla
azaldı:

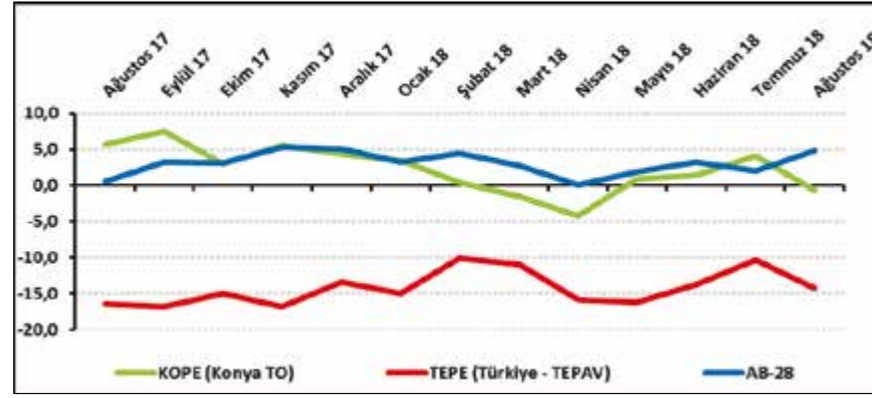
Ağustos 2018'de TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE) -14,2 puan değerini alırken, KOPE -0,7 puan değerini aldı. Geçen yılın aynı dönemine göre KOPE 6,4 puan azalırken, TEPE 2,3 puan arttı. KOPE geçen aya göre 4,8 puan, TEPE ise 3,9 puan azalış gösterdi. Konya perakendesi, Türkiye genelinden daha iyi; AB-28'den daha kötü performans gösterdi. KOPE değerinin geçen aya ve geçen yıla kıyasla azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu.

Konyalı perakendecilerin satış
beklentileri Türkiye genelinden
daha yüksek:

Ağustos 2018'de Konya'da faaliyet gösteren perakendecilerin yüzde 31,7'si önümüzdeki 3 ayda satışlarının artmasını beklerken, satışlarının düşmesini bekleyenlerin oranı yüzde 29,3 düzeyinde oldu. Satışlarında bir değişiklik bekleyenlerin oranı ise yüzde 39 olarak belirlendi.

Gelecek 3 aydaki satış beklentileri Ağustos 2017'ye göre 18,4 puan, Temmuz 2018'e göre 12,2 puan

Şekil-1. KOPE ile TEPE karşılaştırılması* (Ağustos 2017 - Ağustos 2018)

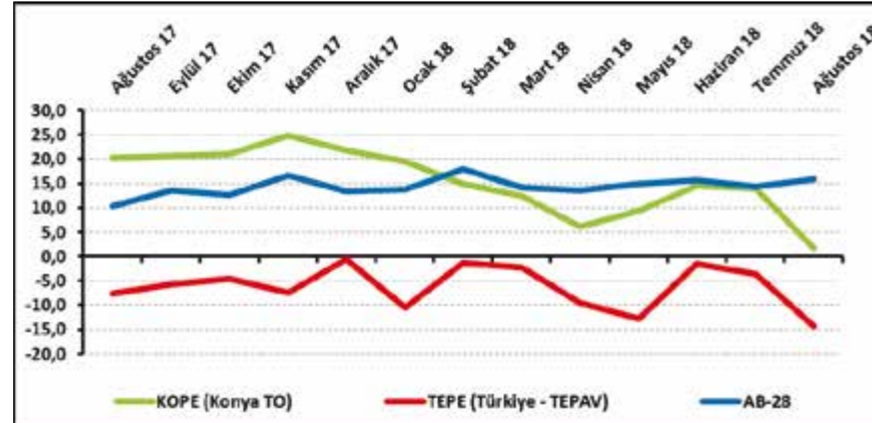

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-1. Konya Perakende Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	0,5	-1,6	-3,4	-1,6	-2,4	-2,6	-1,7	3,0	-0,9	0,0	-4,4	-6,7
2017	-8,8	-3,9	0,1	-1,3	1,0	4,4	-0,1	5,7	7,6	3,0	5,5	4,3
2018	3,5	0,4	-1,5	-4,2	0,9	1,4	4,1	-0,7				

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi* (Ağustos 2017 - Ağustos 2018)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	16,0	15,1	7,9	18,1	10,0	12,2	5,7	21,6	13,1	15,3	9,0	6,3
2017	6,6	15,8	15,0	15,0	18,4	22,5	20,3	20,2	20,7	21,0	24,9	21,9
2018	19,4	14,8	12,4	6,1	9,4	14,5	14,0	1,8				

azaldı. Gelecek 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Konya, Ağustos 2018'de Türkiye genelinden daha iyi; AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Konya'da perakendecilerin işler-
deki toparlanma algısı geçen yıla
kıyasla arttı:

Ağustos 2018'de işlerdeki toparlanma algısı geçen aya göre 1,3 puan azalarak -20,5 değerini aldı. İşlerdeki to-

parlanma algısı geçen yılın aynı ayına göre ise 2,4 puan arttı.

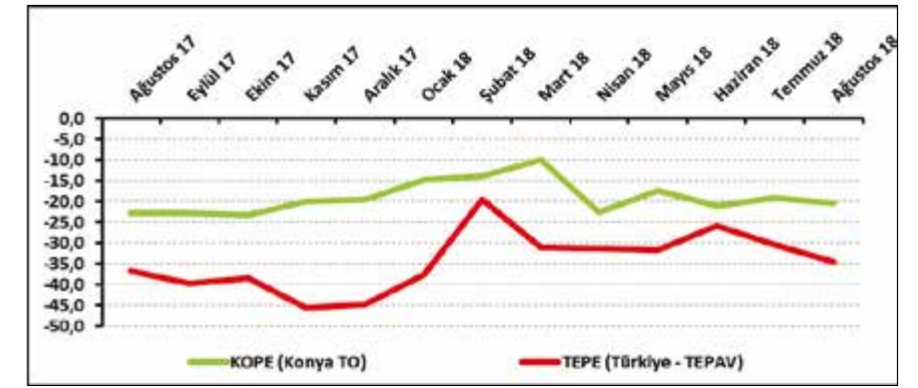
İşlerinin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını belirtenlerin oranı Ağustos 2018'de yüzde 21,0 olurken, azaldığını belirtenlerin oranı yüzde 37,3 oldu. KOPE anketine katılanların yüzde 41,7'si ise işlerinin geçen yılın aynı dönemine göre değişmediğini belirtti. Ağustos ayında Konya'daki perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısının

Türkiye genelindeki perakendecilere göre daha olumlu olduğu görüldü.

Perakende güveni ağustos ayında
en çok "elektrikli ev aletleri, radyo
ve televizyonlar" sektöründe arttı:

Konya'da perakende sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine göre "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar" sektöründe perakende güveni artarken, "yiyecek, içecek ve tütün ürünleri", "mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri", "diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)" ve "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" sektörlerinde perakende güveni azaldı. "Motorlu taşıtlar" sektöründe perakende güveninde kısıtlı artış olurken, "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" sektörlerinde perakende güveni değişim göstermedi. "Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar", "motorlu taşıtlar" ve "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşti. "Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" sektörü ağustos ayında da perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (Ağustos 2017 - Ağustos 2018)

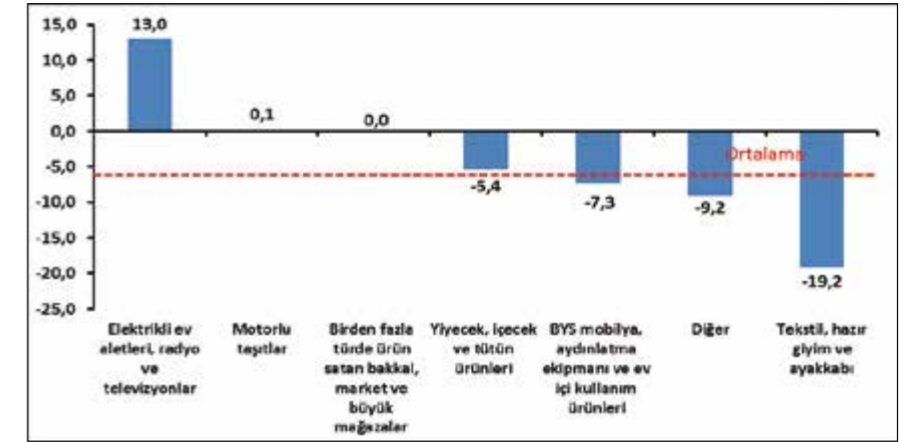

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	-29,7	-29,1	-34,0	-32,1	-34,2	-33,1	-26,9	-29,3	-33,9	-31,6	-34,1	-48,9
2017	-42,7	-48,3	-38,3	-36,2	-20,6	-18,9	-20,3	-22,9	-22,8	-23,3	-20,1	-19,6
2018	-14,7	-14,0	-10,0	-22,5	-17,5	-21,1	-19,2	-20,5				

Şekil-4. Alt sektör bazında KOPE'nin Ağustos 2018'de bir önceki yıla göre değişimi* (puan)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Konya perakendesinde işlerin durumu kötüleşti, beklentiler olumsuz:

KOPE ve TEPE değerleri sorular bazında karşılaştırıldığında, Ağustos 2018'de "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri" ve "geçen yıla göre işlerin durumu" göstergelerinde Konya'nın Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Konya perakendesinde "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentileri" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri hem Ağustos 2017'ye hem de Temmuz 2018'e göre azaldı. "Geçen yıla göre işlerin durumu" göstergesi Ağustos 2017'ye göre artış, Temmuz 2018'e göre azalış gösterdi.

Perakende güveninde Türkiye, AB-28'in gerisinde kaldı:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine Yunanistan'ın ağustos ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. Yunanistan'ı; İngiltere, Litvanya ve Danimarka takip etti. Hırvatistan, Slovenya ve Finlandiya ise perakende güveninde geçen yıla göre en fazla düşüş yaşanan ülkeler oldu. Euro Bölgesi ve AB-28'de perakende güveni geçen yıla göre arttı. Türkiye, geçen yıla göre perakende güveni değişiminde AB-28'den daha kötü, Euro Bölgesine göre daha iyi performans sergiledi.

Tablo-4. KOPE ve TEPE soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	KOPE (Konya) 08/2017	KOPE (Konya) 07/2018	KOPE (Konya) 08/2018	Bir önceki aya göre değişim 08/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2018	TEPE (Türkiye) 08/2018
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-14,0	-10,0	-16,3	-6,3	-2,3	-44,5
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz?	11,0	8,3	12,3	4,0	1,3	16,1
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	14,3	3,3	-3,7	-7,0	-18,0	-24,7
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	20,2	14,0	1,8	-12,2	-18,4	-14,2
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	11,3	7,3	4,3	-3,0	-7,0	-4,1
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	27,9	23,1	19,1	-4,0	-8,8	52,3
İşlerinizin geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-22,9	-19,2	-20,5	-1,3	2,4	-34,5
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	3,3	-1,7	-6,0	-4,3	-9,3	1,7

* Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir. Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-5. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları*(Ağustos 2017'ye göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 2018	Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 2018
Yunanistan	23,3	19,7	Macaristan	1,0	11,6
İngiltere	18,7	14,5	Portekiz	0,9	1,3
Litvanya	9,5	9,9	Slovakya	0,5	20,2
Danimarka	5,3	4,7	Polonya	0,0	4,9
Karadağ	4,6	19,7	İsveç	0,0	14,4
AB-28	4,2	4,8	Romanya	-0,6	3,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	3,8	9,6	İtalya	-0,8	7,2
Fransa	2,5	-1,3	Bulgaristan	-1,0	15,2
Belçika	2,4	-6,4	Makedonya Cumhuriyeti	-4,1	2,3
Türkiye	2,3	-14,2	Hollanda	-4,3	6,7
Almanya	1,9	-4,6	Çek Cumhuriyeti	-4,3	18,4
İspanya	1,9	11,0	Malta	-5,4	11,1
Sırbistan	1,9	12,5	Avusturya	-6,1	-12,6
Estonya	1,3	10,8	Finlandiya	-6,3	15,0
Euro Bölgesi-19	1,3	1,7	Slovenya	-6,8	10,6
Letonya	1,1	6,7	Hırvatistan	-7,6	11,0

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

KONYA HİZMETLER SEKTÖRÜ-NÜN ÇALIŞAN SAYISI BEKLENTİSİ DÜŞTÜ

Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi, geçen aya ve geçen yılın aynı ayına göre düştü. Önümüzdeki 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisi Temmuz 2018'e ve Ağustos 2017'ye göre düştü. Konya hizmetler sektörünün önümüzdeki dönemde hizmetlere olan talep beklentisi, Türkiye genelinden daha yüksek bir değer aldı. Önümüzdeki 3 ayda çalışan sayısı beklentisinde ve fiyat beklentisinde geçen aya göre düşüş gözlemlendi.

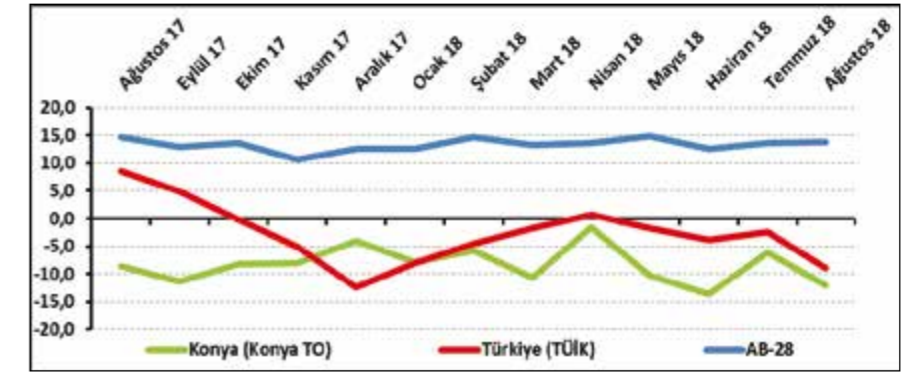
Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen aya ve geçen yıla göre düştü:

Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen aya göre 5,8 puan, geçen yıla göre 3,5 puan düşerek -12 puan değerini aldı. Türkiye genelini temsil eden Hizmetler Sektörü Güven Endeksi ise Ağustos 2018'de geçen aya göre 6,5 puan, geçen yıla göre 17,6 puan düşerek -9 puan değerini aldı. Buna karşın AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi Ağustos 2018'de bir önceki aya göre 0,2 puan yükselirken, geçen yılın aynı dönemine göre 0,8 puan düşerek 13,8 puan değerini aldı. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi, Ağustos ayında Türkiye genelinden daha kötü performans sergiledi. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksinin geçen aya göre düşmesinde gelecek 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisindeki düşüş etkili oldu.

Konya hizmetler sektörünün yüzde 27,7'si önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere olan talep beklentisinin denge

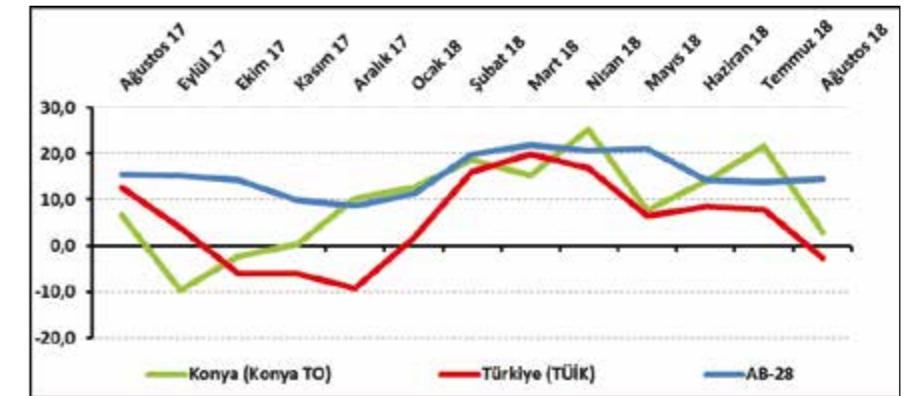
Şekil-1. Hizmetler Sektörü Güven Endeksi karşılaştırması* (Ağustos 2017 – Ağustos 2018)

Tablo-1. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	6,4	7,3	3,6	5,8	1,3	-6,1	1,8	-8,8	-12,0	-6,0	4,2	5,8
2016	-6,3	-3,3	-1,7	-1,7	-8,6	-4,8	-2,0	-9,4	-4,1	-11,5	-10,7	-20,7
2017	-20,0	-12,7	-8,0	0,0	-1,2	1,7	3,2	-8,5	-11,3	-8,3	-8,0	-4,0
2018	-7,9	-5,7	-10,7	-1,6	-10,3	-13,7	-6,2	-12,0				

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı - %azaldı) (Ağustos 2017 – Ağustos 2018)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı - %azaldı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	34,7	38,0	25,7	24,7	26,3	5,0	28,7	6,3	8,7	22,7	46,3	35,3
2016	20,7	33,0	35,3	35,3	23,7	29,7	23,0	28,1	21,3	8,0	2,7	2,0
2017	7,0	19,4	27,7	36,3	19,7	22,7	29,7	6,7	-9,7	-2,3	0,3	10,3
2018	12,7	18,7	15,3	25,3	7,7	14,0	21,7	3,0				

değeri Ağustos 2018'de bir önceki aya göre 18,7 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 3,7 puan düşerek 3 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere olan talep beklentisi bir önceki aya göre Konya ve Türkiye genelinde düşerken, AB-28'de yükseldi. Ağustos ayında Konya, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Ağustos 2018'de Konya'da hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 27,7'si önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, yüzde 24,7'si talepte düşme beklentilerini ifade etti.

Ağustos ayının lideri ulaştırma hizmetleri sektörü oldu:

Ağustos ayında Konya'da hizmetler

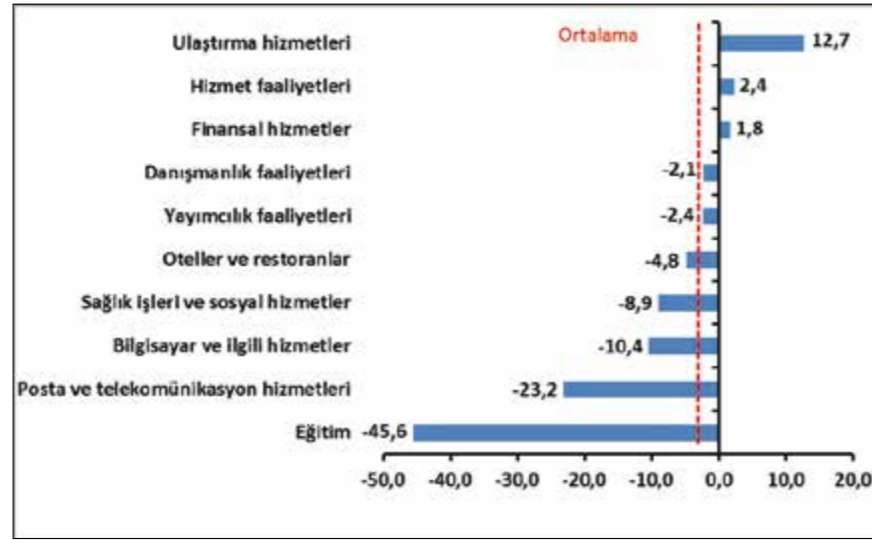
sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, "ulaştırma hizmetleri" sektörünün en iyi performans gösteren sektör olduğu görüldü. Bu sektörü "hizmet faaliyetleri" ve "finansal hizmetler" sektörleri takip etti. Bu sektörlerde geçen yıla göre artış yaşandı. "Danışmanlık faaliyetleri", "yayımcılık faaliyetleri", "oteller ve restoranlar", "sağlık işleri ve sosyal hizmetler", "bilgisayar ve ilgili hizmetler", "posta ve telekomünikasyon hizmetleri" ve "eğitim" sektörleri geçen yıla göre düşüş yaşanan sektörler oldu. Endeks değerine göre bir önceki yıla göre gözlenen azalmanın en yüksek olduğu sektör "eğitim" sektörü oldu.

Firmaların yüzde 29,7'si finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

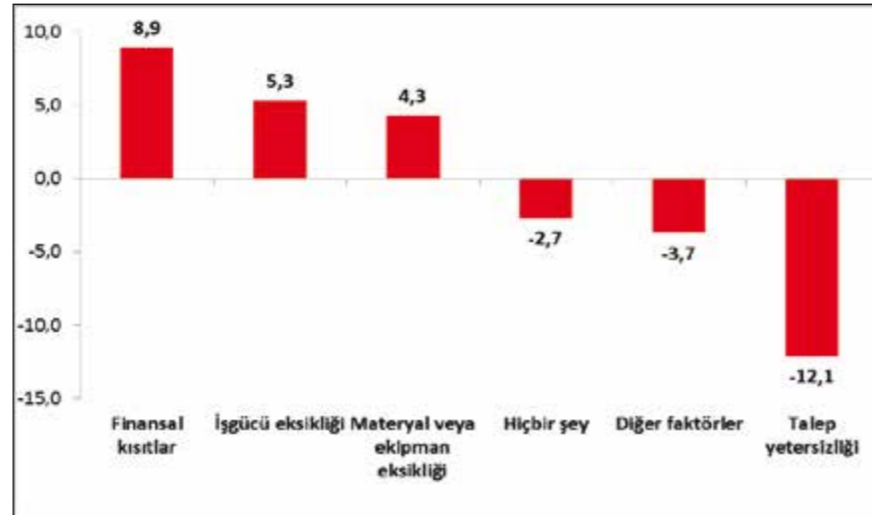
Konya'da hizmetler sektöründe faaliyetleri kısıtlayan faktörlerin geçen yıla göre değişimleri incelendiğinde finansal kısıtlardan, işgücü eksikliğinden ve materyal veya ekipman eksikliğinden şikâyet edenlerin oranında geçen yıla göre artış yaşanmıştır. Diğer faktörlerden, talep yetersizliğinden şikâyet edenlerin oranında ve faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını söyleyenlerin oranında ise geçen yıla göre düşüş yaşanmıştır.

Ağustos ayında hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 29,7'si faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin finansal kısıtlar olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 24,3'ü talep yetersizliğinin, yüzde 11,3'ü diğer faktörlerin, yüzde 10'u işgücü eksikliğinin ve yüzde 6,7'si materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 18 olmuştur.

Şekil-3. Alt sektörler bazında endeksin Ağustos 2018'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

Şekil-4. Faaliyetleri kısıtlayan temel etkenlerin Ağustos 2018'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	Konya (Konya T0) 08/2017	Konya (Konya T0) 07/2018	Konya (Konya T0) 08/2018	Bir önceki aya göre değişim 08/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2018	Türkiye (TÜİK) 08/2018
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-20,1	-23,0	-22,0	1,0	-1,9	-11,6
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	-12,0	-17,3	-17,0	0,3	-5,0	-12,8
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	6,7	21,7	3,0	-18,7	-3,7	-2,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-14,0	-4,3	-8,4	-4,1	5,6	-12,3
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	1,3	5,7	0,0	-5,7	-1,3	-6,2
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	6,7	25,0	21,7	-3,3	15,0	15,0
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-21,5	-17,0	-12,7	4,3	8,8	

Konya hizmetler sektörü, gelecek döneme ilişkin göstergelerde Türkiye genelinden daha yüksek:

Konya ve Türkiye, Hizmetler Sektörü Güven Endeksi Anketi soruları bazında karşılaştırıldığında, ağustos ayında Konya'nın gelecek döneme ilişkin tüm göstergelerde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Geçtiğimiz üç ayda "işlerin durumu", "hizmetlere olan talep" ve geçen yılın aynı dönemine göre "iş hacmi" göstergelerinde geçen aya göre artış yaşanırken, diğer tüm göstergelerde geçen aya göre düşüş yaşandı.

Ağustos ayında hizmetler sektöründe AB, Türkiye'ye göre daha iyi performans sergiledi:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Hizmetler Sektörü Güven Endeksi değerlerine bakıldığında, Makedonya'nın geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü.

Tablo-4. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Hizmetler Sektörü Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ağustos 2017'ye göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2017'ye göre Hizmetler Sektörü Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 18
Makedonya	12,7	24,9
Litvanya	12,0	31,9
Bulgaristan	8,3	22,1
Polonya	4,6	6,2
Almanya	3,9	23,4
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	3,8	24,4
Malta	1,6	40,3
Portekiz	1,3	19,2
Çek Cumhuriyeti	1,2	38,0
Belçika	0,3	13,4
Danimarka	0,3	11,8
Hollanda	0,2	13,2
Avusturya	0,1	24,0
Sırbistan	-0,3	12,5
Slovenya	-0,4	25,6
Euro Bölgesi-19	-0,5	15,9

Makedonya'yı; Litvanya, Bulgaristan, Polonya ve Almanya takip etti. Geçen yıla göre en fazla düşüş ise Türkiye'de yaşandı. Türkiye'yi, Slovakya ve

Yunanistan takip etti. Türkiye Hizmetler Sektörü Güven Endeksi, geçen yıla göre AB-28 ve Euro bölgesine kıyasla daha kötü performans sergiledi.

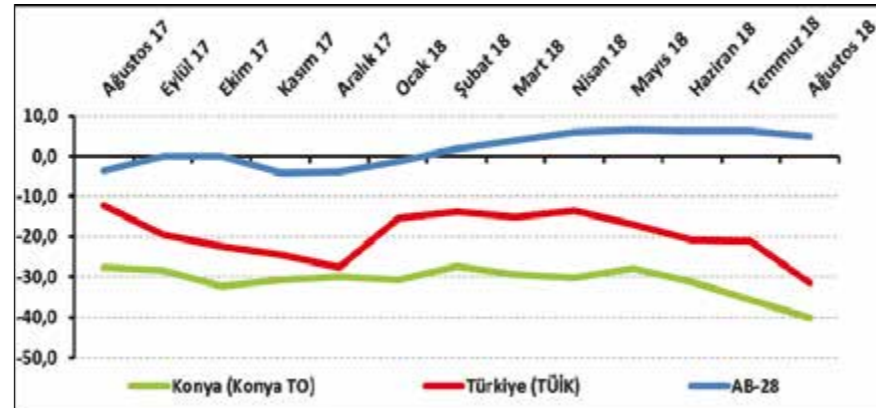
KONYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
GÜVEN ENDEKSİKONYA İNŞAAT SEKTÖRÜNÜN
ÇALIŞAN SAYISI BEKLENTİSİ
DÜŞTÜ

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre ve geçen aya göre düştü. Mevcut siparişler ise; Ağustos 2017'ye ve Temmuz 2018'e göre düştü. Konya inşaat sektörünün önümüzdeki dönem işlere olan talep beklentisinde, fiyat beklentisinde ve çalışan sayısı beklentisinde geçen aya göre düşüş gözlemlendi.

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi geçen aya ve geçen yıla göre düştü:

Konya İnşaat Sektörü Güven En-

Şekil-1. İnşaat Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Ağustos 2017 – Ağustos 2018)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-1. Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-16,3	-8,3	-14,0	-14,0	-15,8	-20,5	-26,3	-24,0	-28,0	-37,0	-24,6	-30,0
2016	-25,3	-19,5	-21,3	-22,8	-23,5	-18,5	-23,5	-23,0	-29,5	-29,0	-28,5	-24,8
2017	-26,0	-19,0	-23,0	-21,8	-18,2	-19,5	-23,8	-27,5	-28,5	-32,3	-30,8	-29,9
2018	-30,6	-27,3	-29,5	-30,1	-27,8	-31,3	-35,6	-40,0				

deksi, Ağustos 2018'de geçen aya ve geçen yılın aynı dönemine göre düştü. Endeks değeri, geçen yılın aynı dönemine göre 12,5 puan, geçen aya göre 4,4 puan düştü ve -40 puan değerini aldı. Ağustos 2018'de Türkiye genelini temsil eden inşaat sektörü güven endeksi -31,5 puan, AB-28'i temsil eden güven endeksi ise 4,9 puan değerini aldı. Ağustos ayında inşaat sektörü güven endeksi, geçen aya göre Konya'da, Türkiye genelinde ve AB-28'de düştü. Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi, ağustos ayında Türkiye genelinden daha kötü performans sergiledi.

Konya'da inşaat sektörünün
yüzde 52,5'i mevcut siparişlerin
normal seviyede olduğunu ifade etti:

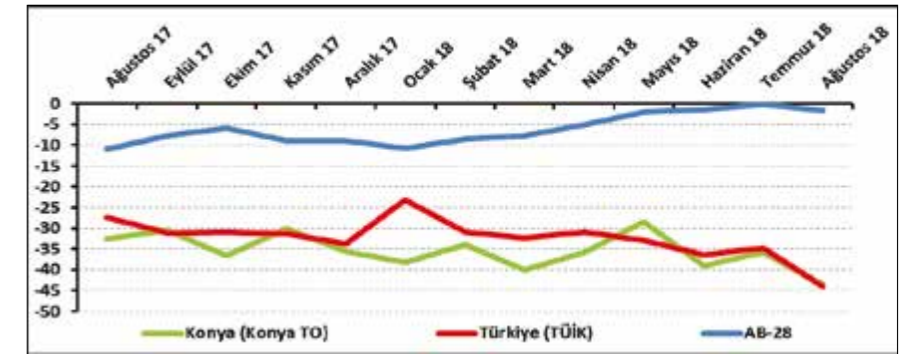
Mevcut sipariş durumunun denge değeri, bir önceki aya ve geçen yılın aynı dönemine göre düştü. Böylelikle söz konusu değer, Ağustos 2018'de -43,5 puan değerini almış oldu.

Ağustos 2018'de Konya'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 2'si mevcut siparişlerinin normalin üzerinde olduğunu belirtirken, yüzde 45,5'i normalin altında olduğunu ifade etti. Mevcut siparişlerinin normal seviyede olduğunu belirtenlerin oranı ise yüzde 52,5 oldu.

Mevcut siparişlerin durumu geçen yıla göre Konya ve Türkiye genelinde düşerken, AB-28'de yükseldi. Konya inşaat sektöründeki mevcut siparişlerin denge değeri, ağustos ayında Türkiye genelinden daha iyi performans gösterdi.

Konya'da gelecek dönemdeki
istihdam beklentisi geçen aya
göre düştü:

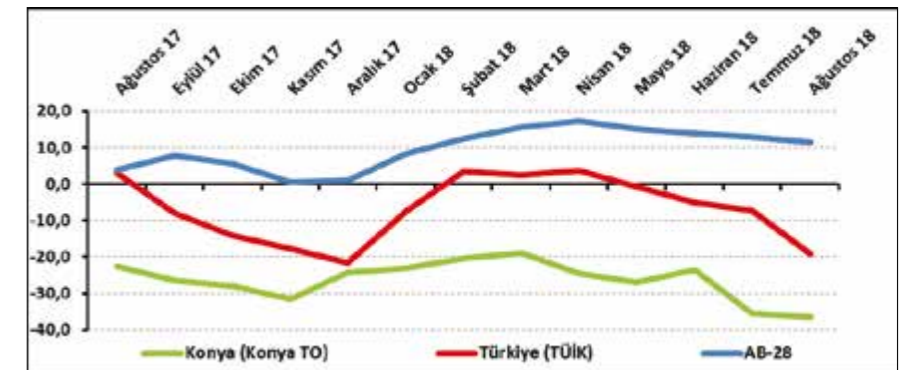
Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı

Şekil-2. Mevcut siparişlerin durumu* (%normalin üzeri – %normalin altı)
(Ağustos 2017 – Ağustos 2018)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-2. Mevcut siparişlerin durumu* (%normalin üzeri – %normalin altı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-32,0	-28,0	-28,5	-26,5	-26,5	-30,0	-37,0	-29,5	-31,0	-43,5	-33,7	-35,0
2016	-37,0	-34,5	-34,5	-35,5	-35,0	-35,0	-36,0	-34,0	-38,5	-38,5	-35,0	-34,5
2017	-37,5	-34,0	-38,0	-39,0	-29,4	-30,5	-31,0	-32,5	-30,5	-36,5	-30,0	-35,5
2018	-38,2	-34,0	-40,0	-35,7	-28,5	-39,0	-35,7	-43,5				

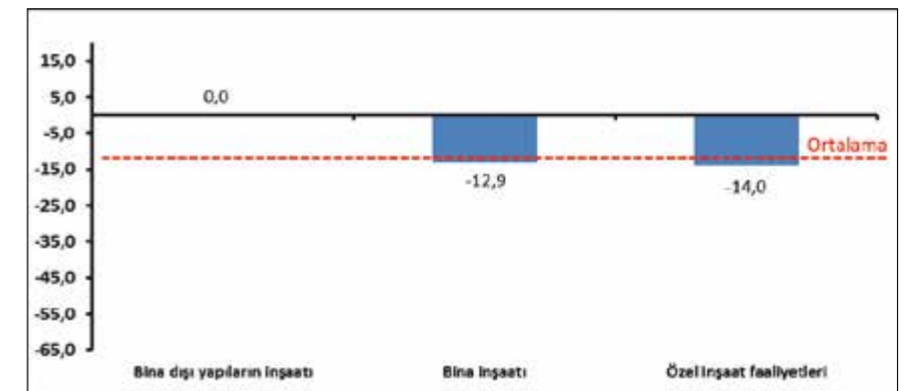
Şekil-3. Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi* (%arttı – %azaldı)
(Ağustos 2017 – Ağustos 2018)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tablo-3. Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi* (%arttı – %azaldı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-0,5	11,5	0,5	-1,5	-5,0	-11,0	-15,5	-18,5	-26,0	-30,5	-15,6	-25,0
2016	-13,5	-4,5	-8,0	-10,0	-12,0	-2,0	-11,0	-12,0	-20,5	-19,5	-22,0	-15,0
2017	-14,5	-4,0	-8,0	-4,5	-7,0	-8,5	-16,5	-22,5	-26,5	-28,0	-31,5	-24,2
2018	-23,0	-20,5	-19,0	-24,5	-27,0	-23,6	-35,5	-36,5				

Şekil-4. Alt sektörler bazında endeksin Ağustos 2018'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

beklentisi Ağustos 2018'de bir önceki aya göre 1 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 14 puan düştü. Böylelikle istihdam beklentisinin denge değeri -36,5 puan oldu.

Ağustos 2018'de, Konya'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 3'ü önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısında artış beklerken, çalışan sayısında düşüş bekleyenlerin oranı yüzde 39,5 oldu.

Çalışan sayısı beklentisi geçen yılın aynı dönemine göre Konya ve Türkiye genelinde düşerken, AB-28'de yükseldi. Konya inşaat sektöründe önümüzdeki döneme ilişkin istihdam beklentisi, ağustos ayında Türkiye genelinden daha kötü performans sergiledi.

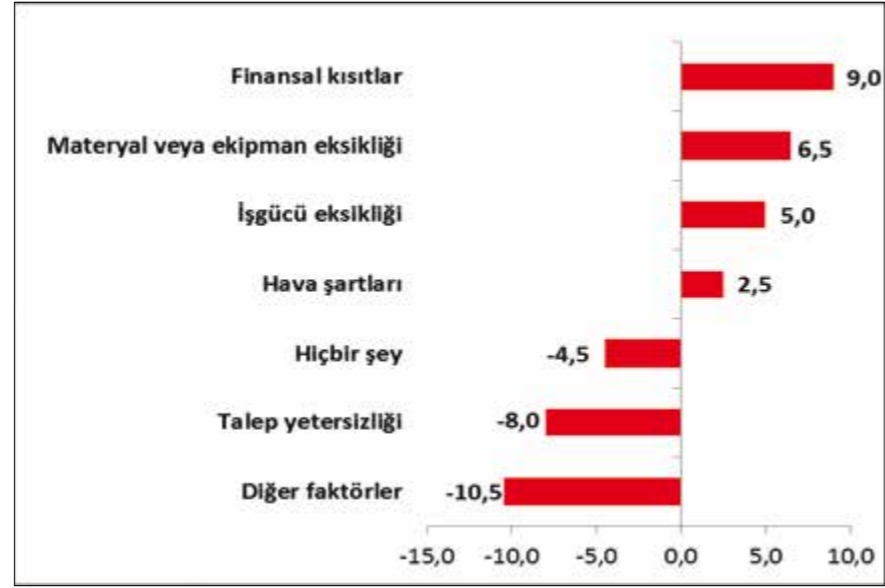
Ağustos ayında en fazla düşüş özel inşaat faaliyetleri sektöründe oldu:

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi alt sektörler itibarıyla incelendiğinde, Ağustos 2018'de geçen yılın aynı dönemine göre "bina dışı yapıların inşaatı" sektöründe değişim olmadığı, "bina inşaatı" ve "özel inşaat faaliyetleri" sektörlerinde düşüş olduğu gözlemlenmiştir. "Özel inşaat faaliyetleri" sektöründe gözlenen düşüş ortalama düşüşün üzerinde gerçekleşirken, "bina inşaatı" sektöründeki düşüş ortalama düşüşün altında gerçekleşmiştir.

Firmaların yüzde 30'u talep yetersizliğinin faaliyetlerini kısıtladığını söylüyor:

Konya'da inşaat sektöründe faaliyetleri kısıtlayan faktörlerin geçen yıla göre değişimi incelendiğinde Ağustos 2018'de finansal kısıtlardan, materyal veya ekipman eksikliğinden, işgücü eksikliğinden ve hava şartlarından şikayet edenlerin oranında geçen yıla göre artış yaşandığı görülmüştür. Talep yetersizliği ve diğer faktörler gibi unsurlardan şikayet edenlerin oranında ve faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şey olmadığını söyleyenlerin oranında

Şekil-5. İnşaat faaliyetlerini kısıtlayan temel etkenlerin Ağustos 2018'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

ise geçen yıla göre düşüş yaşanmıştır. Faaliyetleri kısıtlayan faktörler dile getirilme sıklığına göre ele alındığında Ağustos 2018'de firmaların, en çok talep yetersizliğinden şikayet ettiği görülmüştür. Bu dönemde talep yetersizliğinden şikayet eden firmaların toplam içindeki payı yüzde 29,5'tir. Dile getirilen diğer kısıtların yüzdesel dağılımları sırasıyla şöyledir: finansal kısıtlar (yüzde 21,5), materyal veya ekipman eksikliği (yüzde 20), hava şartları (15,5), işgücü eksikliği (yüzde 11,5). Firmaların yüzde 2'si ise faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şey olmadığını belirtmiştir.

Konya inşaat sektörünün mevcut sipariş durumu, Türkiye genelinden daha yüksek:

Konya ve Türkiye İnşaat Sektörü Güven Endeksi Anketi sorular bazında karşılaştırıldığında, Konya'nın "mevcut sipariş durumu" göstergesinde Türkiye'ye kıyasla daha iyi bir performans sergilediği görülmüştür. Konya inşaat sektörü alt göstergeler itibarıyla incelendiğinde "geçen yılın aynı dönemine göre iş hacmi" göstergesinde bir önceki aya ve bir önceki yılın aynı ayına göre artış olduğu gözlemlenmiştir. Diğer tüm göstergelerde düşüş yaşanmıştır.

Macaristan, 1 yılda inşaat sektörü güven endeksini en fazla artıran ülke oldu:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin inşaat sektörü güven endeksi değerlerine bakıldığında, Macaristan'ın geçen yılın aynı ayına göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. Macaristan'ı; Finlandiya, İspanya, Çek Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi takip etti. Geçen yıla göre en fazla düşüş ise Türkiye'de yaşandı. Türkiye, geçen yıla göre Euro Bölgesi ve AB-28'e kıyasla daha kötü performans sergiledi.

Tablo-4. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	Konya (Konya TO) 08/2017	Konya (Konya TO) 07/2018	Konya (Konya TO) 08/2018	Bir önceki aya göre değişim 08/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2018	Türkiye (TÜİK) 08/2018
Geçtiğimiz üç ayda inşaat (yapma) faaliyetleriniz nasıl değişti?	-27,5	-28,5	-38,5	-10,0	-11,0	-19,8
Mevcut siparişlerinizin (mevsim normallerine göre) ne durumda olduğunu düşünüyorsunuz?	-32,5	-35,7	-43,5	-7,8	-11,0	-44,0
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-22,5	-35,5	-36,5	-1,0	-14,0	-19,1
Gelecek üç ayda satış fiyatlarınızın ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-16,0	-24,5	-25,5	-1,0	-9,5	3,1
Gelecek üç ayda şirketinizin yaptığı işlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-18,5	-27,0	-30,5	-3,5	-12,0	
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-24,5	-31,5	-35,5	-4,0	-11,0	
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde nasıl bir gelişme oldu?	-38,5	-39,0	-36,5	2,5	2,0	

Tablo-5. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin İnşaat Sektörü Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ağustos 2017'ye göre)

Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2017'ye göre İnşaat Sektörü Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 18	Ülkeler/ (Puan)	Ağustos 2017'ye göre İnşaat Sektörü Güven Endeksi'ndeki Değişim	Ağustos 18
Macaristan	18,1	32,3	Avusturya	6,2	22,3
Finlandiya	17,0	13,5	Portekiz	5,9	-12,4
İspanya	14,4	-18,1	Almanya	5,9	22,9
Çek Cumhuriyeti	13,6	-1,6	Polonya	5,2	-5,8
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	13,5	-12,2	Slovenya	4,0	25,7
İngiltere	11,3	-6,0	Bulgaristan	3,8	-7,8
Fransa	11,2	9,9	Romanya	3,4	-3,5
Letonya	10,6	2,5	Karadağ	3,3	0,0
Belçika	9,0	2,9	Malta	3,0	25,1
Euro Bölgesi-19	8,9	7,5	Danimarka	2,8	3,6
Hırvatistan	8,6	13,1	Makedonya	2,5	-5,5
Litvanya	8,6	-10,4	Lüksemburg	1,7	19,0
AB-28	8,5	4,9	Yunanistan	1,6	-51,7
Hollanda	7,4	35,0	Slovakya	1,0	2,5
İtalya	7,1	-8,0	Estonya	-5,9	13,5
Sırbistan	7,0	4,6	İsveç	-9,5	25,0
			Türkiye	-19,3	-31,5

KONYA'DA SİGORTALI ÇALIŞAN SAYISI 316 BİN OLDU:

Konya İstihdam İzleme Bülteni; SGK verilerine göre "sigortalı ücretli çalışan sayısı, işyeri, esnaf, çiftçi ve kamu çalışan sayılarına" yer vermektedir. Mayıs 2018 verilerine göre Konya'da bir yılda sigortalı ücretli çalışan sayısı 12 bin artarak 316 bin oldu.

Konya'da, istihdam 1 yılda 12 bin arttı:

SGK verilerine göre Mayıs 2018'de sigortalı ücretli (4/a) çalışanların sayısı Türkiye genelinde 14 milyon 729 bin, Konya'da ise 316 bin olmuştur.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e sigortalı ücretli çalışan sayısı Türkiye'de 624 bin

(yüzde 4,4), Konya'da 12 bin (yüzde 3,9) artmıştır.

Konya, Mayıs 2018 verilerine göre son bir yılda sigortalı ücretli çalışan sayısı artışına katkıda bulunan iller arasında 13'üncü sırada yer almıştır.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e sigortalı ücretli çalışan sayısı değişiminde Konya, yüzde 3,9'luk artış oranı ile 81 il arasında 52'nci sıradadır. Konya, mayıs ayında sigortalı ücretli çalışan sayısı en fazla olan iller arasında 7'nci sıradadır. Son bir yıldaki artış oranında ise sigortalı ücretli çalışan sayısı en fazla olan 15 il arasında 10'uncu sırada yer almaktadır.

Konya'da 1 yılda kadın istihdamı 62 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2018'de sigortalı ücretli (4/a) kadın çalışan sayısı Türkiye genelinde 4 milyon 179 bin, Konya'da ise 62 bin olmuştur. Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı Türkiye'de 354 bin (yüzde 9,2), Konya'da 78 (yüzde 0,1) artmıştır. Toplam istihdam içerisinde kadın istihdamının payı Mayıs 2017'de yüzde 20,5 iken bu oranın Mayıs 2018'de yüzde 19,7'ye gerilediği görülmektedir.

Konya, Mayıs 2018 verilerine göre son bir yılda sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı artışına katkıda bulunan iller arasında 66'nci sırada yer almıştır.

Tablo 1. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı (Mayıs 2017'ye göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2017	303.837	14.105.505
Mayıs 2018	315.643	14.729.306
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Fark)	11.806	623.801
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Artış, %)	3,9	4,4
Mayıs 2018 - Mayıs 2016 (Artış, %)	4,5	7,5
Mayıs 2018 - Mayıs 2015 (Artış, %)	7,1	8,4
Mayıs 2018 - Mayıs 2014 (Artış, %)	15,3	14,0
Mayıs 2018 - Mayıs 2013 (Artış, %)	20,5	20,6

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 2. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı (Mayıs 2017'ye göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye	Konya'daki Kadın İstihdamının Konya'daki Toplam İstihdama Oranı (%)
Mayıs 2017	62.183	3.825.691	20,5
Mayıs 2018	62.261	4.179.208	19,7
	8.222	433.076	
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Fark)	78	353.517	
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Artış, %)	0,1	9,2	
Mayıs 2018 - Mayıs 2016 (Artış, %)	11,0	7,6	
Mayıs 2018 - Mayıs 2015 (Artış, %)	20,6	13,2	
Mayıs 2018 - Mayıs 2014 (Artış, %)	38,3	23,9	
Mayıs 2018 - Mayıs 2013 (Artış, %)	48,8	34,1	

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı değişiminde Konya, yüzde 0,1'lik artış oranı ile 81 il arasında 66'nci sıradadır. Konya, mayıs ayında sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en fazla olan iller arasında 13'üncü sıradadır.

Konya'da 1 yılda işyeri sayısı 2 bin arttı:

Mayıs 2018'de işyeri sayısı Türkiye genelinde 1 milyon 889 bin olurken, Konya'da 46 bin olmuştur. Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e işyeri sayısındaki artış, Türkiye'de 104 bin (yüzde 5,9), Konya'da ise 2 bin (yüzde 4,4) olmuştur. Son beş yılda Türkiye'deki işyeri sayısı yüzde 19,5, Konya'da yüzde 18,8 artmıştır.

Konya, Mayıs 2018 verilerine göre son bir yılda işyeri sayısı artışına katkıda bulunan iller arasında 9'uncu sırada yer almıştır.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e işyeri sayısı değişiminde Konya, yüzde 4,4'lük artış ile 81 il arasında 65'inci sıradadır. Konya, mayıs ayında işyeri sayısı en fazla olan iller arasında 7'nci sırada bulunmaktadır. Son bir yıldaki artış oranında ise işyeri sayısı en fazla olan 15 il arasında 14'üncü sırada yer almaktadır.

Konya'da kayıtlı esnaf sayısı 2 bin arttı:

SGK verilerine göre Mayıs 2018'de kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf (4/b) sayısı Türkiye genelinde 2 milyon 94 bin olurken, Konya'da 62 bin olmuştur.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e kayıtlı esnaf sayısında, Türkiye'de 52 bin (yüzde 2,6), Konya'da ise 2 bin (yüzde 2,8) artış olmuştur. Son beş yılda Türkiye'deki kayıtlı esnaf sayısı yüzde 6,9, Konya'da yüzde 9,3 artmıştır.

Konya, Mayıs 2018 verilerine göre son bir yılda kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı artışına katkıda bulunan iller arasında 8'inci sırada yer almıştır.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı değişiminde Konya, yüzde 2,8'lik artış ile 81 il arasında 49'uncu sıradadır. Konya, mayıs ayında kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı en fazla olan iller arasında 6'nci sırada yer almıştır. Son bir yıldaki artış oranında ise esnaf sayısı en fazla olan 15 il arasında 7'nci sırada yer almaktadır.

Tablo 2. İşyeri Sayısı (4/a) (Mayıs 2017'ye göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2017	44.394	1.784.192
Mayıs 2018	46.342	1.888.635
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Fark)	1.948	104.443
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Artış, %)	4,4	5,9
Mayıs 2018 - Mayıs 2016 (Artış, %)	7,8	8,1
Mayıs 2018 - Mayıs 2015 (Artış, %)	11,5	10,0
Mayıs 2018 - Mayıs 2014 (Artış, %)	16,5	15,4
Mayıs 2018 - Mayıs 2013 (Artış, %)	18,8	19,5

*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 4. Kayıtlı Çiftçi (Tarım) (4/b) Sayısı (Mayıs 2017'ye göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2017	42.411	729.891
Mayıs 2018	40.962	709.685
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Fark)	-1.449	-20.206
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Artış, %)	-3,4	-2,8
Mayıs 2018 - Mayıs 2016 (Artış, %)	-2,6	-3,9
Mayıs 2018 - Mayıs 2015 (Artış, %)	-13,7	-16,3
Mayıs 2018 - Mayıs 2014 (Artış, %)	-19,3	-23,5
Mayıs 2018 - Mayıs 2013 (Artış, %)	-26,4	-30,6

*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Konya'da çiftçi sayısı 41 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2018'de tarım kapsamında çalışan kayıtlı çiftçi (4/b) sayısı Türkiye genelinde 710 bin, Konya'da ise 41 bin olmuştur. Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e kayıtlı çiftçi sayısı Türkiye'de 20 bin (yüzde 2,8), Konya'da bin (yüzde 3,4) azalmıştır. Son beş yılda Türkiye'de kayıtlı çiftçi sayısı yüzde 30,6 oranında, Konya'da ise yüzde 26,4 oranında azalmıştır. Konya, mayıs ayında kayıtlı çiftçi sayısı en fazla olan iller arasında 41 bin çiftçi ile ilk sırada yer almıştır. Konya'da kayıtlı çiftçiler Mayıs 2018 verilerine göre Türkiye genelindeki kayıtlı çiftçilerin yüzde 5,8'ini oluşturmaktadır.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e kayıtlı çiftçi sayısı değişiminde Konya, yüzde 3,4'lik azalış ile 81 il arasında 52'nci sırada yer almıştır.

Tablo 3. Kayıtlı Esnaf (Kendi Hesabına Çalışan) (4/b) Sayısı (Mayıs 2017'ye göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2017	60.554	2.041.743
Mayıs 2018	62.238	2.094.008
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Fark)	1.684	52.265
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Artış, %)	2,8	2,6
Mayıs 2018 - Mayıs 2016 (Artış, %)	7,3	7,7
Mayıs 2018 - Mayıs 2015 (Artış, %)	5,9	3,3
Mayıs 2018 - Mayıs 2014 (Artış, %)	12,4	9,9
Mayıs 2018 - Mayıs 2013 (Artış, %)	9,3	6,9

*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 5. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı (Mayıs 2017'ye göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2017	76.236	2.970.555
Mayıs 2018	76.919	3.014.740
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Fark)	683	44.185
Mayıs 2018 - Mayıs 2017 (Artış, %)	0,9	1,5
Mayıs 2018 - Mayıs 2016 (Artış, %)	-3,3	-1,6
Mayıs 2018 - Mayıs 2015 (Artış, %)	2,9	2,9
Mayıs 2018 - Mayıs 2014 (Artış, %)	8,0	5,8
Mayıs 2018 - Mayıs 2013 (Artış, %)	15,4	13,7

*Mevsimsellikten arındırılmış rakamlar
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Konya'da kamu çalışan sayısı 77 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2018'de kamu çalışanlarının (4/c) sayısı Türkiye genelinde 3 milyon 15 bin olurken, Konya'da 77 bin olmuştur.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e kamu çalışanı sayısı Türkiye'de 44 bin (yüzde 1,5), Konya'da 683 (yüzde 0,9) artmıştır. Son beş yılda Türkiye'de kamu çalışanı sayısı yüzde 13,7 oranında, Konya'da ise yüzde 15,4 oranında artmıştır.

Mayıs 2017'den Mayıs 2018'e kamu çalışanı sayısı değişiminde Konya, yüzde 0,9'luk artış ile 81 il arasında 42'nci sıradadır. Türkiye genelinde kamu çalışanı sayısı en fazla olan iller arasında Konya 5'inci sıradadır. Son bir yıldaki artış oranında kamu çalışanı sayısı en fazla olan 15 il arasında 9'uncu sırada yer almaktadır.

Konya Ticaret Odası (KTO) tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'ndan ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'nden alınan verilere dayalı olarak hazırlanan "Konya Dış Ticaret Bülteni" ile Konya'nın dış ticaret durumu güncel veriler ışığında analiz edilmekte ve Konya ile Türkiye'nin dış ticareti arasında bir kıyaslama yapmak mümkün olmaktadır.

Konya'nın ihracatı geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

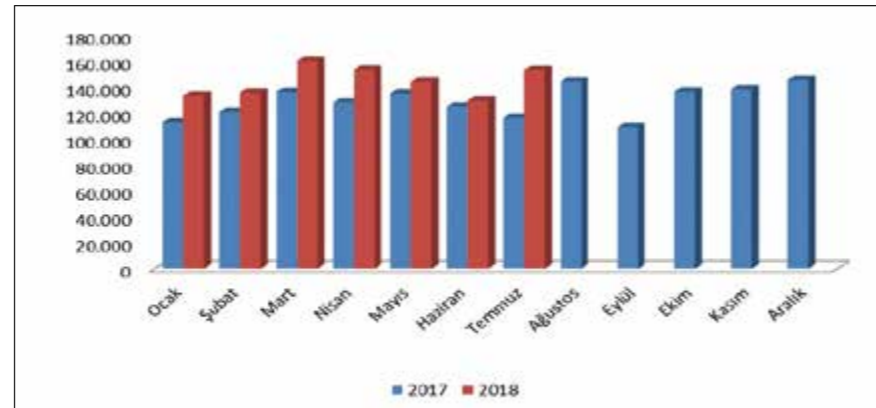
Konya'da ihracat 2018 Haziran ayında 129,9 milyon dolar seviyesinde iken Temmuz ayında bir önceki aya kıyasla yaklaşık 23,5 milyon dolar, bir önceki yılın aynı ayına kıyasla ise 36,8 milyon dolar artarak 153,4 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Türkiye'nin Temmuz 2018 ihracatı ise 14,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Tablo-1: Aylara Göre Konya'nın İhracatı (2017-2018) (1000\$)

İhracat (1000 \$)												
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	113.252	120.963	136.395	128.515	135.365	125.111	116.575	144.595	109.672	136.723	138.588	145.882
2018	133.606	136.000	160.299	153.777	144.415	129.892	153.390					

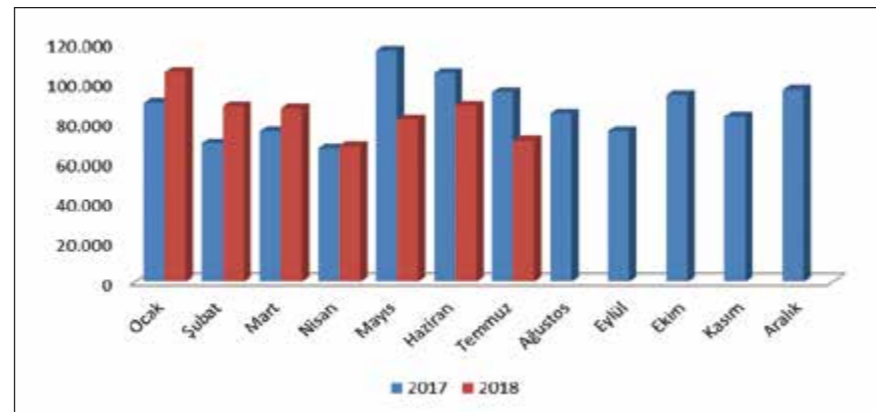
Kaynak: TÜİK

Şekil-1: Aylara Göre Konya'nın İhracatı 2017-2018 (1000\$)

Kaynak: TÜİK

Şekil-2: Aylara Göre Konya'nın İthalatı 2017-2018 (1000\$)

Kaynak: TÜİK

Tablo-2: Aylara Göre Konya'nın İthalatı (2017-2018) (1000\$)

İthalat (1000 \$)												
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	89.673	69.288	75.503	66.743	115.832	104.547	94.999	84.338	75.521	93.572	82.638	96.203
2018	105.055	88.026	86.942	68.049	81.348	88.266	70.722					

Kaynak: TÜİK

Konya'nın ithalatı geçen aya ve geçen yıla göre azaldı:

Haziran 2018'de 88,3 milyon dolar seviyesinde olan ithalat rakamları, Temmuz 2018'de bir önceki aya göre yüzde 19,9, geçen yılın aynı ayına göre de yüzde 25,6 azalarak 70,7 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Türkiye ithalat rakamlarına bakıldığında ise Temmuz 2018'de bir önceki aya göre 1,6 milyar dolarlık bir artış olduğu ve ithalatın 20,1 milyar dolar seviyesine yükseldiği görülmektedir. 2018 Temmuz ayı itibarıyla Konya'nın Türkiye'nin toplam ihracat ve ithalatından aldığı pay sırasıyla, yüzde 1,09 ve yüzde 0,35 olarak gerçekleşmiştir. Konya'nın Temmuz 2018'deki 224 milyon dolarlık dış ticaret hacmi ise Türkiye'nin toplam dış ticaret hacminin yüzde 0,66'sını oluşturmaktadır. Türkiye 2018 Temmuz ayı itibarıyla 6 milyar dolarlık dış ticaret açığı verirken, Konya 83 milyon dolarlık dış ticaret fazlası vermiştir. Temmuz ayında Türkiye için ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 70 iken Konya için bu oran yüzde 217 olmuştur. Konya'nın Temmuz ayı ihracatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31,6 artarken, Türkiye'nin ihracatı aynı dönemde yüzde 11,6 artmıştır. Öte yandan Konya'nın Temmuz ayı ithalatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25,6 azalırken, Türkiye'nin Temmuz ayı ithalatı yüzde 6,7 azalmıştır. Konya'nın dış ticaret verilerine göre, bir önceki aya oranla 2018 Temmuz ayı ithalatında yüzde 19,9'luk bir azalma gözlenirken, ihracatında yüzde 18,1'lik bir artış gözlenmiştir. Türkiye'nin bir önceki aya oranla 2018 Temmuz ayı ithalatında yüzde 8,7'lik bir artış gözlenirken,

Tablo-3: Türkiye - Konya Karşılaştırmalı Dış Ticaret İstatistikleri - 2018 Temmuz (milyon \$)

	İhracat (milyon \$)	İthalat (milyon \$)	Dış Ticaret Dengesi (milyon \$)	Dış Ticaret Hacmi (milyon \$)	İhracatın İthalata Karşılama Oranı (%)	İhracat (Aralık; 2016-2017) Fark (%)	İthalat (Aralık; 2016-2017) Fark (%)
Türkiye	14.077	20.059	-5.982	34.136	70%	11,6%	-6,7%
Konya	153	71	83	224	217%	31,6%	-25,6%

Kaynak: TÜİK

Tablo-4: İhracatın Sektörel Dağılımı (Temmuz; 2017-2018)

	Haziran -İhracat (\$)		Değişim	Konya'nın Toplam İhracatı İçindeki Pay (%) - Temmuz 2018
	2018	2017		
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	48.833.794	40.210.410	21,4%	31,8%
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	24.106.979	21.561.490	11,8%	15,7%
Alüminyum ve alüminyumdan esya	10.358.372	5.607.647	84,7%	6,8%
Demir veya çelikten esya	9.880.524	5.792.950	70,6%	6,4%
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	7.666.465	4.109.172	86,6%	5,0%
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	6.946.124	5.904.846	17,6%	4,5%
Plastikler ve mamulleri	5.220.163	4.283.244	21,9%	3,4%
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	4.634.889	3.374.457	37,4%	3,0%
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	3.988.489	1.711.144	133,1%	2,6%
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	3.814.696	3.728.876	2,3%	2,5%
Toplam	153.389.707	116.575.438	31,6%	100,0%

Kaynak: TÜİK

Tablo-5: İhracat Partnerleri (Temmuz -2018)

	Partner	İhracat (\$)	Pay
1	Irak	19.854.580	13%
2	Almanya	10.575.983	7%
3	İtalya	8.315.109	5%
4	Cezayir	6.430.126	4%
5	ABD	4.841.979	3%
6	Suudi Arabistan	4.373.144	3%
7	Bulgaristan	4.133.835	3%
8	Rusya Federasyonu	4.128.343	3%
9	Polonya	4.001.959	3%
10	Tanzanya	3.917.464	3%
	Diğer	82.817.185	54%
	Toplam	153.389.707	100%

Kaynak: TÜİK

Tablo-6: İthalat Partnerleri (Temmuz -2018)

	Partner	İhracat (\$)	Pay
1	Çin	15.465.980	22%
2	Rusya Federasyonu	8.462.957	12%
3	İtalya	6.263.213	9%
4	Almanya	3.830.563	5%
5	Hindistan	3.637.687	5%
6	Uruguay	3.276.751	5%
7	Suudi Arabistan	2.388.872	3%
8	Tayvan	1.916.286	3%
9	Endonezya	1.739.717	2%
10	İran	1.576.291	2%
	Diğer	22.163.966	31%
	Toplam	70.722.283	100%

Kaynak: TÜİK

ihracatında yüzde 8,8'lik bir artış gözlenmiştir.

Sektörlere göre ihracat verileri incelendiğinde, 2018 Temmuz ayında Konya'nın en fazla ihracat yaptığı ilk 10 sektörde bir önceki aya kıyasla çok fazla değişiklik olmadığı gözlenmiştir. Haziran 2018'de listede yer almayan ancak Temmuz 2018'de yer alan sektörün; "kakao ve kakao müstahzarları" sektörü olduğu görülmektedir. "Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" sektörü 48,8 milyon dolarlık ihracatı ile Temmuz ayında Konya'nın toplam ihracatının yüzde 31,8'ini oluşturmaktadır; geçen yılın aynı ayına göre sektörün ihracatı yüzde 21,4 artmıştır. Geçen yılın aynı ayına göre listedeki ürünler arasında ihracatı en çok artan ürün grubu "değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni" sektörü olurken, ihracatı en az artan sektör "silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı" sektörü olmuştur.

Konya'nın ithalatında Çin'in payı yüzde 22 seviyesinde

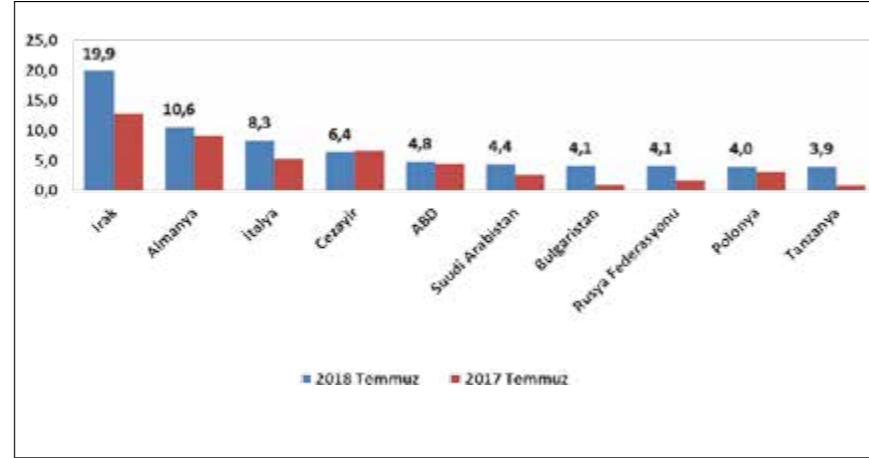
Ülkeler bazında Konya'nın ihracat rakamlarına bakıldığında, Temmuz 2018'de, ilk sırada 19,9 milyon dolarlık ihracat hacmi ile Irak yer almaktadır. Konya'nın Irak'a olan ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık 7,1 milyon dolar artarak 19,9 milyon dolara yükselmiştir. Irak, Konya'nın toplam ihracatının yüzde 13'ünü oluşturmaktadır.

Irak'ın ardından 10,6 milyon dolarlık ihracat hacmi ile Almanya gelmektedir. Almanya'ya yapılan ihracat, geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık 1,5 milyon dolar artmıştır. Konya'nın en fazla ihracat yaptığı diğer ülkeler sırasıyla, İtalya, Cezayir, ABD, Suudi Arabistan, Bulgaristan, Rusya Federasyonu, Polonya ve Tanzanya'dır.

Konya, Temmuz ayında en fazla ithalatı ise Çin'den yapmıştır. Konya'nın Çin'den yaptığı ithalat, yaklaşık 15,5

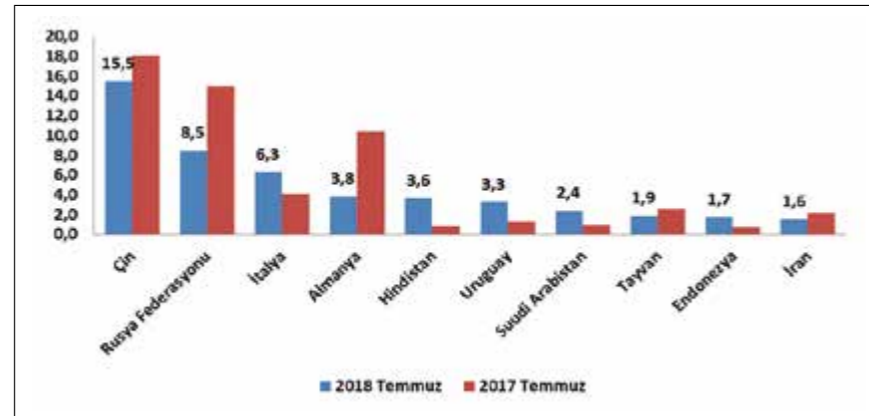

Şekil-3: Ülkelere Göre Konya'nın İhracatı (milyon \$) – İlk 10 Ülke (Temmuz -2018)

Kaynak: TÜİK

Şekil-4: Ülkelere Göre Konya'nın İthalatı (milyon \$) – İlk 10 Ülke (Temmuz -2018)

Kaynak: TÜİK

milyon dolar seviyesindedir ve yapılan toplam ithalatın yüzde 22'sini oluşturmaktadır. Konya'nın Çin'den sonra en fazla ithalat yaptığı ülke ise Rusya olmuştur. Konya'nın Rusya'dan yaptığı ithalat, yaklaşık 8,5 milyon dolar sevi-

yesinde olup toplam ithalatın yüzde 12'sini oluşturmaktadır. Konya'nın en fazla ithalat yaptığı diğer ülkeler sırasıyla İtalya, Almanya, Hindistan, Uruguay, Suudi Arabistan, Tayvan, Endonezya ve İran'dır.

Geçmişin Değerleri, Geleceğin Neferleri BİZE EMANET

TIP FAKÜLTESİ

HUKUK FAKÜLTESİ

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ

Elektrik Elektronik Mühendisliği
Mekatronik Mühendisliği
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği
Makine Mühendisliği
İnşaat Mühendisliği
Bilgisayar Mühendisliği
Endüstri Mühendisliği

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

İşletme
Uluslararası Ticaret ve Lojistik
Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik
Enerji Yönetimi
İslam Ekonomisi ve Finans

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

Sosyal Hizmet
Tarih
Psikoloji
Sosyoloji
İletişim Tasarımı ve Yönetimi

GÜZEL SANATLAR VE TASARIM FAKÜLTESİ

Mimarlık
İç Mimarlık
Grafik Tasarım
Geleneksel Türk Sanatları

SAĞLIK BİLİMLERİ YÜKSEKOKULU

Odyoloji
Hemşirelik
Çocuk Gelişimi
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Beslenme ve Diyetetik
Ebelik

YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU

Mütercim Tercümanlık (Arapça)
Mütercim Tercümanlık (İngilizce)

ADALET MESLEK YÜKSEKOKULU

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU

Fizyoterapi
Diyaliz
Çocuk Gelişimi
İlk ve Acil Yardım
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri
Anestezi

HUKUK	TIP	ENERJİ YÖNETİMİ	İSLAM EKONOMİSİ VE FİNANS	İŞLETME	ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİK
SİGORTACILIK VE SOSYAL GÜVENLİK	MÜTERCİM TERCÜMANLIK (ARAPÇA)	MÜTERCİM TERCÜMANLIK (İNGİLİZCE)	PSİKOLOJİ	SOSYAL HİZMET	SOSYOLOJİ
TARİH	İLETİŞİM TASARIMI VE YÖNETİMİ	GELENEKSEL TÜRK SANATLARI	GRAFİK TASARIM	İÇ MİMARLIK	MİMARLIK

İŞ Hayatına Açılan KAPİ

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ**

ELEKTRİK ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ

ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ

MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ

MEKATRONİK MÜHENDİSLİĞİ

METALURJİ VE MALZEME MÜHENDİSLİĞİ

BESLENME VE DİYETETİK

ÇOCUK GELİŞİMİ

EBELİK

FİZİYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON

HEMŞİRELİK

ODYOLOJİ

ADALET
(2 YILLIK)

ÇOCUK GELİŞİMİ
(2 YILLIK)

DİYALİZ
(2 YILLIK)

FİZİYOTERAPİ
(2 YILLIK)

ANESTEZİ
(2 YILLIK)

İLK VE ACİL YARDIM
(2 YILLIK)

TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKLERİ
(2 YILLIK)

% 15 AHİLİK BURSU

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsalarının üniversitemiz ile protokol yapmaları şartı ile üyelerinin, birinci derece yakınlarının ve eşlerinin TYT, YKS ve DGS ile ön lisans veya lisans programlarına kayıt yaptırmaları hâlinde % 15 oranında destek bursu sağlanmaktadır.